Telemark
FYLKESKOMMUNE

24.04.2024

Tilstandsrapport for videregående opplæring i Telemark 2024

Videregående opplæring i Telemark skoleåret 2022/2023

Foto: Rawpixel / iStock / Getty Images Plus

Innhold

Forord **3**

Innledning **4**

1. Videregående opplæring **5**
1.1. Videregående skoler i Telemark 6
1.2. Opplæring i bedrift/Fagopplæring 9
1.3. Videregående opplæring for voksne 10
1.4. Årsverk, ansatte og kompetanse 10
1.5. Kompetanseutvikling 14
1.6. Økonomi i videregående opplæring i Telemark 15
1.7. Elevenes årstimetall 17

2. Læringsmiljø **18**
2.1. Elevundersøkelsen 18
2.2. Lærlingundersøkelsen 24

3. Læringsresultater **26**
3.1. Forutsetninger 26
3.2. Eksamenskarakterer 28
3.3. Standpunktkarakterer 29
3.4. Antall løpende kontrakter 30
3.5. Fagbrev, svennebrev og kompetansebrev 31

4. Gjennomføring **33**
4.1. Gjennomføring årskull – etter 5 år 33
4.2. Gjennomføring per skoleår 34
4.3. Avbrudd i opplæringen 37
4.4. Fravær 38
4.5. 1. termin skoleåret 2023/2024 40
4.6. Overganger/progresjon 42
4.7. Gjennomføring av læretiden 46
4.8. Oppfølgingstjenesten 50
4.9. Gjennomføring for voksne 52

5. Digitalisering av opplæringen **55**
5.1. Digitale læringsressurser og digital infrastruktur 55
5.2. Digitalpedagogisk kompetanseutvikling 55
5.3. Deling av digitale løsninger 56
5.4. Digitalisering i fag- og yrkesopplæring 56

6. Videregående skoler i Telemark **57**
6.1. Status for de videregående skolene i Telemark 57
6.2. Bamble videregående skole 58
6.3. Bø vidaregåande skule 59
6.4. Hjalmar Johansen videregående skole 61
6.5. Kragerø videregående skole 62
6.6. Nome videregående skole 64

6.7. Notodden videregående skole 65
6.8. Porsgrunn videregående skole 66
6.9. Rjukan videregående skole 67
6.10. Skien videregående skole 68
6.11. Skogmo videregående skole 70
6.12. Vest-Telemark vidaregåande skule 72

7. Kilder og metoder 74
7.1. Datakilder og systemer 74
7.2. Hvordan tolke tallene? 75
7.3. Tidsserier 75
7.4. Personvernhensyn 75
7.5. Gjennomføring av videregående opplæring per kull 76
7.6. Gjennomføring av videregående opplæring per skoleår 76
7.7. Progresjon i videregående opplæring 76

8. Vedlegg 77
8.1. Spørsmålene i elevundersøkelsen 77

9. Tabeller 78

10. Figurer 79

Forord

Tilstandsrapporten for videregående opplæring 2024 gir en oversikt over viktige resultater for skoleåret 2022/2023 og kalenderåret 2023. Årets utgave av tilstandsrapporten skal i hovedsak oppfylle formelle krav og vise ståsted ved inngangen til nytt fylke. Den er derfor noe mindre omfattende enn tidligere år.

Samlet viser rapporten at det er en positiv utvikling og gode resultater på flere områder. Elevene trives, får faglige utfordringer og god støtte av lærerne. Andelen som fullfører og består videregående opplæring i løpet av fem år og det totale antallet lærlinger som fullfører med fag-, svennebrev eller kompetansebrev, har økt de siste årene.

Det er også områder der det er behov for forbedringer. Telemark fylkeskommune har ambisjoner om bedre karakterutvikling og høyere gjennomføringen av det 4-årige yrkesfagløpet enn det resultatene fra 2023 viser, jf. målene i Strategiplanen for helsefremmende opplæring. Som ellers i landet synker elevenes motivasjon, fraværet stiger og antall elever som melder om mobbing i skolen øker.

Et viktig arbeid framover blir derfor, basert på fakta og kunnskap om sammenhenger, å videreføre det gode arbeidet som ble påbegynt i Vestfold og Telemark fylkeskommune til beste for elever, lærlinger, lærekandidater og ungdom i oppfølgingstjenestens målgruppe i Telemark fylkeskommune.

Tilstandsrapporten skal vedtas av det nye fylkestinget. Ifølge ny opplæringslov som trer i kraft 1.08.24, skal fylkestinget minst en gang i året få informasjon om læringsmiljøet, læringsresultatene og gjennomføring[1]. Med ny opplæringslov er det ønskelig å endre dagens ordning med årlig skriftlig rapportering til å gi mer dynamisk, digital informasjon om videregående opplæring gjennom året.

Fylkesdirektøren ser frem til en fortsatt god dialog om utviklingen av en best mulig videregående opplæring i Telemark.

God lesning!

Helge Galdal
Fylkessjef
Utdanning, folkehelse og tannhelse

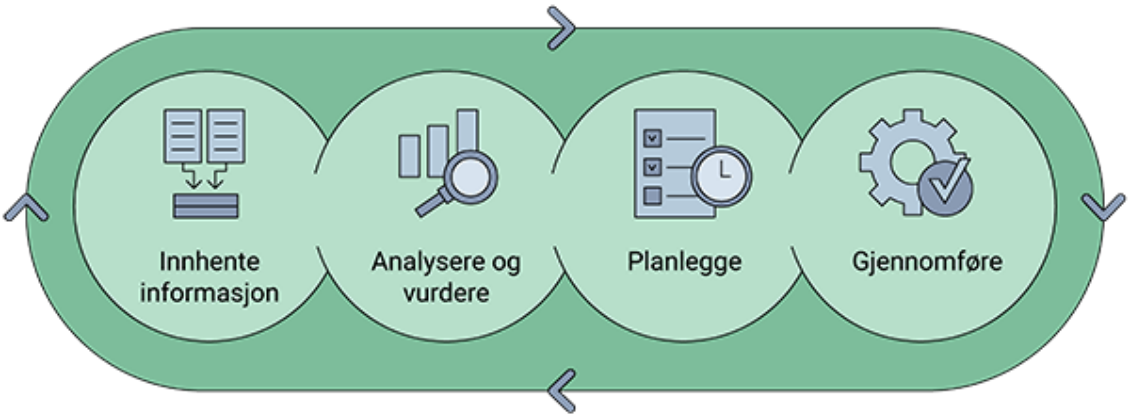
[1] Oppll. § 17 – 12 4. ledd

Innledning

Opplæringsloven § 13-3e gir fylkeskommunen en plikt til å utarbeide en rapport om tilstanden i videregående opplæring knyttet til områdene læringsresultater, gjennomføring og læringsmiljø. Rapporten skal gi den politiske ledelsen i fylkeskommunen et kunnskapsgrunnlag for arbeidet med oppfølgingen av overordnede planer, og sikre sammenhengen mellom behovene i opplæringssektoren og de økonomiske prioriteringene. Intensjonene med rapporten er at den skal bidra til dialog, drøfting og planlegging av arbeidet med kvalitetsutvikling.

Kvalitetsutvikling er et kontinuerlig arbeid knyttet til ulike temaer, arenaer og prosesser, der vurderingene som gjøres følges opp med justeringer og nye mål. Utdanningsdirektoratet illustrerer arbeidet med kvalitetsutvikling slik:

Figur 1 Kvalitetsutvikling

Kilde: www.udir.no/Hva er kvalitet?

Prosessene krever involvering og dialog på mange nivåer, og dialogen mellom skolene og skoleeier er et av elementene som skal bidra til dette. Det har vanligvis vært to dialogmøter i løpet av skoleåret. Det ene på høsten der økonomi og inntak har vært tema. Det andre har vært avholdt på våren med utviklingsarbeid som tema. I 2023 var det dialog med skolene om økonomi og lokale utviklingsplaner, men det ble det ikke avholdt ordinære dialogmøter med fylkessjefen. Dette skyldes i hovedsak arbeidet med delingen av fylkeskommunen. Delingsarbeidet har naturlig nok påvirket ressursbruken, både i fylkesadministrasjonen og i virksomhetene.

Tilstandsrapporten for 2024 gir en beskrivelse av tilstanden og utviklingen i videregående opplæring i det siste året Vestfold og Telemark var sammenslått som et fylke. Den inneholder derfor resultater både for Vestfold og Telemark og for Telemark isolert. Målet er at den skal gi et utfyllende og godt bilde av tilstanden for videregående opplæring i nye Telemark fylkeskommune.

1. Videregående opplæring

Videregående opplæring i Telemark inkluderer omtrent 5400 elever, 700 voksne og 1600 lærlinger og lærekandidater fordelt på 11 videregående skoler, opplæring i bedrifter, voksenopplæringen, oppfølgingstjenesten, sosialmedisinske institusjoner, fengsel og alternative opplæringsarenaer.

Målet for den videregående opplæring er at så mange som mulig gjennomfører med best mulig læringsutbytte. Alle elever og lærlinger skal oppleve mestring og utfordringer. De skal møte en opplæring av høy kvalitet som gir den enkelte nødvendige forutsetninger for fremtidig velferd, verdiskaping og en bærekraftig utvikling.

I juni 2019 ble Strategiplan for helsefremmende opplæring for det som skulle bli Vestfold og Telemark fylkeskommune vedtatt[2]. Strategiplanen har seks prioriterte områder:

1. Profesjonsutvikling
2. Livsmestring
3. Grunnleggende ferdigheter
4. Matematikk
5. Digital kompetanse
6. Det 4-årige yrkesfagløpet

Strategiplanen gjelder for nye Telemark fylkeskommune fram til 2025. For å etablere et felles, forpliktende grunnlag for utviklingen av videregående opplæring, har skolene utarbeidet planer der de har konkretisert de ulike strategiområdene og beskriver tiltak som er, eller skal settes i gang. Denne konkretiseringen skal blant annet knytte opplæring og folkehelse tydeligere sammen. Graden av utdanning er en indikator for senere inntekt og helse, og utdanning er viktig for å få jobb, inntekt og goder som følger av å være i arbeid. Våre utdanningsinstitusjoner er derfor viktige aktører for sosial utjevning og mobilitet.

Årets tilstandsrapport beskriver i hovedsak resultater for skoleåret 2022/23. Dette skoleåret var på mange måter det første normalåret etter koronapandemien som førte til at samfunnet og skolene ble stengt 12. mars 2020. Stengningen av skolen medførte kraftige endringer i livene til ungdommene i Telemark som ellers i landet. Både undervisningen og mye av det sosiale livet ble flyttet til Teams og andre digitale arenaer. I de tre årene hvor skolene arbeidet under ulike koronarestriksjoner, ser vi at elevenes karakterer og grad av gjennomføring går kraftig opp i gjennomsnitt.

Skoleåret 2022/23 ble gjennomført som normalt, inkludert avholdte eksamener. Resultatene har gått ned og mange av figurene og tabellene i rapporten som viser utviklingen over flere år, viser koronaårene som en «pukkel» på linjene. Det er derfor vanskeligere enn vanlig å si noe sikkert om utviklingen. I noen tilfeller er det mer naturlig å sammenligne resultatene fra 2022/23 med skoleåret 2018/19 enn med noen av de tre mellomliggende årene.

[2] Strategiplanen har seks politisk vedtatte strategiområder og tre mål, vedtatt av Fellesnemnda 25.06.2019, sak 75/19. Helsefremmende opplæring - Strategiplan for videregående opplæring i Vestfold og Telemark 2021-2025 (vtfk.no), s. 6

Resultatene i koronaårene ble preget av læringssituasjonen. Nå som skolen med sine krav og forventninger, både sosialt og faglig, er tilbake i vanlig tempo, kan det tenkes at dette oppleves krevende for mange.

1.1. Videregående skoler i Telemark

Fylkeskommunen har ansvar for videregående opplæring i skole og bedrift. Videregående opplæring deles inn i to typer etter opplæringens formål. Studieforberedende opplæring (SF) skal forberede elevene til videre studier ved høgskoler eller universitet. Yrkesfag (YF) skal gjøre elevene i stand til å virke i et yrke etter fullføring.

Studieforberedende opplæring består av tre år med undervisning på skolen. Yrkesfag består som regel av to års undervisning og to år som lærling eller lærekandidat i bedrift, men det er flere veier til yrkeskompetanse, og det gis også ulike typer kompetansebevis. Tabell 1 gir en oversikt over studieprogrammer og forkortelser.

Tabell 1 Oversikt over programmer og forkortelser

Utdanningsprogram	Forkortelse	Fullt navn
Yrkesfaglige utdanningsprogram	BA	Bygg- og anleggsteknikk
	EL	Elektro og datateknologi
	FD	Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign
	HS	Helse- og oppvekstfag
	IM	IT og medieproduksjon
	NA	Naturbruk
	RM	Restaurant- og matfag
	SR	Salg, service og reiseliv
	TP	Teknologi og industrifag
	DT	Håndverk, design og produktutvikling Telemark tilbyr ikke dette på Vg1 og Vg2
Studieforberedende utdanningsprogram	ID	Idrettsfag
	KD	Kunst, design og arkitektur
	ME	Medier og kommunikasjon
	MD	Musikk, dans og drama
	ST	Studiespesialisering
Andre forkortelser	PB	Påbygg til generell studiekompetanse

Kilde: VIGO

Tabell 2 viser skolene i fylket med utdanningsprogrammer.

Tabell 2: De videregående skolene i Telemark fylkeskommune per 1.1.2024 – i nummerrekkefølge fra kart.

Nr. i kart	Skole	Kommune	Elever	Ansatte	Utdanningsprogram
1	Kragerø vgs	Kragerø	297	67	ST, ID, TP, BA, HS, PB
2	Bamble vgs	Bamble	322	85	ST, TP, HS, EL, SR
3	Porsgrunn vgs	Porsgrunn	865	158	ST, ID, TP, IM, KD, FD
4	Skogmo vgs	Skien	842	182	HS, BA, EL, TP, PB
5	Hjalmar Johansen vgs	Skien	497	130	ID, ME, RM, PB
6	Skien vgs	Skien	913	152	ST, MD, SR
7	Nome vgs, avd. Søve	Nome	155	61	NA, PB
8	Nome vgs, avd. Lunde	Nome	263	65	BA, EL, TP, HS, FD
9	Bø vgs	Midt-Telemark	315	50	ST, ID
10	Notodden vgs	Notodden	448	89	ST, TP, HS, PB, EL, SR, BA
11	Rjukan vgs	Tinn	142	42	ST, HS, TP, PB, BA
12	Vest-Telemark vgs, avd. Dalen	Tokke	140	47	TP, ST, HS, EL, PB, BA
Summer			**5199**	**1128**	

Kilde: VIGO via Qlik Sense, Visma HRM (ansatte)

I tillegg til den ordinære organiseringen av opplæringen, er det også noe av opplæringen som organiseres i andre grupper. Tabell 3 gir en oversikt per videregående skole i Telemark fylkeskommune, per 1. januar 2024.

Tabell 3**:** Organisering i andre grupper enn de ordinære

Skole	Sted	Organisering i andre grupper
Bamble vgs	Grasmyr	Opplæring i mindre grupper, voksenopplæring
Hjalmar Johansen vgs	Skien	Opplæring i mindre grupper, voksenopplæring
Nome vgs	Ulefoss/Lunde	Voksenopplæring
Kragerø vgs	Kragerø	Voksenopplæring
Notodden vgs	Notodden	Nettskole
Porsgrunn vgs	Porsgrunn	International baccalaureate, opplæring i mindre grupper

Skien vgs	Skien	Voksenopplæring, opplæring i mindre grupper
Skogmo vgs	Skien	Voksenopplæring, opplæring i kriminalomsorgen
Talenthuset	Skien	Ungdom fra 16-29 år
Skolen for sosiale og medisinske institusjoner (SMI)	Skien	Undervisning til barn og unge innlagt i helseinstitusjon eller bosatt i barneverninstitusjon.

Kilde: Telemark fylkeskommune

Figur 2 Kart over videregående skoler i Telemark fylkeskommune – folketall per kommune (1.1.2023). De videregående skolene er markert med nummer.

1.2. Opplæring i bedrift/Fagopplæring

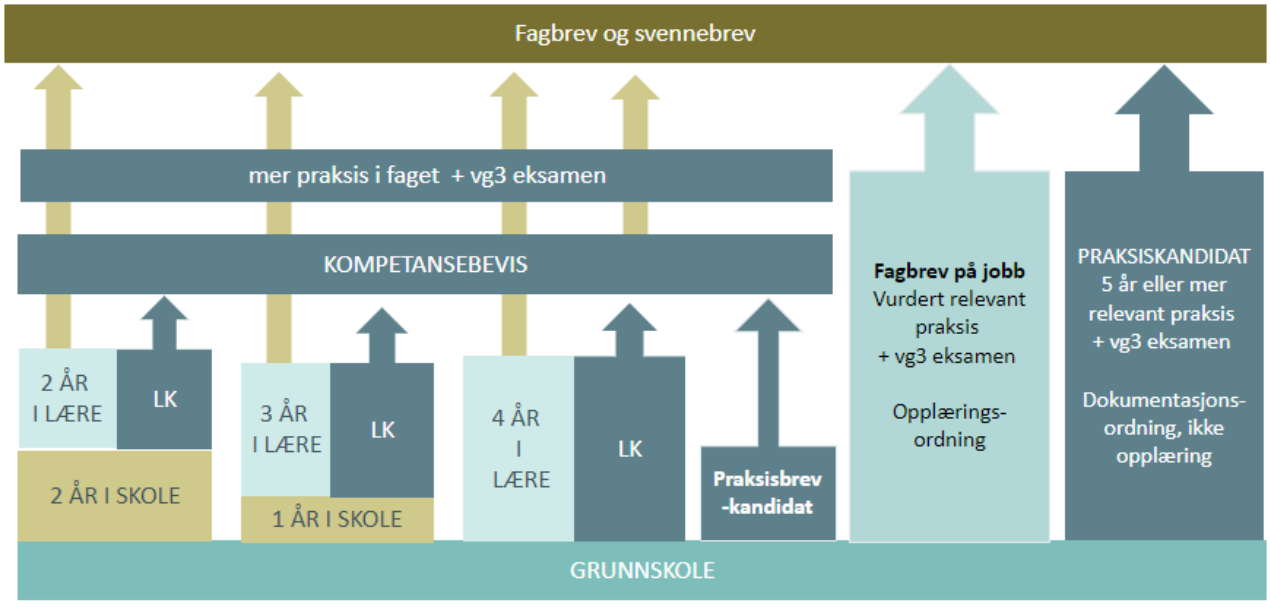
En del av videregående opplæring for yrkesfag er opplæring i lærebedrift som fører frem til fagbrev, svennebrev eller kompetansebrev. Fylkeskommunen har ansvar for opplæringen til alle som inngår lærekontrakt/opplæringskontrakt med et opplæringskontor med medlemsbedrift eller frittstående lærebedrift. Fylkeskommunen tilbyr også en dokumentasjonsordning for voksne, som baseres på yrkeserfaring.

En lærebedrift er en bedrift, offentlig etat eller institusjon, et opplæringskontor eller en opplæring som er godkjent av fylkeskommunen for å ta inn lærlinger/ lærekandidater. Opplæringskontoret er eid av virksomheter/bedrifter, som betegnes som medlemsbedrifter. Fylkeskommunen er ansvarlig for å godkjenne både opplæringskontor, medlemsbedrifter og frittstående lærebedrifter.

Fylkeskommunen følger opp opplæringskontorene, blant annet i årlige kvalitetsdialoger, og har direkte oppfølging av frittstående bedrifter. Ca. 90 % av lærlinger og lærekandidater har kontrakt med opplæringskontor og får opplæring i deres medlemsbedrifter. 10 % har kontrakt med frittstående lærebedrifter.

Det er flere løp som fører frem til fag-/svenne-/kompetansebrev.

Figur 3: Flere løp for å oppnå fagbrev eller svennebrev

De fleste som tegner lærekontrakt/opplæringskontrakt tar to år på skole og to år i bedrift. Da er ett år regnet som opplæring og ett år som verdiskaping til bedriften. Andre opplæringsløp er full opplæring i bedrift, 0 + 4 år og 1 + 3 år, også omtalt som vekslingsmodeller. Da må kandidaten ta fellesfagene de skulle hatt på Vg1 og Vg2 i løpet av læretiden.

Voksne kan også gå et av de tre nevnte løpene, avhengig av hva de har av bakgrunn fra før. Voksne kan ta fagbrev på jobb, som innebærer opplæring mens de er i ordinær jobb. Voksne kan også oppnå fagbrev/svennebrev som praksiskandidat, men det er ikke et opplæringsløp.

Praksisbrevkandidater har to år praktisk opplæring i utvalgte kompetansemål fra Vg1, Vg2 og Vg3 læreplanene, og avslutter med en praksisbrevprøve.

For opplæring i bedrift tegnes det en lærekontrakt mellom kandidaten, opplæringskontor/medlemsbedrift eller frittstående bedrift og fylkeskommunen:

- Lærekontrakt tegnes for lærlinger.
- Opplæringskontrakt er for lærekandidater. De avslutter med en kompetanseprøve. De kan senere ta fag-/svennebrev som praksiskandidat basert på mer praksis i faget.
- Kontrakt for fagbrev på jobb er for voksne som er i et ordinært arbeidsforhold. Det innebærer allsidig praksis, realkompetansevurdering og opplæring kombinert med veiledet praksis. Ordningen ble tatt i bruk fra 2020.
- For fagopplæring i skole tegnes det en avtale mellom fylket/skolen og kandidaten. Det er et løp for de med rett som har søkt i vigo.no men av ulike grunner ikke har fått ordinær lære-/opplæringsplass.

1.3. Videregående opplæring for voksne

Pr 01.10 2023 var det 708 voksne deltakere i Telemark, fordelt på 362 deltakere i yrkesfaglig utdanningsprogram og 346 i studieforberedende utdanningsprogram. Det er 18 deltakere færre enn året før.

Følgende søkere fra 19 år har fått tilbud:

- de som har fullført, men ikke har bestått tidligere videregående opplæring
- de som har studiekompetanse eller et fagbrev, og ønsker ny kompetanse (begrenset utvalg sluttkompetanser),
- de med rett til påbygg PBB4 til studiekompetanse etter oppnådd yrkeskompetanse eller fag- eller svennebrev
- de som har en bachelorgrad fra utlandet og vil studere videre i Norge, men mangler norsk og/eller engelsk test, kan få tilbud om fagene norsk og engelsk

1.4. Årsverk, ansatte og kompetanse

Videregående opplæring er den klart største sektoren i fylkeskommunen målt i antall ansatte og i årsverk. Skolene og det pedagogiske personalet utgjør størsteparten av de ansatte.

1.4.1 Pedagogisk personale

Stillingskoden lærerne er registrert med i fylkeskommunens lønns- og personalsystem, Visma HRM, ligger til grunn for tallene i oversikten over lærernes kompetanse[3].

[3] Dersom lærere har andre stillingsbetegnelser enn det som er oppgitt i tabellen, er de ikke med i oversikten. Det betyr også at det er flere ansatte på skolene enn det som framkommer her. Dersom en person har flere stillinger på samme skole eller ved ulike skoler, kommer heller ikke det fram i denne oversikten. Det er kun hovedstillingen som telles.

Tabell 4 Oversikt over pedagogisk personale[4] på skolene

Skole	Underv. - stilling uten godkjent utdanning	Lærer	Adjunkt	Lektor	Totalt	Lærere per 100 elev
Bamble vgs	3	2	36	13	54	17
Bø vgs	1		17	17	35	11
Hjalmar J. vgs	1	4	49	26	80	16
Kragerø vgs	2	1	21	13	37	12
Nome vgs	10	2	38	23	73	17
Notodden vgs	4	8	33	18	63	14
Porsgrunn vgs	2	1	55	53	111	13
Rjukan vgs		1	19	6	26	18
Skien vgs		1	51	67	119	13
Skogmo vgs	11	4	93	29	137	16
SMI skolen			10	1	11	-
Vest-Telemark vgs	4	1	16	10	31	22
Totalsum	38	25	438	276	777	15

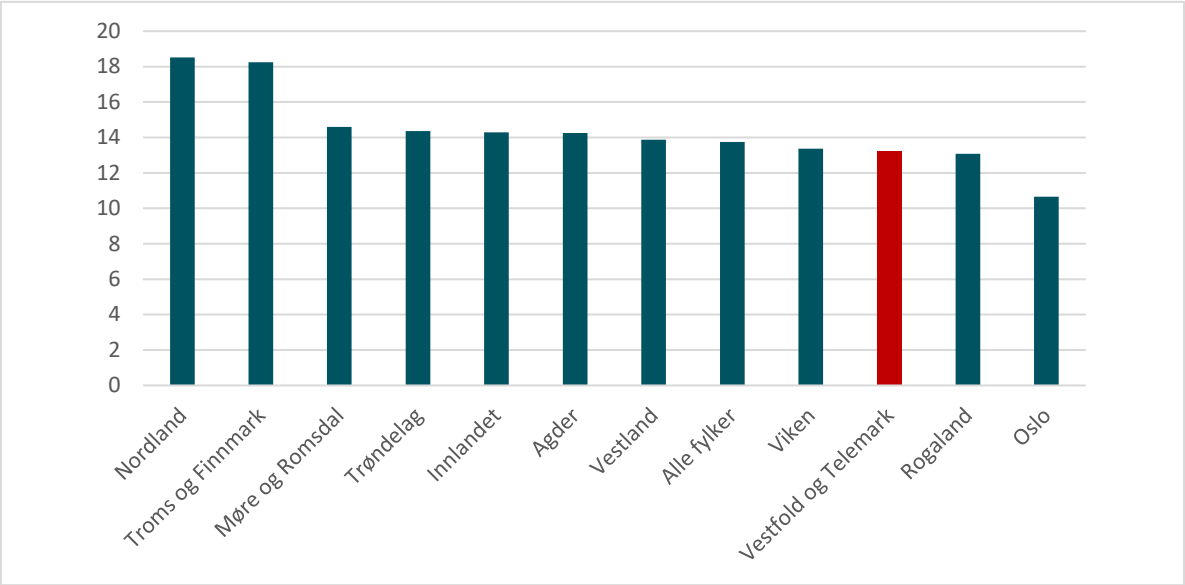
Kilde: Visma HRM, VIGO via Qlik Sense (elevtall).

Utdanningsdirektoratets statistikkbank har tall over lærere og elever ved alle skolene.

Utdanningsdirektoratet teller antall elever per 1.10 og skiller foreløpig ikke mellom Vestfold og Telemark. Oversikten gir likevel muligheten til å sammenligne lærertettheten i videregående opplæring mellom fylkene. Lærertettheten er gjengitt i figur 4. Vestfold og Telemark har færrest lærere per elev etter Oslo og Rogaland fylkeskommune.

[4] Adjunkt omfatter adjunkter, adjunkter m/ tilleggsutdanning og adjunkt 1. Lektorer omfatter lektorer, lektorer med tilleggsutdanning og lektor 1.

Figur 4 Lærere per 100 elever i fylkene 2022/23

Kilde: Udir.no

1.4.1 Øvrige virksomheter

Ansatte i de øvrige fylkeskommunale virksomhetene per 1. januar 2024 er presentert i tabell 5. Tabellen inkluderer kun de som er ansatt i Telemark fylkeskommune. Noen av virksomhetene har derfor flere ansatte enn det som framkommer i tabellen. Lave antall her er ikke skjermet.

Tabell 5 Andre opplæringsenheter i fylkeskommunen

Enheter	Sted	Årsverk	Antall ansatte
Fagskolen Telemark	Porsgrunn	61,6	69
Karrieresenter Telemark	Skien	2,8	3
Notodden vgs, avdeling ressurssenter	Notodden	31,6	34
OT (oppfølgingstjenesten)	Vestmar, Vest-Telemark, Øst-Telemark, Midt-Telemark og Grenland	8	9
PPT (pedagogisk- psykologisk tjeneste)	Skien	12	15
SMI-skolen (skolen for sosiale og medisinske institusjoner)	Skien	11,9	12
Talenthuset (5) og Talenthuset kompetansesenter (16)	Skien	13	15

Kilde: Visma HRM

1.4.2 Miljøarbeidere og ansatte med sosialfaglig kompetanse

Hovedutvalg for utdanning og kompetanse vedtok i sak 9/22 den 2. mars 2022 at tilstandsrapporten skal inneholde en oversikt over miljøarbeidere og ansatte med sosialfaglig kompetanse ved den enkelte skole.

Tabellen under viser en oversikt over ansatte i to stillingskategorier fra Visma HRM:

1. Ansatte med stillingsbetegnelsen Elevveileder med og uten fagbrev
2. Ansatte med stillingsbetegnelsen Miljøterapeut

I det totale antallet elevveiledere/elevassistenter i tabellen under, inngår både ansatte som jobber med enkeltelever på spesielt tilrettelagte arenaer, ansatte som jobber med enkeltelever eller i miljøet på avdeling, og ansatte som jobber med skolemiljøet generelt i skolens fellesarealer.

Tabell 6 Oversikt over sosialfaglig ansatte ved skolene

Skole	Elevveiledere/-assistenter[5]	Miljøterapeuter[6]
Bamble vgs	9	1
Bø vgs	1	0
Hjalmar Johansen vgs	33	1
Kragerø vgs	9	1
Nome vgs	8	6
Notodden vgs	7	3
Porsgrunn vgs	10	3
Rjukan vgs	4	1
Skien vgs	2	5
Skogmo vgs	7	2
Vest-Telemark vgs	6	0
Sum	96	23

Kilde: Visma HRM

1.4.3 Helsesykepleiere

I samme sak 9/22 ble det også vedtatt at en oversikt over helsesykepleiere ved den enkelte skole skulle innarbeides i tilstandsrapporten. Informasjonen i tabell 8 er hentet fra skolenes nettsider som viser når helsesykepleierne er til stede på skolene. Skolehelsetjenesten er et kommunalt ansvar og skal være tverrfaglig. Oversikten gir ikke et helhetlig eller fullstendig bilde av tilbudet til elevene. sier for eksempel ikke noe om skolehelsetjenestens bruk av andre fagressurser som fysioterapeut, lege, psykiatrisk sykepleier, psykolog med flere.

Tabell 7 viser at det er tilbud om helsesykepleiere på alle de videregående skolene Telemark fylkeskommune.

[5] Ansatte i gruppen elevveiledere/miljøarbeidere har fagbrev eller ingen formell kompetanse.
[6] Ansatte i gruppen miljøterapeuter har 3-årig utdanning fra høyskole eller universitet.

Tabell 7: Oversikt over helsesykepleierenes tilstedeværelse på skolene

Skole	Helsesykepleiere på skolen
Bamble	Helsesykepleier er til stede hver dag.
Bø	Helsesykepleier er til stede to dager i uka
Hjalmar Johansen	Helsesykepleier er til stede hver dag. Stillingen deles av to helsesykepleiere.
Kragerø	Helsesykepleier er til stede tre dager i uka.
Nome	Lunde: Helsesykepleier er tilgjengelig 2 dager i uken Søve: Helsesykepleier er tilgjengelig 2 dager i uken
Notodden	UngHelse NK er et gratis helsetilbud for alle ungdommer i Notodden og holder til på Notodden vgs. Det er bemannet hver dag.
Porsgrunn	Helsesykepleier 1 er til stede på avdeling Nord fem dager i uka. Helsesykepleier 2 er til stede på avdeling Sør fire dager i uka.
Rjukan	Helsesykepleier er til stede to dager i partallsuker.
Skien	Helsesykepleier 1 er til stede fire dager i uka. Helsesykepleier 2 er til stede to dager i uka.
Skogmo	To helsesykepleiere er til stede fem dager i uka.
Vest-Telemark	To helsesykepleiere er til stede to dager i uka.

Kilde: Skolenes nettsider

1.5. Kompetanseutvikling

Kompetanseplanen for videregående opplæring i Vestfold og Telemark er et styringsdokument for arbeidet med kompetanseutvikling også i ny fylkeskommune. Planen gjelder til 2025 og tar utgangspunkt i Strategiplan for helsefremmende opplæring. Målgruppen for planen er ledere og lærere i de videregående skolene, instruktører og faglig ledere i lærebedrifter og øvrig ansatte i skole og bedrift som primært har oppgaver knyttet til elevenes og lærlingenes/lærekandidatenes læring og utvikling.

De nasjonale ordningene innenfor *Kompetanse for kvalitet* kan søkes på av alle lærere og skoleledere. Dette er videreutdanninger som gir studiepoeng. I tillegg benytter fylkeskommunen seg av lokal kompetanseutvikling gjennom de ulike tilskuddsordningene staten tilbyr. Disse ordningene gjelder kun etterutdanning og utløser ikke studiepoeng. Basert på skolenes og lærernes behov, bruker fylkeskommunen også egne midler til ulike typer kompetansehevende tiltak.

Fylkeskommunen er opptatt av at kompetanseutvikling i størst mulig grad skjer i profesjonsfelleskapet på egen arbeidsplass. For å styrke kompetanseutvikling mellom de ulike virksomhetene i fylkeskommunen, var det skoleåret 2023/2024 18 operative fagnettverk for lærere. Nettverkene har jobber med kollektiv læring og erfaringsutveksling på tvers av skolene.

Totalt ble 85 søknader sendt til Utdanningsdirektoratet, hvorav 68 ble innvilget. Søknadene fordeler seg slik:

Tabell 8 Oversikt over videreutdanning for lærere 2023

Ordning	Antall søkere	Videresendt Udir	Innvilget studie fra Udir
Videreutdanning for lærere	61	51	34
Yrkesfaglærere	15	15	15
Utdanningsstipend (PPU/YFL)	15	15	15
Rektorutdanning	4	4	4

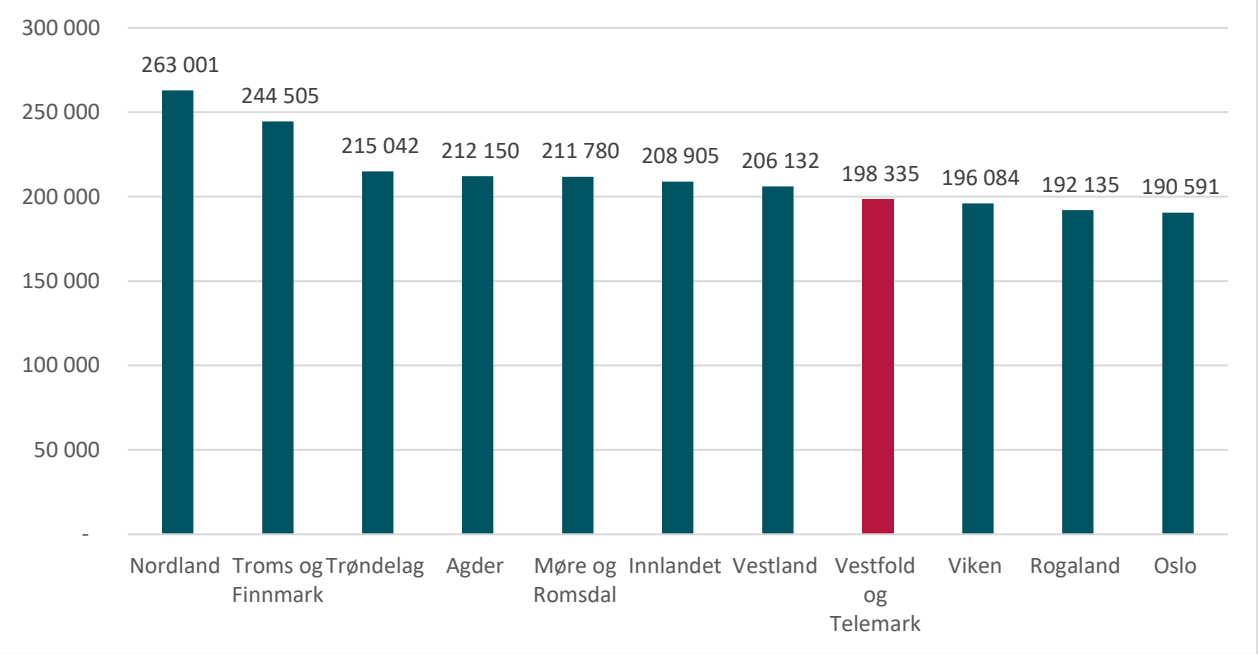
Kilde: Udir.no

1.6. Økonomi i videregående opplæring i Telemark

I dette avsnittet presenteres sentrale KOSTRA-tall for videregående opplæring. KOSTRA gjør det mulig å sammenligne fylkeskommuner, regionale inndelinger og landsgjennomsnitt. KOSTRA gir styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse og er satt sammen av flere grunnlagsdata, som for eksempel regnskapstall og elevtall. Informasjonen bør ikke brukes direkte som informasjonsgrunnlag for beslutninger, men kan gi indikasjoner på prioriteringer og ressursbruk på ulike områder. Informasjonen skal bidra til åpenhet og å gi muligheten for å forbedre tjenestetilbudet i kommunesektoren.

Tabellene og figurene i dette kapittelet viser gjennomsnittlige tall nasjonalt, kontra tall for Vestfold og Telemark fylkeskommune. SSB viser ikke tall for Vestfold fylkeskommune og Telemark fylkeskommune isolert. Figur 5 viser tilsvarende kostander sammenliknet med andre fylker.

Figur 5 Netto driftsutgifter per elev i fylkene 2023.

Kilde: SSB tabell 12399

Tabell 9 viser et utvalg nøkkeltall for videregående opplæring. Indikatorene viser forbruk per elev på studieforbedende- og yrkesforberedende utdanningsprogram, og i snitt for alle utdanningsprogram. Den siste indikatoren i tabellen Utdanning i skole inkluderer alle kostnader knyttet til en elev, herunder alle støttefunksjonene.

Tabell 9 Forbruk per elev ved tre ulike definisjoner

Indikator 2023	N	VT
Studieforberedende utdanningsprogram samlet	89 964	92 629
Yrkesfaglige utdanningsprogram samlet	124 835	123 560
Utdanning i skole, inkl. alle utgifter til skoledrift	205 619	199 787[7]

Kilde: KOSTRA – SSB

Tabellen viser at yrkesfaglige utdanningsprogram hadde 33 % høyere forbruk per elev enn studieforberedende utdanningsprogram i 2023. Yrkesfag har høyere lærertetthet og større krav til utstyr og lokaler.

Tabell 10 viser ressursbruk per elev for øvrige støttefunksjoner i skole og for kostander som ikke er direkte tilknyttet et spesifikt utdanningsprogram.

Tabell 10 KOSTRA-tall for øvrige områder i videregående opplæring

KOSTRA-funksjon	2022		2023	
	N	VT	N	VT
510 Skolelokaler og internatbygninger	37 222	31 910	39 630	32 366
515 Fellesutgifter og støttefunksjoner for videregående opplæring	18 029	18 842	20 094	21 274
520 Pedagogisk ledelse, pedagogiske fellesutgifter og gjesteelevsoppgjør	18 199	15 767	20 840	18 754
561 Oppfølgingstjenesten og Pedagogisk psykologisk tjeneste	3 724	4 793	4 079	5 598
562 Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring	18 260	17 897	20 580	20 026
570 Fagopplæring	80 967	87 097	82 642	88 259
581 Voksenopplæring etter opplæringsloven	47 038	63 942	61 526	81 351
590 Andre formål	6 824	6 618	7 648	6 160

Kilde: KOSTRA – SSB

Tabell 11 gir en kort beskrivelse av de ulike KOSTRA-funksjonene i tabellen over.

[7] Summen avviker noe fra summen i figur 5. Dette skyldes ulik beregning av SSB.

Tabell 11 Beskrivelse av KOSTRA - funksjonene

KOSTRA-funksjon	Beskrivelse
510 Skolelokaler og internatbygninger	Utgifter/inntekter til drift, vedlikehold og investeringer knyttet til skolelokaler og internatbygninger (med tilhørende tekniske anlegg og utendørsanlegg/skolegård). Eksempelvis renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp og renovasjon.
515 Fellesutgifter og støttefunksjoner for videregående opplæring	Fellesutgifter og utgifter til støttefunksjoner knyttet til videregående opplæring som ikke er direkte relatert til pedagogisk virksomhet eller eiendomsforvaltning.
520 Pedagogisk ledelse, pedagogiske fellesutgifter og gjesteelevsoppgjør	Administrative fellesutgifter i den pedagogiske virksomheten.
561 Oppfølgingstjenesten og Pedagogisk psykologisk tjeneste	Oppfølgingstjenesten og Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT).
562 Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring	Ekstra utgifter inkludert ledelsesressurser utover ordinær undervisning. Herunder assistenter, inventar og utstyr for opplæring i spesialgrupper.
570 Fagopplæring	Omfatter alle utgifter og inntekter til opplæring i bedrift eller fagopplæring i skole
581 Voksenopplæring etter opplæringsloven	Utgifter og inntekter ved særskilte tilbud for voksne innenfor opplæringsloven, inkludert utgifter til ledelse. Gjelder både elever med og elever uten rett, uavhengig av om det er fylkeskommunen eller andre som finansierer tilbudet.
590 Andre formål	Utgifter og inntekter som ikke er direkte knyttet til ordinær videregående opplæring. Herunder SMI, kurs utenfor opplæringsloven, privatisteksamen, jobbsjansen med mer.

Kilde: KOSTRA veileder 2023

1.7. Elevenes årstimetall

Fylkestinget vedtok i sak 105/21 den 15. juni 2021 at tilstandsrapporten skal inneholde elevenes timetall gitt på årsbasis, dvs. timetall eller årstimer gitt med utgangspunkt i læreplanene. Fylkestinget ønsket en oversikt over hvor mange av disse timene elevene får opplæring i, og eventuelt antall timer som faller bort eller ikke avholdes.

Visma InSchool er fortsatt under utvikling og det er derfor ikke mulig å ta ut data på dette for skoleåret 2022/2023.

2. Læringsmiljø

Alle elever og lærlinger/lærekandidater har en lovfestet rett til et trygt og godt lærings- og arbeidsmiljø. Forskning viser at elevene får bedre resultater når de har et læringsmiljø med god faglig støtte, et godt forhold til lærerne, lite mobbing og høy trivsel[8].

I 2023 hadde Statsforvalteren i Vestfold og Telemark et såkalt lærende tilsyn med Vestfold og Telemark fylkeskommunes arbeid for å sikre et trygt og godt skolemiljø, jf. oppll. kap. 9A[9]. Tilsynet viste at de to skolene som hadde tilsyn, Thor Heyerdahl vgs og Porsgrunn vgs har gode interne rutiner og god kunnskap om lovverket. Skoleeier har gode nettressurser og maler som skolene benytter i saksbehandlingen av disse sakene, men hadde noen mangler knyttet til risikovurdering og internkontroll. Seksjonen utarbeidet nye rutiner og digitale skjemaer i god dialog med Statsforvalter for å rette opp dette underveis i tilsynsprosessen.

Hovedutvalget som behandlet fjorårets tilstandsrapport så med bekymring på tallene som ble rapportert om mobbing på skolene, og ba fylkesdirektøren jobbe spesielt og målrettet med dette ved å involvere elevene, ungdomsrådet, OT-rådet og andre relevante aktører.

Hovedutvalget løftet også frem initiativet til et lærlingeråd og en fadderordning for lærlinger, der nylig faglærte er mentorer for lærlinger. En slik ordning kan bidra til å gjøre lærlingene trygge på jobben, og at en tidlig fanger opp eventuell mobbing eller andre ubehagelige situasjoner.

Det har ikke vært kapasitet til å følge opp dette initiativet i 2023, pga. vedtaket om å dele opp fylkeskommunen. For nye Telemark fylkeskommune vil det første steget være å etablere et lærlingeråd. Det arbeidet settes i gang høsten 2024.

I dette kapittelet presenteres indikatorer fra elevundersøkelsen[10] og resultater fra lærlingeundersøkelsen[11]. Resultatene gir uttrykk for ungdommenes opplevelser. Spørsmålene fra Elevundersøkelsen er lagt inn i rapporten som vedlegg 9.1.

2.1. Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen er obligatorisk for vg1 elevene og skal gjennomføres hver høst. I Telemark inviteres alle elevene i de videregående skolene til å delta. Høsten 2023 svarte 4721 av de 5654 inviterte elevene på elevundersøkelsen (84 %). Nasjonalt var svarprosenten på 80 %.

Utdanningsdirektoratet har satt sammen svarene fra undersøkelsen til 11 indekser som er gjengitt i figur 6. Svaralternativene i disse indeksene er rangert fra en til fem, med en som dårligste resultat og fem som beste resultat. For de fem første indikatorene vises resultat i snitt. Jo høyere snitt, jo bedre resultat. I tillegg gir undersøkelsen svar på andelen elever som opplever mobbing på skolen.

[8] https://www.udir.no/Godt læringsmiljø gir gode skoleresultater
[9] https://lovdata.no/Kap. 9A
[10] https://www.udir.no/Formålet med elevundersøkelsen
[11] https://www.udir.no/Om lærlingeundersøkelsen

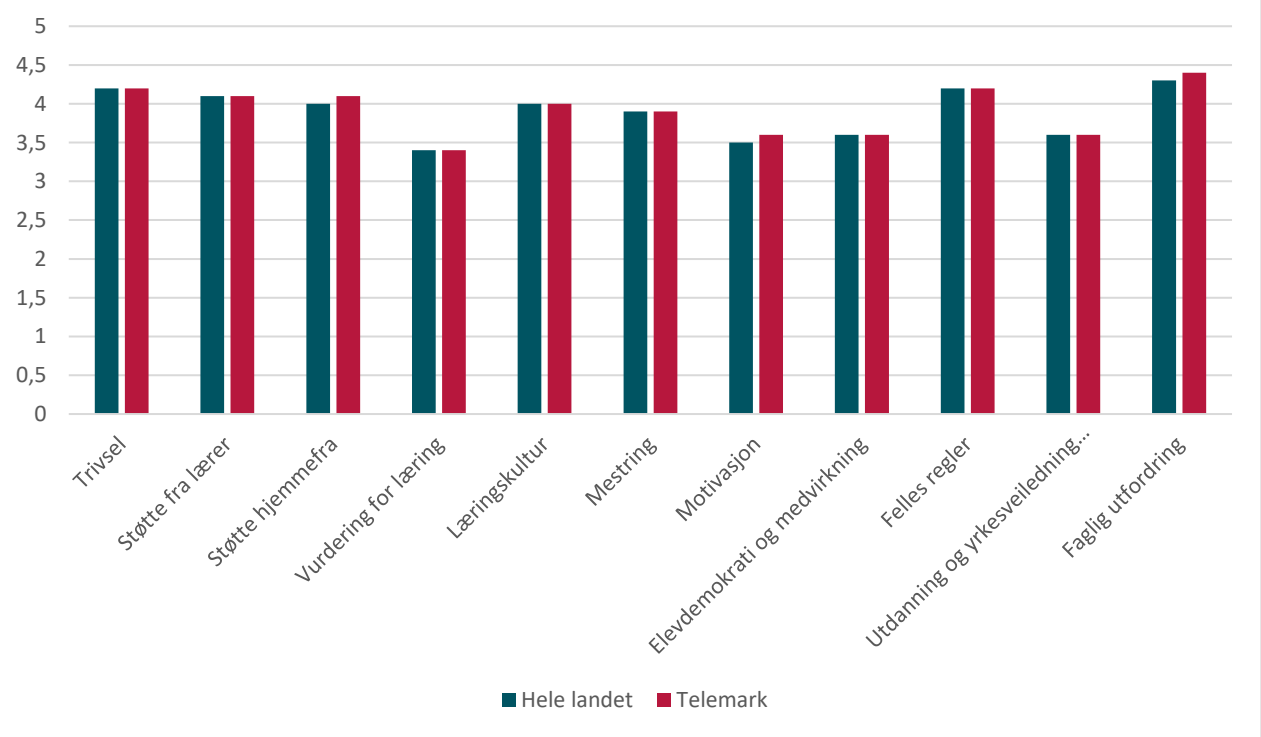
Elevenes opplevelse av skolen i Telemark skiller seg lite fra resten av landet. De er stort sett fornøyde med skolen, trives godt, får faglige utfordringer og støtte av lærer.

Fire av indikatorene blir vurdert noe dårligere både av elevene i Telemark og resten av landet:

- vurdering for læring[12]
- motivasjon
- elevdemokrati og medvirkning
- utdanning og yrkesveiledning

Resultatene på disse indikatorene er ganske stabile, men særlig motivasjonen har falt noe de siste årene. Dette er enda tydeligere i elevundersøkelsen på grunnskolen. Det er altså liten variasjon mellom fylkene og gjennom årene.

Figur 6 Resultater fra 11 indekser i elevundersøkelsen. Vg1 Telemark og hele landet 2023

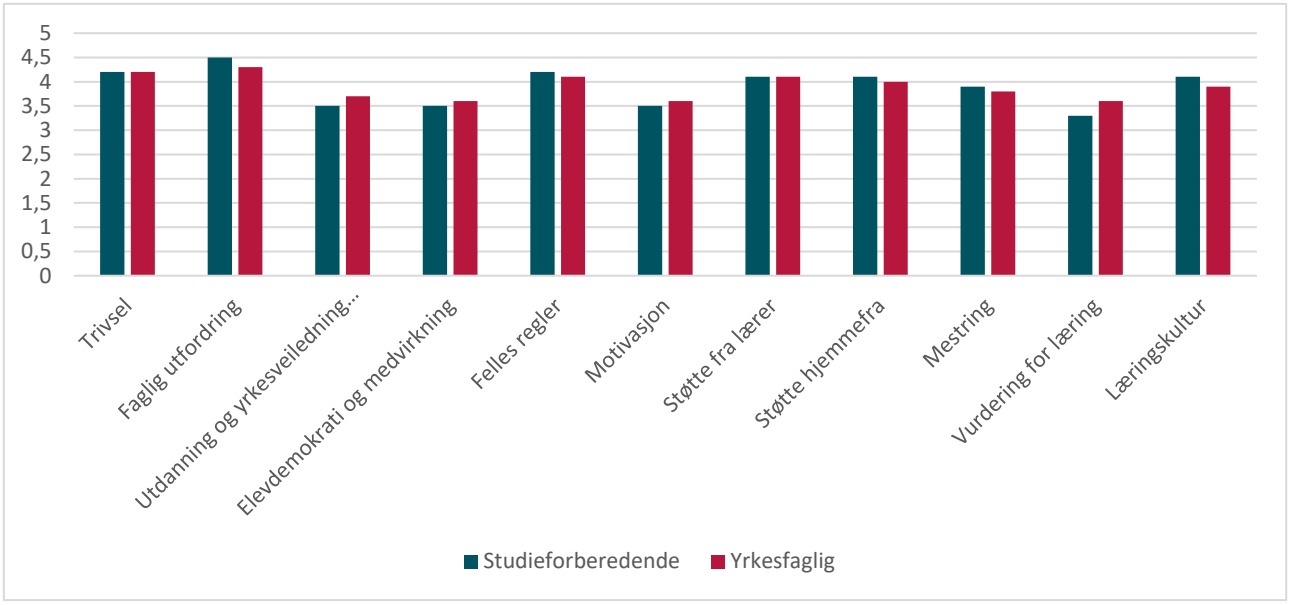

Kilde: Udir.no

Elevene på vg1 trives i samme grad på yrkesfag og studieforberedende, jf. figur 7. Elevene på studieforberedende opplever i noe større grad å bli faglig utfordret, mens motivasjonen er noe høyere blant elevene på yrkesfag. Yrkesfagelevene er også mer fornøyd med vurdering for læring, men vurderer læringskulturen[13] noe svakere enn elevene på studieforberedende.

[12] https://www.udir.no/Om Vurdering for læring
[13] Arbeidsforhold og læring | udir.no

Figur 7 Indikatorer fra Elevundersøkelsen vg1 per utdanningsprogram, 2023 Telemark.

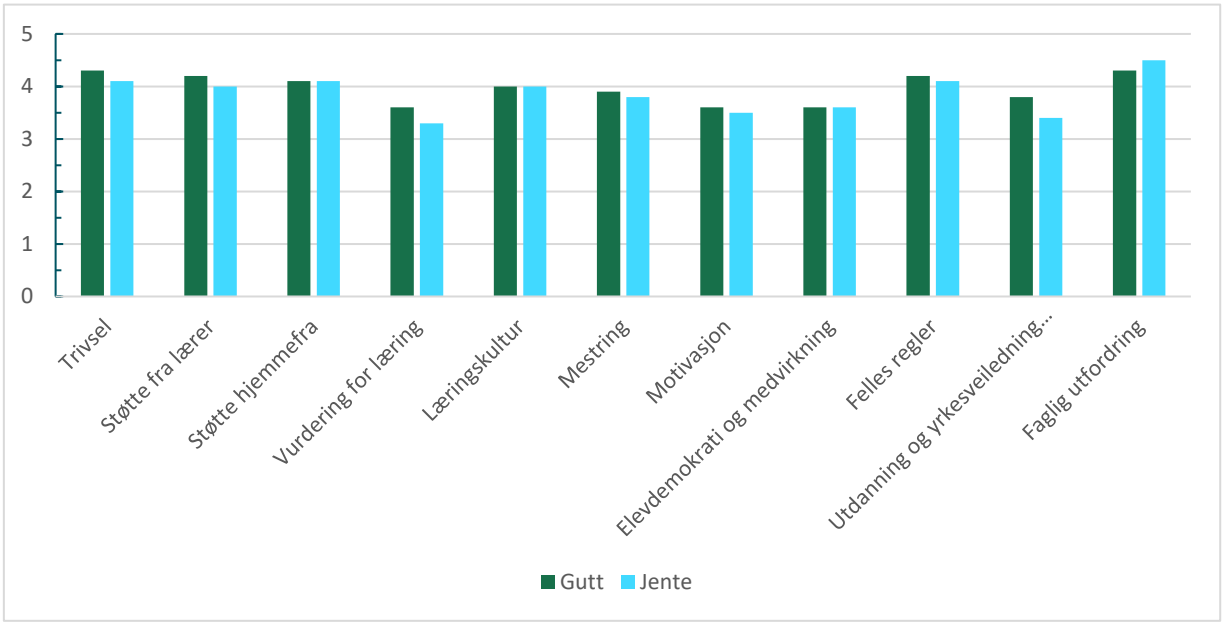

Kilde: Udir.no

Gutter og jenter opplever skolen noe forskjellig.

Figur 8 viser at jentene stort sett er mindre fornøyde enn guttene, bortsett fra når det gjelder faglige utfordringer.

Figur 8 Indikatorer fra elevundersøkelsen. Gutter og jenter ved vg1 i Telemark 2023.

Kilde: Udir.no

Jentene opplever i større grad at de blir utfordret faglig. De trives mindre enn guttene, og er ikke like fornøyde med støtten fra lærer eller vurdering for læring. De er også mindre fornøyd med utdannings og yrkesveiledningen på skolen. Kjønnsforskjellene i Telemark harmonerer med

resultatene nasjonalt[14]. Dette kan være et uttrykk for ulik behandling, men det kan også være et uttrykk for at jentene stiller høyere krav til seg selv og læringen.

2.1.1 Mobbing på skolen

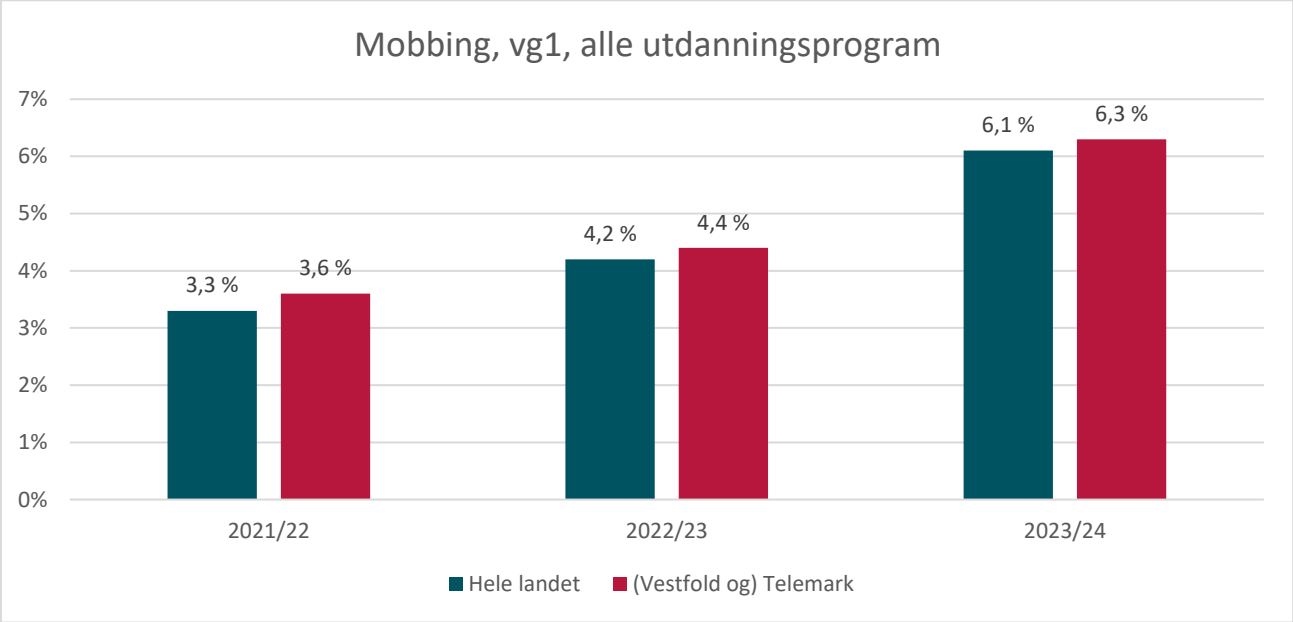
Den siste indeksen i Elevundersøkelsen omhandler mobbing på skolen. Indeksene beregnes ut fra svarene elevene gir på følgende spørsmål:

- Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?
- Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene?
- Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene?

Svaralternativene er: *Ikke i det hele tatt – En sjelden gang – 2 eller 3 ganger i måneden – Omtrent 1 gang i uken – Flere ganger i uken.*

Et mye omtalt funn i resultatene i fjor var økningen i antall elever som meldte om mobbing. Som figuren under viser, fortsetter økningen på vg1 i år. Nasjonalt er det fra 5. trinn til og med 10. trinn en større andel jenter som rapporterer om mobbing, mens det er ingen kjønnsforskjeller på videregående trinn. Etter 2018 har forskjellen mellom gutter og jenter på de nevnte trinnene økt til jenters disfavør, selv om forskjellene fremdeles er små[15].

Figur 9 Elevundersøkelsen – mobbing, Vg1, alle utdanningsprogram. 2021/22 og 2022/23 viser tall for Vestfold og Telemark. 2023/24 viser tall for Telemark.

Kilde: Udir.no

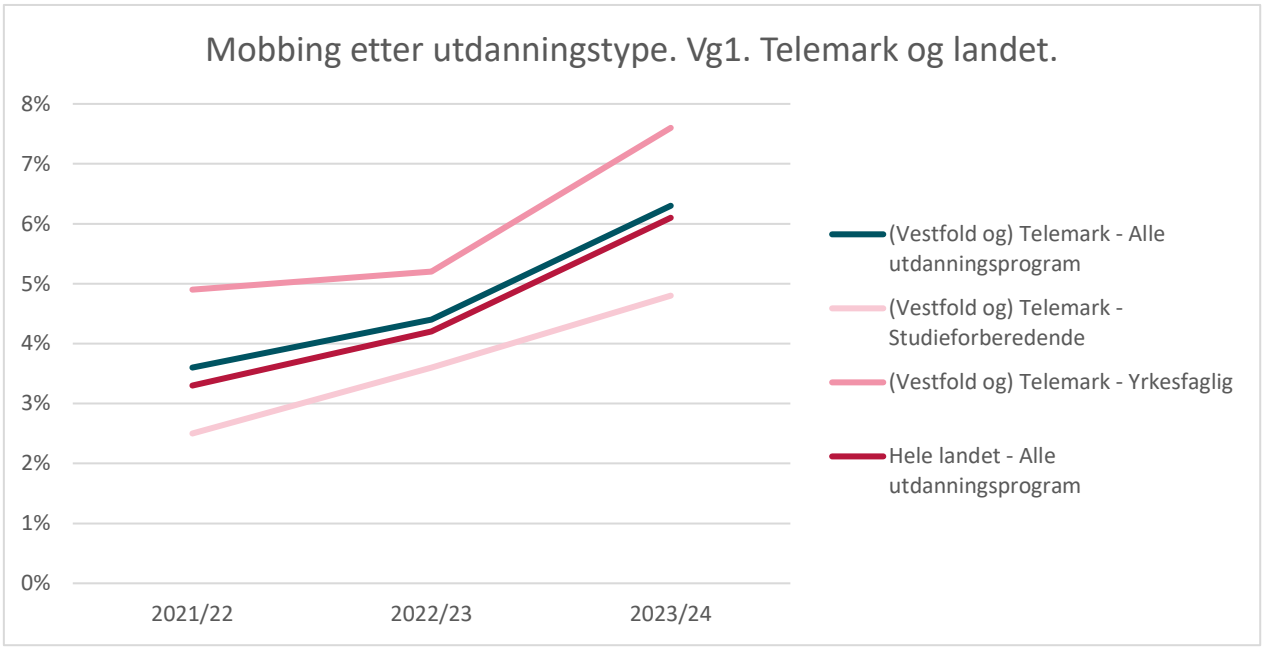
Figuren viser at opplevd mobbing har økt med nesten 50 % både i landet som helhet og i Telemark[16]. Det er flere av elevene på yrkesfag som opplever mobbing enn på

[14] https://www.udir.no/Analyse av elevundersøkelsen 2024
[15] Fra Mobbing på skolen (udir.no), NTNU/Samfunnsforskning AS)
[16] https://www.udir.no/Analyse av resultater 2024/flere elever opplever mobbing

studieforberedende. Forskjellen mellom Telemark og landet er liten og stabil. Det er altså ikke et fenomen som rammer vårt fylke spesielt.

Lærlingsmiljøsenteret ved Universitet i Stavanger omtaler koronatiltakene der ungdommene hadde begrenset adgang til venner og bekjente over lang tid og de manglet en felles arena for å utvikle sosial kompetanse, som mulige årsaker til økningen i antall elever som melder om mobbing[17]. Større søkelys på mobbing i media og i samfunnet ellers, nevnes også som en mulig årsak. Åpenheten har gjort at flere tør si ifra og det må tas på alvor.

Figur 10 Mobbing per utdanningstype. Vg1, Vestfold og Telemark for årene 2021/22-2022/23. Telemark for 2023/24.

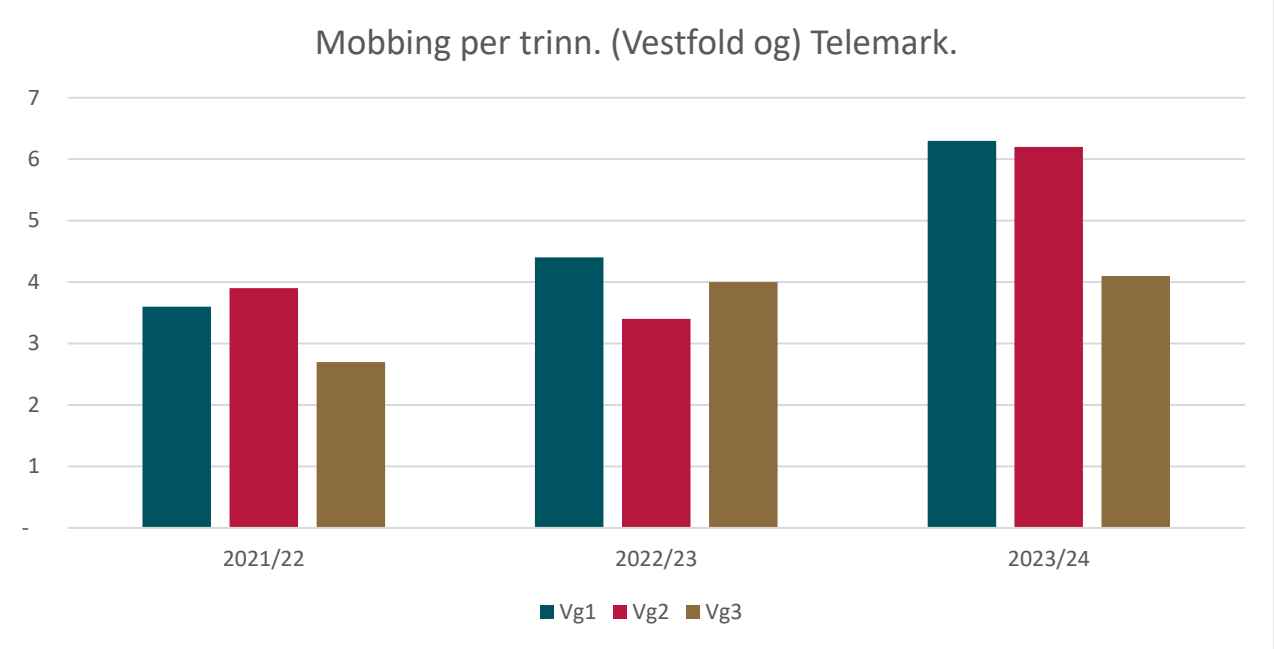

Kilde: Udir.no

Andelen elever som svarer at de opplever mobbing avtar med økende alder. Tallene i videregående opplæring er betydelig lavere enn for grunnskolen. Figur 11 viser at de eldre elevene på videregående er mindre utsatt for mobbing enn de yngre.

[17] Kan vi noen gang bli kvitt mobbing? | Universitetet i Stavanger (uis.no)

Figur 11 Mobbing per trinn i vgs. Vestfold og Telemark i årene 2021/22 og -23. Telemark i 2023/24.

Kilde: Udir.no

Elevene på vg2 og vg3 i Telemark svarer likt med elevene i resten av landet på spørsmålet om de blir mobbet av andre medelever på skolen, men på vg1 er det 0,6 prosentpoeng flere som opplever å ha blitt mobbet av medelever i Telemark sammenlignet med Udirs tall for hele landet.

Det er færre elever i Telemark enn i landet ellers som svarer at de har blitt mobbet digitalt (0,6 prosentpoeng under nasjonalt snitt for vg1, på nasjonalt snitt for vg2 og 0,6 under på vg3) på årets elevundersøkelse. Resultatene på spørsmålet om de har opplevd at de har blitt mobbet av voksne er 0,5 prosentpoeng under nasjonalt snitt for vg1, 0,8 prosentpoeng over for vg2 og på nasjonalt snitt for vg3.

Mobbingen er ujevnt fordelt på skolene og utdanningsprogrammene. På programnivå kan det være store endringer fra et år til et annet fordi det er relativt små grupper elever i utvalget.

Resultatvisningene på elevundersøkelsen er noe forbedret i år, men den enkelte skole får kun resultater på utdanningsprogram og ikke på klassenivå. Flere resultater fra elevundersøkelsen er å finne på Udirs statistikksider.

Fylkeskommunen har prosedyrer for hvordan resultatene av Elevundersøkelsen skal gjennomgås, både i personalet, med elever og foresatte, elevråd, samarbeidsutvalget, skolemiljøutvalget m.fl. Opplæringslovens § 9 A-4 forplikter skolene til å handle raskt når skolen har mistanke eller kunnskap om at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Skolen har også en skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider ved skolen utsetter en elev for krenkelser, jf. § 9 A-5.

Det har i 2023 vært et sterkere fokus på risikovurdering og internkontroll på skolemiljøområdet. Det er videreutviklet rutiner og gjennomført kompetanseheving. Dette er tiltak som skal bidra til at mobbing oppdages raskere og at skolen oppfyller aktivitetsplikten.

2.2. Lærlingundersøkelsen

Lærlingundersøkelsen skal gi et bilde av læringsmiljøet i bedrift for lærlinger og lærekandidater innenfor 11 temaer. Det er resultatene om mobbing, som ligger innenfor temaet Trygt miljø i undersøkelsen, som blir presentert i denne rapporten. De andre temaene i undersøkelsen er yrkesfaglig fordypning (YFF), opplæring i skole som forberedelse til opplæring i arbeidslivet, motivasjon, trivsel, helse/miljø/sikkerhet (HMS), læreplan, intern plan, medvirkning/veiledning og egenvurdering; halvårsvurdering, fagprøven.

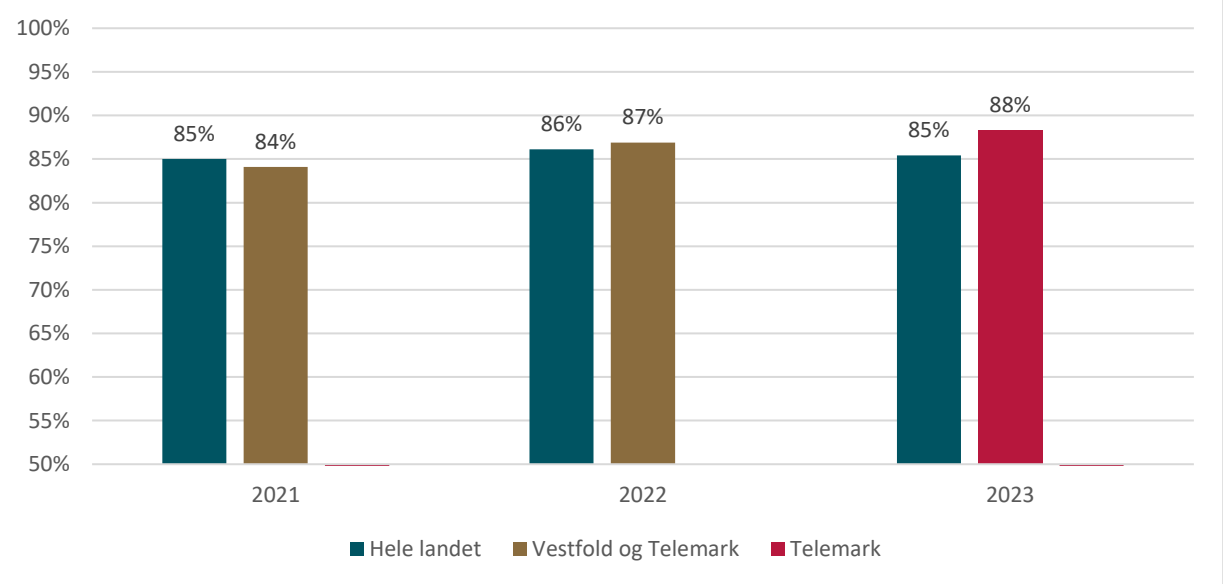
Både lærlinger og lærekandidater er invitert til å svare på undersøkelsen, men resultatet presenteres samlet. Det er ikke obligatorisk å svare.

Det er brudd i statistikken til Utdanningsdirektoratet for lærlingundersøkelsen, som følge av etablering og deling av Vestfold og Telemark fylkeskommune. For årene 2020-2022 er det kun tall for Vestfold og Telemark samlet som blir presentert. Svarprosenten i Vestfold og Telemark fylkeskommune i 2021 er 55 % og 60 % i 2022. For 2023 presenteres tall fordelt på de nye fylkene. I Telemark var det 833 lærlinger/lærekandidater som ble invitert til å svare og 505 som svarte. Det utgjør en svarandel på 61 %. Svarandel nasjonalt i 2023 var 53 %.

2.2.1 Mobbing på arbeidsplassen

For indikatoren *Mobbing på arbeidsplassen* er svaralternativene på en skala fra *Ikke i det hele tatt* til *Flere ganger i uken*. Figur 12 viser andel som svarer at de ikke har blitt mobbet i det hele tatt på arbeidsplassen de siste månedene.

Figur 12 Mobbing på arbeidsplassen, ikke opplevd mobbing i det hele tatt de siste månedene– resultat i andel

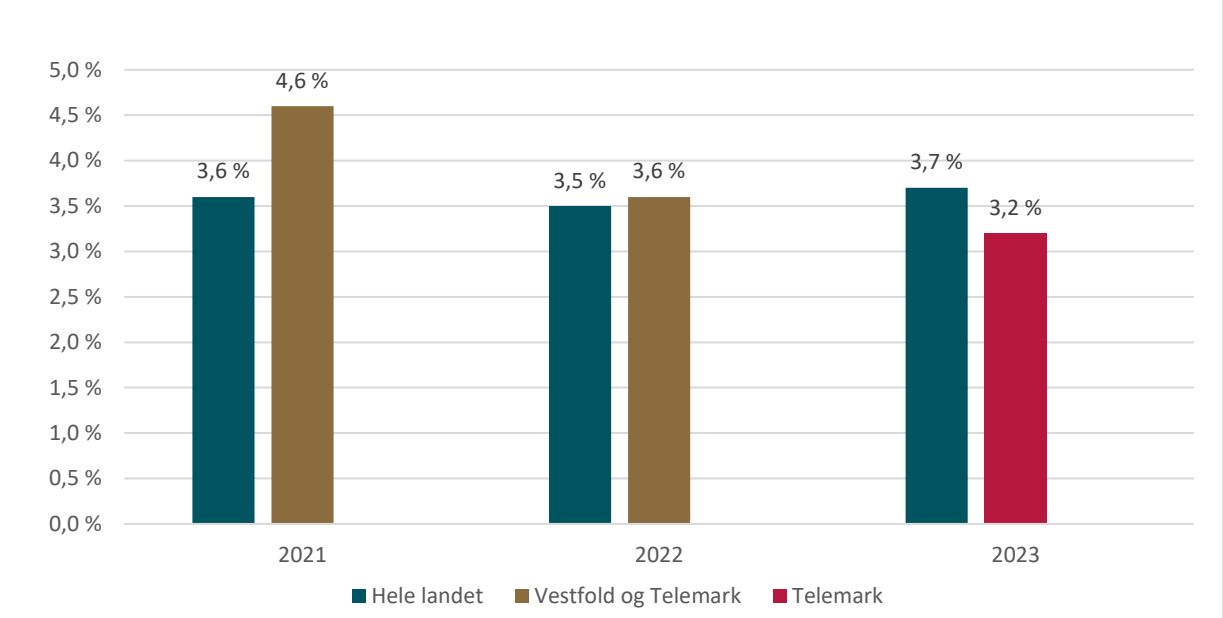

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Telemark alene har i 2023 en høyere andel som ikke har opplevd mobbing enn nasjonalt. Det er også høyere enn andelen både nasjonalt og for Vestfold og Telemark i 2021 og 2022.

Figur 13 viser også resultat for indikator mobbing på arbeidsplassen, men da andel samlet for svaralternativene: *to/tre ganger i måneden, omtrent en gang i uken og flere ganger i uken*.

Figur 13 Mobbing på arbeidsplassen, opplevd mobbing to/tre ganger i måneden eller oftere – resultat i andel

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Andel som opplever mobbing to/tre ganger i måneden eller oftere er lavere i Telemark i 2023 enn i Vestfold og Telemark i 2021 og 2022.

For Telemark var det i 2023 en høyere andel som ikke opplever mobbing i det hele tatt og en lavere andel som opplever mobbing 2/3 ganger i uken eller oftere. Det er positive resultater sammenlignet med de to foregående årene både nasjonalt og for Vestfold og Telemark.

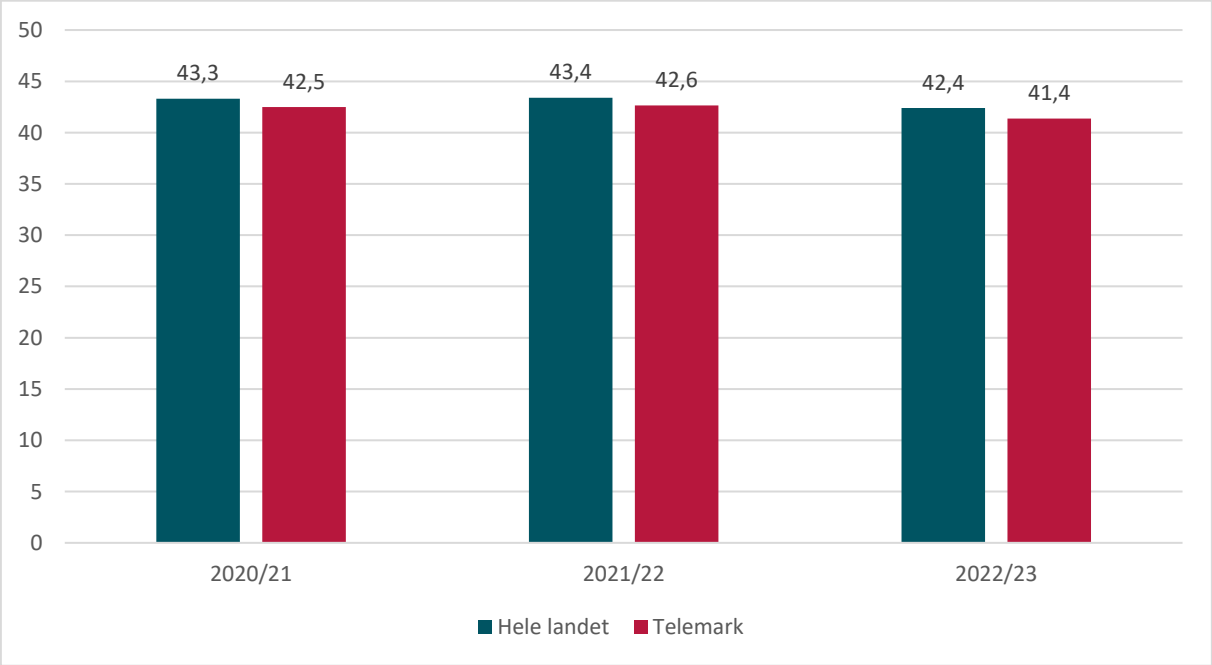
3. Læringsresultater

I dette kapittelet presenteres et utvalg eksamens- og standpunktkarakterer samt resultater for fag- og svenneprøver og kompetanseprøver. Innledningsvis er også grunnskolepoeng fra ungdomsskolen tatt med.

3.1. Forutsetninger

Grunnskolepoeng er uttrykk for elevenes gjennomsnittlige karakterer ved utgangen av ungdomsskolen. Telemark har det laveste antallet grunnskolepoeng i gjennomsnitt av fylkene i 2023, riktignok sammenlignet med sammenslåtte fylker. Under koronapandemien gikk karakterene opp i hele landet, og med ordinær undervisning igjen fra i fjor er det et fall i grunnskolepoengene. De siste tre årene har Telemark ligget omtrent ett poeng under landsgjennomsnittet. Grunnskolepoeng er en god indikator for gjennomføring av videregående skole. Der vil si at elever med flere grunnskolepoeng i gjennomsnitt gjennomfører og består videregående skole raskere og i høyere grad[18].

Figur 14 Grunnskolepoeng fra ungdomsskolen

Kilde: Udir.no

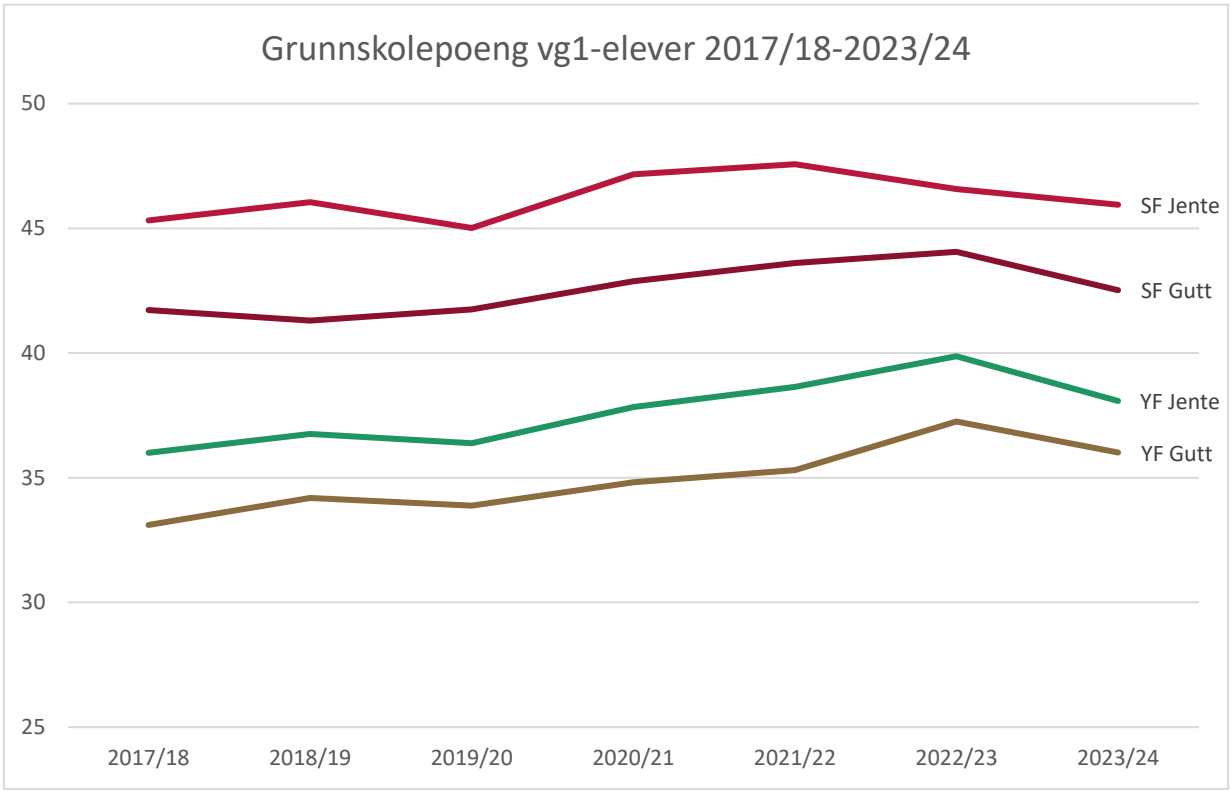
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng i Telemark er litt høyere enn før pandemien. Dette gjelder både for elever som går yrkesfaglig og studieforberedende utdanningsprogram. Elever som avsluttet ungdomsskolen under pandemien fikk jevnt over flere grunnskolepoeng enn før pandemien, og med normal undervisning tilbake, ser vi at grunnskolepoengene også faller igjen. Dette skjer både i Telemark og i landet som helhet. I hele landet falt gjennomsnittlig antall

[18] https://nifu. rapport 2020 Fra 16 til 30: Om utdanning, jobb og inntekt for 9341 unge fra Østlandet

grunnskolepoeng fra 43,4 i 2021/22 til 42,3 i 2022/23. I Vestfold og Telemark falt gjennomsnittlig antall grunnskolepoeng fra 42,7 til 41,5 i samme periode.

Elever på studieforberedende[19] vg1 har de siste årene hatt mellom 7 og 9,5 flere grunnskolepoeng enn de som går vg1 yrkesfag. Jentene har flere grunnskolepoeng enn guttene, men sammenlignet med 2018/19, har guttene hatt en sterkere positiv utvikling enn jentene på både yrkesfag og studieforberedende utdanningsprogram.

Figur 15 Utviklingen i grunnskolepoeng for vg1 elever i Telemark

Kilde: VIGO via Qlik Sense

Elektro og datateknologi er det yrkesfaglige studieprogrammet hvor eleven har klart høyest karaktersnitt fra ungdomsskolen, helt på høyde med de studieforberedende studieprogrammene. Det varierer fra år til år hvilket av de studieforberedende studieprogrammene som har høyest antall grunnskolepoeng blant sine Vg1-elever. Skoleåret 2022/2023 var det Musikk, dans og drama.

De laveste grunnskolepoengene finner vi hos gutter på Helse- og sosialfag og Restaurant og matfag. For jentenes del er Frisør, blomster, dekorasjon og eksponeringsdesign studieprogrammet som jevnt over har lavest grunnskolepoeng i snitt. I fjor var det riktignok Informasjonsteknologi og medieproduksjon, men her har snittet variert kraftig.

[19] Vi har i denne sammenhengen kun tilgang på grunnskolepoengene til elever som går på videregående opplæring i Telemark. Elever som slutter eller flytter etter ungdomsskolen inngår ikke i disse gjennomsnittstallene.

3.2. Eksamenskarakterer

Elevene i Telemark avla til sammen 3201 skriftlige eksamener i videregående skole våren 2023. Tabell 12 gjengir gjennomsnittskarakterer for noen sentrale fag, med resultater for Telemark og landet som helhet. Samlet utgjør disse knapt halvparten av eksamenene avlagt i 2022/23. Karakterfordelingen er fra 1 til 6 hvor 6 er beste karakter.

I fjor var det tekniske problemer med gjennomføring av eksamen i norsk hovedmål 22. mai og norsk sidemål 19. mai 2023. Dette medførte at elever som avla eksamen denne dagen kunne søke om å få annullert eksamen. I hele landet var antallet annulleringer mye høyere enn vanlig. I Vestfold og Telemark søkte 2844 elever om annullering av hovedmålseksamen og 165 sidemålseksamen. Det kan derfor være grunn til å tolke eksamensresultatene i norsk med forsiktighet.

Sammenlignet med landsgjennomsnittet, skårer elevene i Telemark likt i engelsk, lavere i matte og høyere i norsk på eksamen, jf. tabell 12. Under pandemien ble det ikke avlagt eksamener, så dette er de første tallene på noen år som sier noe om hvordan elevene i fylket presterer sammenlignet med resten av landet.

Tabell 12 Eksamenskarakterer – resultat i gjennomsnitt

	Telemark	Hele landet	Diff.	Antall elever i Telemark
Engelsk Vg1 studieforberedende utdanningsprogram	4,2	4,2	0,0	91
Engelsk Vg1 yrkesfaglige utdanningsprogram	3,3	3,4	-0,1	47
Matematikk 1P	2,0	2,8	-0,8	31
Matematikk 2P	2,8	3,0	-0,2	189
Matematikk 2P-Y	2,6	2,7	-0,1	93
Norsk Vg2 yrkesfag	3,8	3,9	-0,1	40
Norsk hovedmål, Vg3 studieforberedende utdanningsprogram	4,3	4,2	0,1	263
Norsk sidemål, Vg3 studieforberedende utdanningsprogram	3,7	3,5	0,2	503
Norsk hovedmål, Vg3 påbygging til generell studiekompetanse	3,7	3,5	0,2	83
Norsk sidemål, Vg3 påbygging til generell studiekompetanse	3,2	3,0	0,2	115

Kilder: Udir.no (hele landet), Qlik Sense (Telemark)

3.2.1 Privatisteksamen

I Vestfold og Telemark ble det avlagt 4950 skriftlige privatisteksamener og 2395 muntlige privatisteksamener skoleåret 2022/2023. Nesten 90 % er førstegangsprivatister og resten tar en privatisteksamen for å forbedre karakteren sin. Antallet privatisteksamener økte under pandemien, men har falt igjen etterpå.

3.3. Standpunktkarakterer

I karaktersettingen for standpunkt benyttes en skala fra 1 til 6, hvor 6 er beste karakter. I tabell 13 i denne rapporten presenteres gjennomsnittlige standpunktkarakterer, både for Telemark og på nasjonalt nivå. Standpunktkarakterene gikk generelt opp under pandemien, og skoleåret 2022/23 er det første «normalåret» siden pandemien.

Telemarkselevenes standpunktkarakterer skiller seg lite fra karakterene til snittet av landets elever. På tross av noe svakere gjennomsnittskarakterer i matematikk i Vg1, forbedret elevene standpunktkarakterer sine i matematikk i Vg2. De gode resultatene fra norskeksamen ser vi også i standpunktkarakterene i skriftlig norsk i Vg3, med unntak av påbyggsklassene. Elevene der oppnådde bedre eksamenskarakter i gjennomsnitt sammenlignet med standpunktkarakterene i skriftlig norsk.

Tabell 13: Standpunktkarakterer – resultat i gjennomsnitt

	Telemark	Hele landet	Differanse
Engelsk, Vg1 studieforberedende utdanningsprogram	4,4	4,5	-0,1
Engelsk Vg1 yrkesfaglige utdanningsprogram	3,9	3,9	0,0
Matematikk 2P	3,5	3,6	-0,1
Matematikk 2P-Y	3,3	3,5	-0,2
Norsk, Vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram	3,7	3,7	0,0
Norsk hovedmål, Vg3 studieforberedende utdanningsprogram, skriftlig	4,1	3,5	0,6
Norsk hovedmål, Vg3 påbygging til generell studiekompetanse, skriftlig	3,8	4,1	-0,3
Norsk sidemål, Vg3 studieforberedende utdanningsprogram, skriftlig	4,1	4,1	0,0
Norsk sidemål, Vg3 påbygging til generell studiekompetanse, skriftlig	3,8	3,9	-0,1
Norsk, Vg3 studieforberedende utdanningsprogram, muntlig	4,4	4,6	-0,2
Norsk, Vg3 påbygging til generell studiekompetanse, muntlig	4,2	3,8	0,4

Kilde: Udir.no (hele landet), Qlik Sense (Telemark)

Elevens gjennomsnittlige standpunktkarakter i 2023 var 4,05, opp fra 4,01 i 2018/19.[20] Samlet sett har elevenes karaktersnitt falt siden pandemiårene, fra en topp på 4,11. Det er likevel ikke alle elevene som har hatt samme utvikling.

Yrkesfagelevene har hatt en jevnt svak stigning fra en snittkarakter på 3,78 i 2017/18 til 3,93 i 2022/23. Studieforberedende hadde en tydelig bedring i snittkarakterene under pandemien, men har nå falt tilbake på samme snittkarakter som for fem år siden.

I Meld. St. 28 (2015-2016)[21] slås det fast at eksamens- og standpunktkarakterer er to ulike uttrykk for kompetanse. En eksamenskarakter blir satt på et mer begrenset vurderingsgrunnlag enn en standpunktkarakter. En eksamen representerer én eller veldig få vurderingsformer (skriftlig,

[20] Udir beregner ikke en tilsvarende gjennomsnittskarakter for landets elever under ett, så vi kan ikke sammenligne denne utvikling

[21] Melding til Stortinget: *Fag – Fordypning – Forståelse. En fornyelse av Kunnskapsløftet* (15.4.2016)

praktisk, muntlig og/eller muntlig-praktisk) og den er et enkelttilfelle. Nasjonalt ligger de gjennomsnittlige eksamenskarakterene for sentralt gitt eksamen vanligvis noe under de gjennomsnittlige standpunktkarakterene.

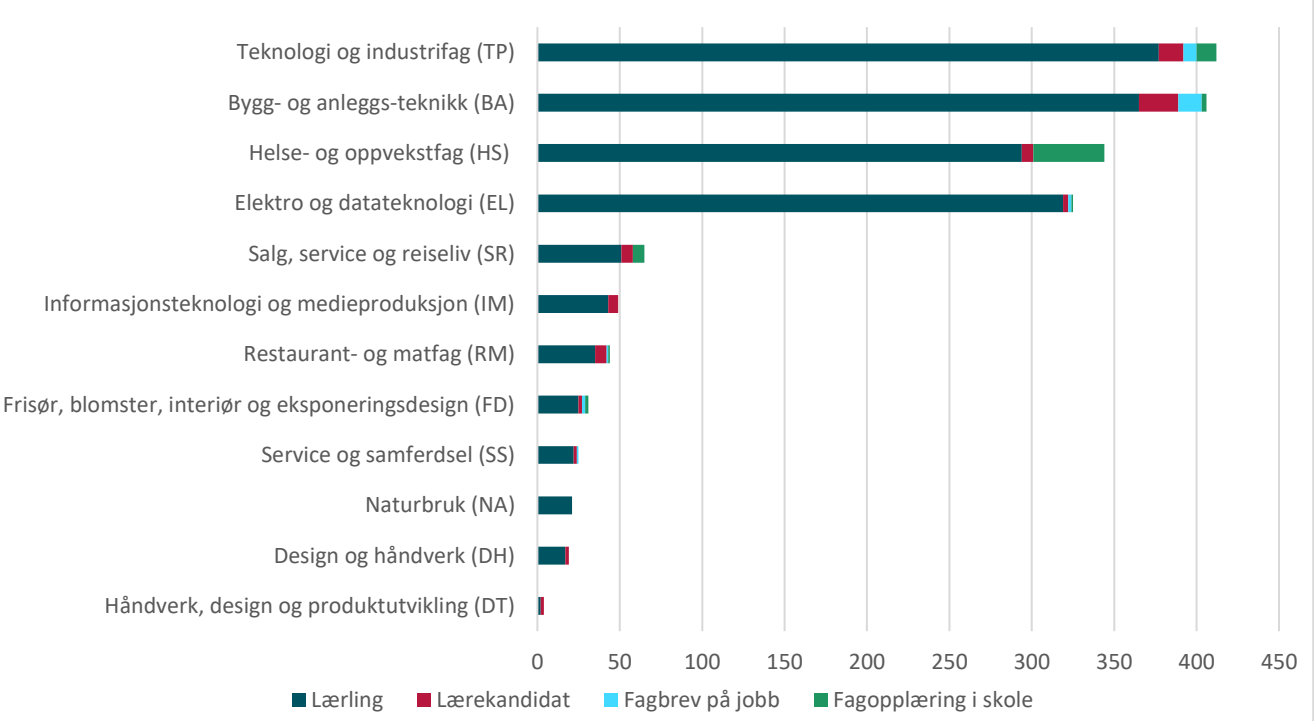
Meldingen slår videre fast at hvis en sammenlikning mellom standpunkt- og eksamenskarakterer skal være hensiktsmessig, må en se på om forskjeller over tid avviker systematisk fra den nasjonale, gjennomsnittlige differansen mellom standpunkt- og eksamenskarakterer. På grunn av de avvikende skoleårene under pandemien og problemene med avviklingen av eksamen i fjor, er det ikke hensiktsmessig å sammenligne eksamenskarakterer og standpunktkarakterer i årets tilstandsrapport. Mer karakterstatistikk fra videregående skole ligger på Udirs statistikksider.

3.4. Antall løpende kontrakter

Figur 16 og tabell 14 viser antall løpende kontrakter/avtaler per 1. oktober per år. Løpende kontrakter 2023 inkluderer alle som hadde en kontrakt i perioden fra 1. oktober 2022 til 30. september 2023.

Fagfornyelsen for yrkesfag fra 2020 endret strukturen på utdanningsprogram og lærefag. Fra høsten 2022 var alle lærefag i opplæring i bedrift også fullt ut omfattet av fagfornyelsen. Kontrakter som er inngått før 2022 er ikke endret. Det er derfor fortsatt noen løpende kontrakter i utdanningsprogrammene Service og samferdsel og Design og håndverk.

Figur 16 Antall løpende kontrakter for lærlinger, lærekandidater, fagbrev på jobb og avtaler for fagopplæring i skole

Kilde: Udir.no

Tabell 14 Antall løpende kontrakter for lærlinger, lærekandidater, fagbrev på jobb og avtaler for fagopplæring i skole

Telemark 2023	Totalt	Lærling	Lære-kandidat	Fagbrev på jobb	Fagoppl. i skole
Totalt alle utdanningsprogram	**1676**	1571	77	28	69
Teknologi og industrifag (TP)	**400**	377	15	8	12
Bygg- og anleggs-teknikk (BA)	**403**	365	24	*	*
Helse- og oppvekstfag (HS)	**301**	294	7	0	43
Elektro og datateknologi (EL)	**324**	319	3	*	*
Salg, service og reiseliv (SR)	**58**	51	7	0	7
Informasjonsteknologi og medieproduksjon (IM)	**49**	43	6	0	0
Restaurant- og matfag (RM)	**43**	35	7	*	*
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign (FD)	**29**	25	2	*	*
Service og samferdsel (SS)	**25**	22	*	*	0
Naturbruk (NA)	**21**	21	0	0	0
Design og håndverk (DH)	**19**	17	*	*	*
Håndverk, design og produktutvikling (DT)	*	*	*	0	0

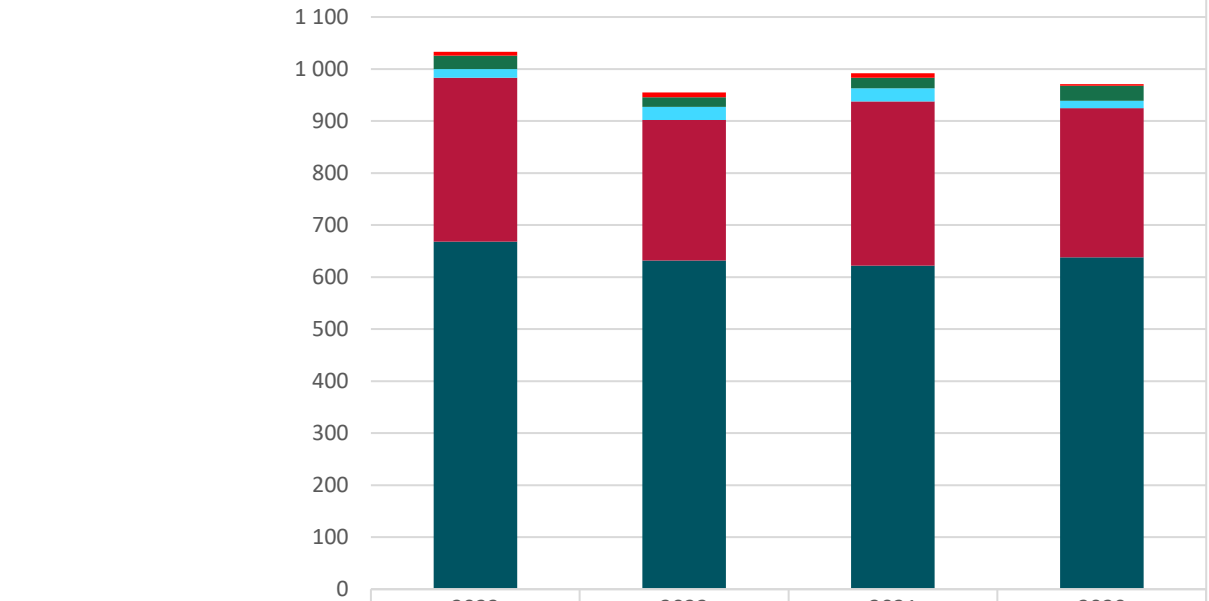
Kilde: Udir.no (tall under 5 er prikket i henhold til Udirs publiseringsregler)

Helse- oppvekstfag skiller seg ut ved å ha relativt mange registrert på fagopplæring i skole. Det er fordi Telemark fylkeskommune har egne komprimerte løp i dette faget for voksne, som tilbys på Notodden ressurssenter og Bamble videregående skole. Dette er ikke ordinært Vg3 fagopplæring i skole, men det registreres på slike kontrakter fordi det er løp som tilbys på skole.

3.5. Fagbrev, svennebrev og kompetansebrev

Figur 17 viser antall som har oppnådd fagbrev, svennebrev eller kompetansebrev fordelt på kandidattype; lærlinger, lærekandidater, elever i Vg3 fagopplæring i skole, voksne som tar fagbrev på jobb og praksiskandidater. Disse har bestått både teori og praktisk prøve. Kompetansebrev oppnås av lærekandidater som følger en individuell plan. Planen inneholder et utvalg av læremålene i en læreplan. Praksiskandidater er voksne personer som kan gå opp til prøve basert på arbeidserfaring.

Figur 17 : Antall fagbrev, svennebrev og kompetansebrev per kandidattype

	2023	2022	2021	2020
Fagbrev på jobb (fag-/svennbrev)	7	9	9	3
Lærekandidat (kompetansebrev)	26	19	20	29
Fagopplæring i skole (fag-/svenn-/kompetansebrev)	17	25	25	14
Praksiskandidat (fag-/svennebrev)	315	270	316	287
Lærling (fag-/svennebrev)	668	632	622	638

Kilde: VIGO, Qlik sense

4. Gjennomføring

Det er et overordnet mål at elever, lærlinger og lærekandidater i videregående opplæring skal gjennomføre sitt planlagte opplæringsløp. Gjennomføringen anerkjennes med vitnemål, fag-/svennebrev eller kompetansebevis og er grunnlaget for videre studier eller som direkte inngang til arbeidslivet. Elever som ikke har tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen, har etter sakkyndig vurdering krav på spesialundervisning. Det fattes enkeltvedtak om spesialundervisning og opplæringstilbudet beskrives i en egen individuell opplæringsplan (IOP).

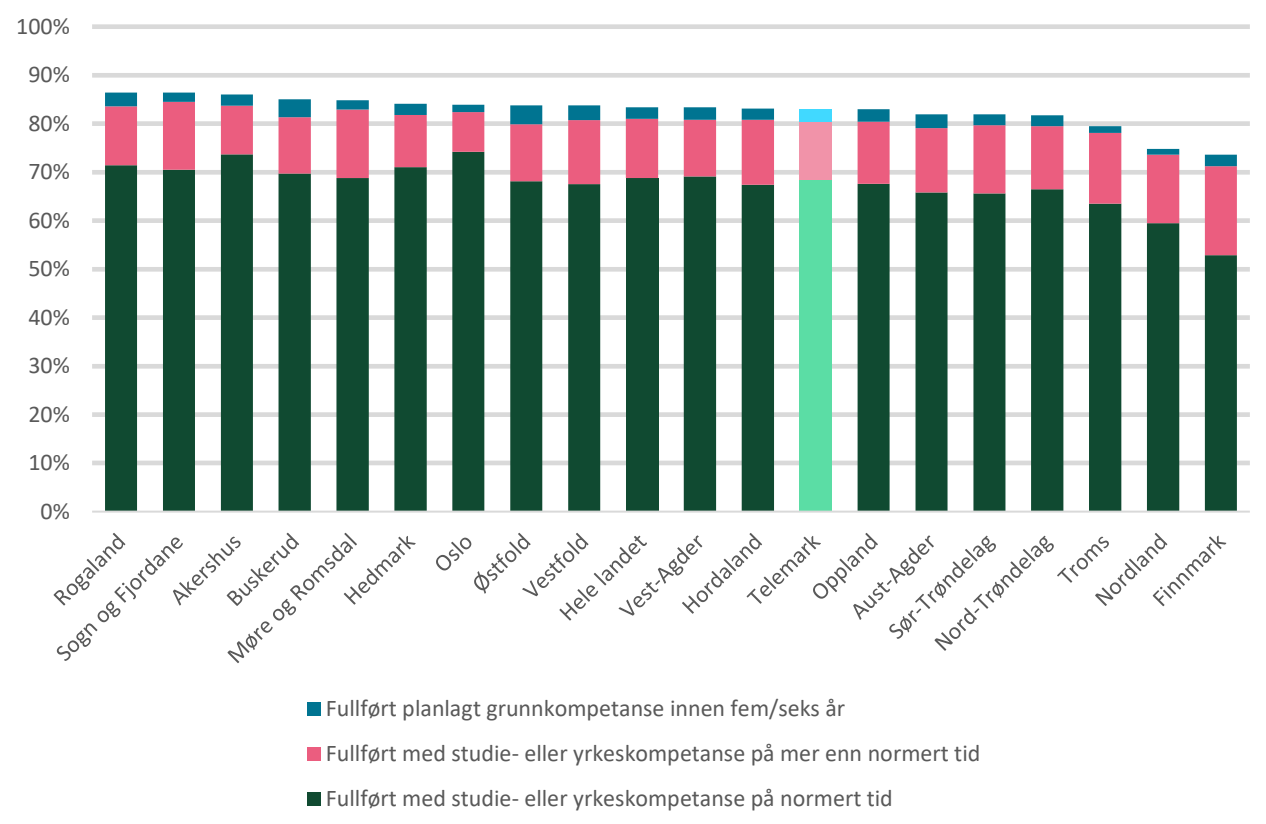
4.1. Gjennomføring årskull – etter 5 år

Et vanlig brukt mål på gjennomføring av videregående opplæring er *gjennomføring etter fem/seks år.* Målet sier hvor mange av elevene som begynte på Vg1 et gitt år som

- fullførte videregående opplæring og oppnådde studiekompetanse **innen fem år**
- tok fag-/svennebrev eller kompetansebrev **innen seks år**

83,1 % av elevene som begynte på vg1 i Telemark i 2016 oppnådde studiekompetanse eller fag-/svennebrev eller kompetansebrev innen fem/seks år, jf. figur 18. Det er litt under gjennomsnittet for landet. 68 % av elevene fullførte på normert tid. Andelen som gjennomfører videregående opplæring i fylket har økt jevnt de siste ti årene, fra 71 % for 2006-kullet.

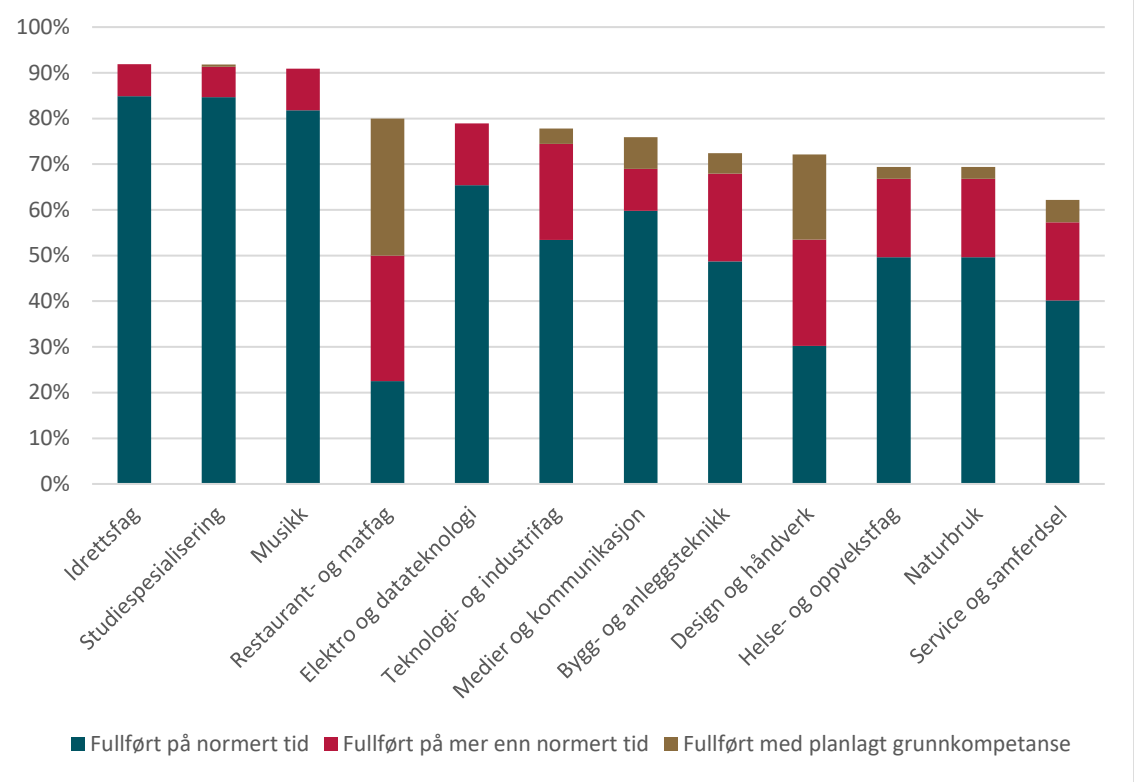
Figur 18: Fullført og bestått etter 5 år, inkludert andel fullført med planlagt grunnkompetanse – resultat i andel

Kilde: SSB, tabell 12971

Det er stor variasjon i gjennomføring mellom utdanningsprogrammene. Figur 19 viser at studieforberedende utdanningsprogram har høyest gjennomføring. Blant de yrkesfaglige utdanningsprogrammene er gjennomføringen høyest på Elektro og datateknologi, som også har en høy andel elever som fullfører på normert tid. Det er en klar sammenheng mellom antall grunnskolepoeng og forventet gjennomføring i videregående skole, og det gjenspeiler seg i gjennomføringen av de ulike studieprogrammene.

Figur 19 Gjennomført innen fem/seks år etter studieprogram 2016-2022 i Telemark.

Kilde: Udir.no

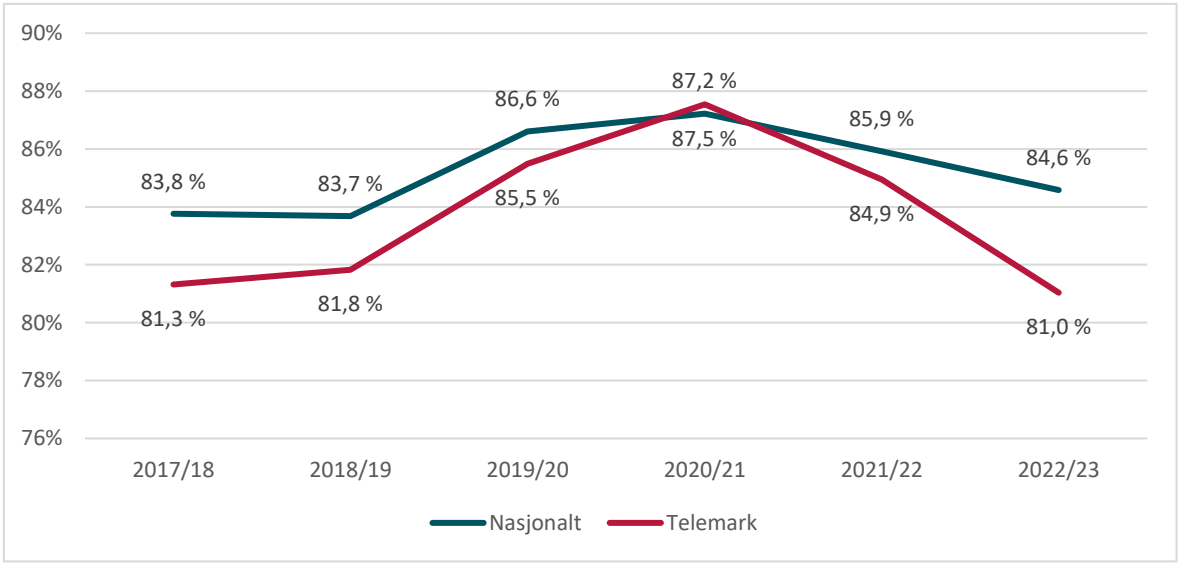
De studieforberedende utdanningsprogrammene har høyest grad av gjennomføring både i Telemark og på landsbasis. På de store utdanningsprogrammene på yrkesfag (EL, TP og BA) har Telemark noe høyere gjennomføring enn landet ellers, og noe lavere gjennomføring på helse og oppvekstfag.

Mer om gjennomføring: Videregående opplæring - Gjennomføring - Telemark fylkeskommune

4.2. Gjennomføring per skoleår

Resultatet i Telemark er svakere når det gjelder andelen som fullfører og består per skoleår i Telemark sammenlignet med gjennomføring etter fem/seks år. Figur 20 viser andelen som fullførte og besto hvert skoleår i Telemark og landet siste seks år.

Figur 20 Andel av elevene som har fullført og bestått skoleårene. Nasjonalt og Telemark.

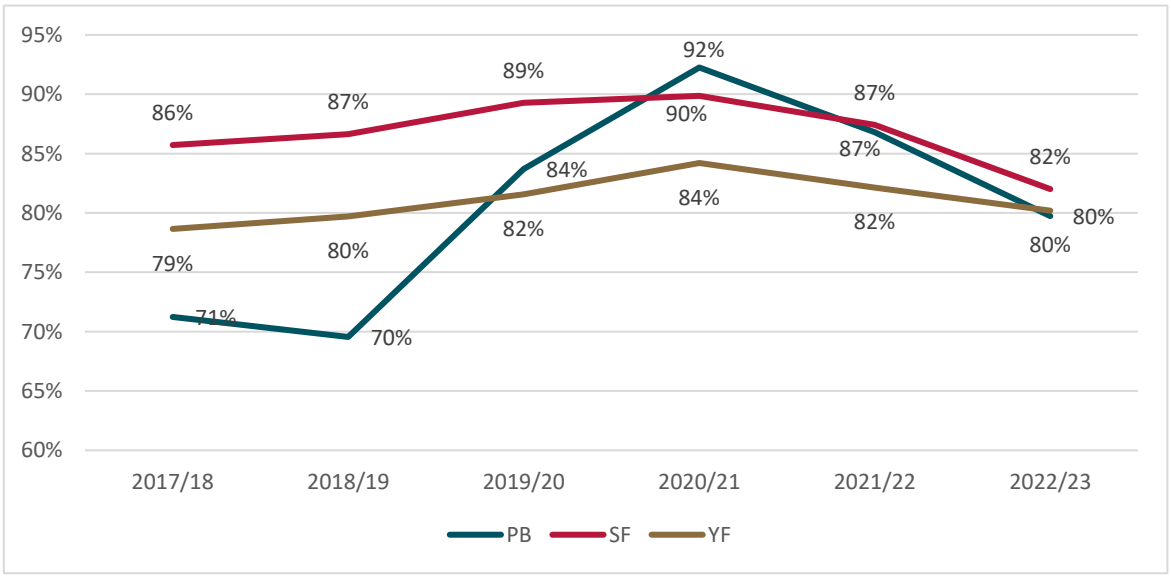

Kilde: VIGO via Qlik Sense.

Telemark ligger nederst blant fylkene for skoleåret 2022/23, og har ligget under landsgjennomsnittet de fleste årene siden 2017/18[22]. Etter en kraftig økning av andelen fullført og bestått under pandemien, falt andelen igjen når ordinær undervisning ble gjenopptatt. I Telemark falt andelen fullført og bestått til 81 %, som er lavere enn både 2017/18 og 2018/19. I landet som helhet falt ikke andelen elever som fullførte og besto skoleåret i samme grad.

Den negative utviklingen i fullført og bestått skoleår gjelder først og fremst studieforberedende utdanningsprogram, som det framgår av figur 21.

Figur 21 Andel fullført og bestått skoleår per utdanningstype

Kilde: VIGO via Qlik Sense.

[22] Med unntak av 2020/21, men her er tallene kraftig forskjøvet av en rekke ulike tiltak og endra krav som følge av skolenedstegningen under koronapandemien.

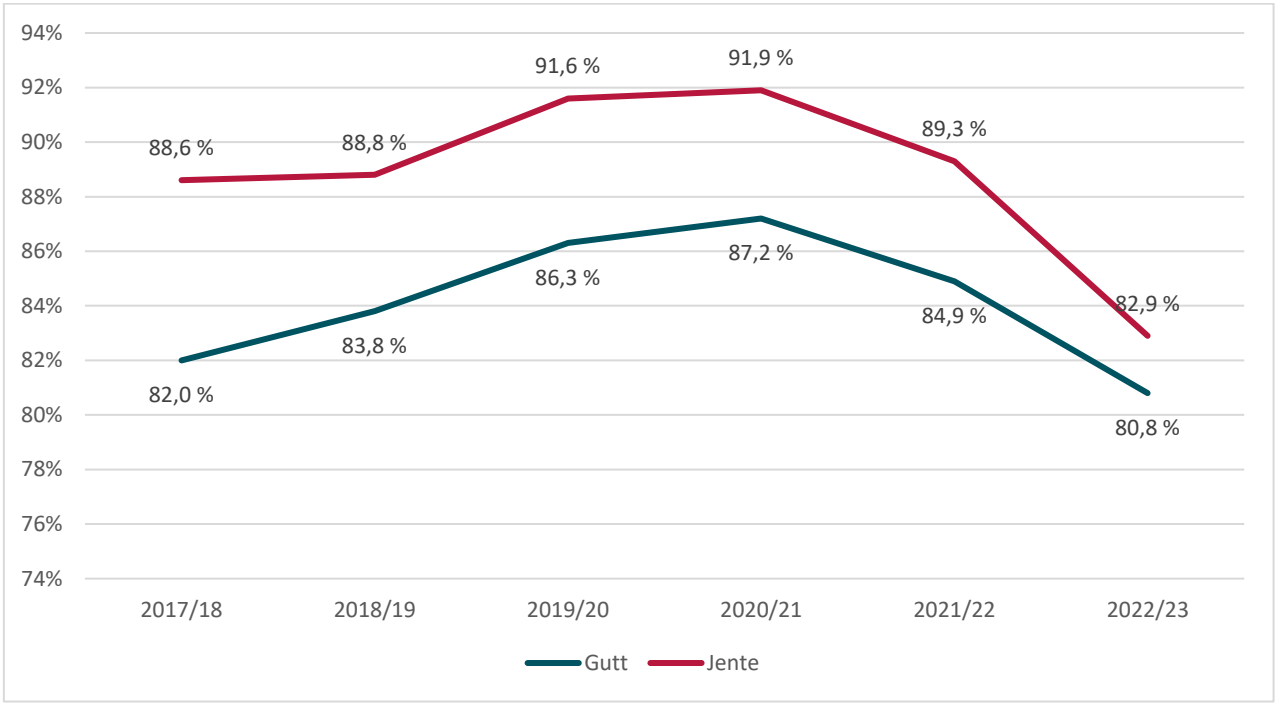
Andelen som fullfører og består studieforberedende utdanning har falt sammenlignet med før pandemien. Elever i yrkesfag og på påbygg har noe bedre resultater på fullført og bestått. Andelen som besto skoleåret 2022/23 på de studieforberedende utdanningsprogrammene var 82 %. Fram til i fjor har andelen ligget over 86 %.

Det er også en forskjell mellom trinnene. Det største fallet ser vi i Vg1 og Vg2, med 6 prosentpoeng færre elever som fullførte og besto trinnet sitt i 2022/23 sammenlignet med 2018/19. Fallet i fullført og bestått for Vg3-elevene var 4 prosentpoeng.

Ikke alle skolene har den samme utviklingen. For eksempel har Hjalmar Johansen omtrent like andeler fullført og bestått per skoleår for sine elever på studieforberedende program på alle trinn før og etter pandemien.

Figur 22 viser utviklingen for gutter og jenter når det gjelder fullført og bestått skoleår. Jentene på studieforberedende program har et kraftigere fall i andelen fullført og bestått enn guttene. I de to årene før pandemien var andelen fullført og bestått blant jentene over 5 prosentpoeng høyere enn guttenes. I fjor var denne forskjellen redusert til 2,1 prosentpoeng.

Figur 22 Andel fullført og bestått blant elever på studieforberedende fordelt på kjønn.

Kilde: VIGO via Qlik Sense.

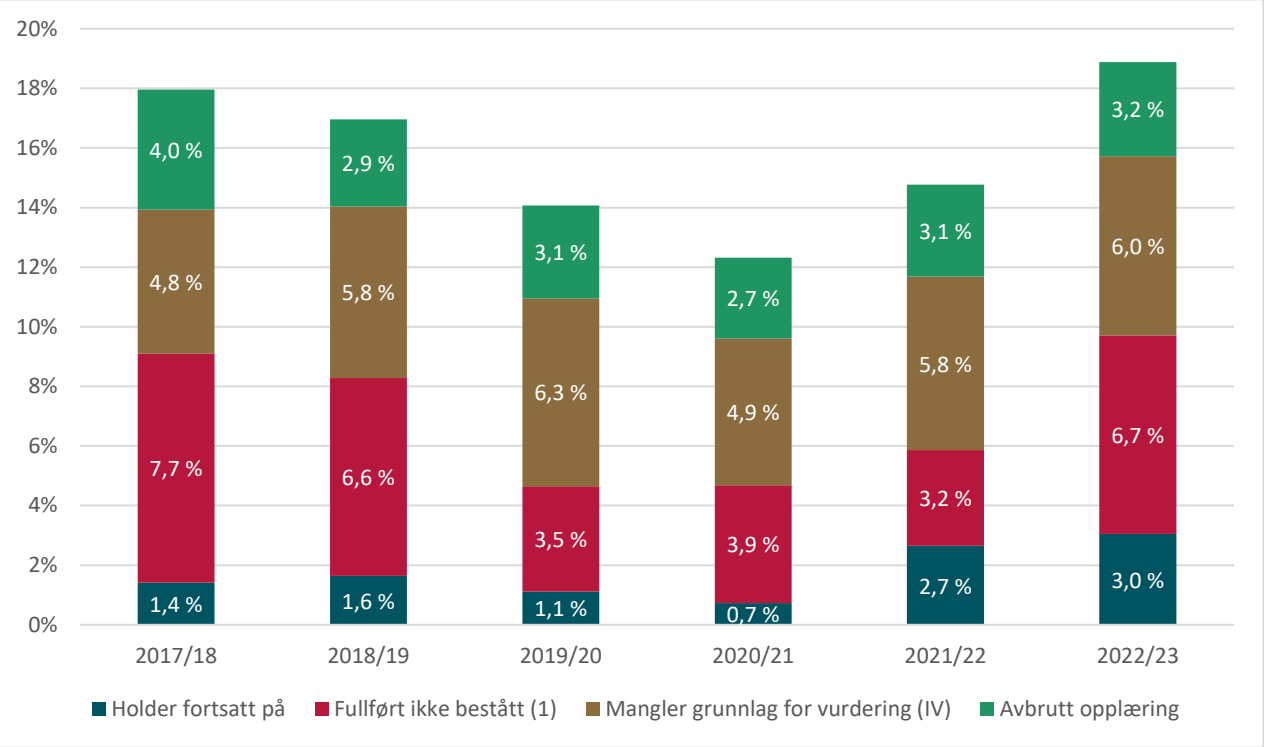
For Vg1-elevene på studieforberedende hadde jentene lavere gjennomføring enn guttene i Telemark i 2023.

Det er vanskelig å si noe om årsaker basert på tallene, men en kan anta at nedstengningen av skoler og fritidsaktiviteter under pandemien påvirket guttene og jentene ulikt.

4.3. Avbrudd i opplæringen

Andelen som avbryter opplæringen, er stabil før, under og etter pandemien med rundt 3 % som det framgår av figur 23.

Figur 23 Sluttkoder 2017/18-2022/23. Alle elever, Telemark.

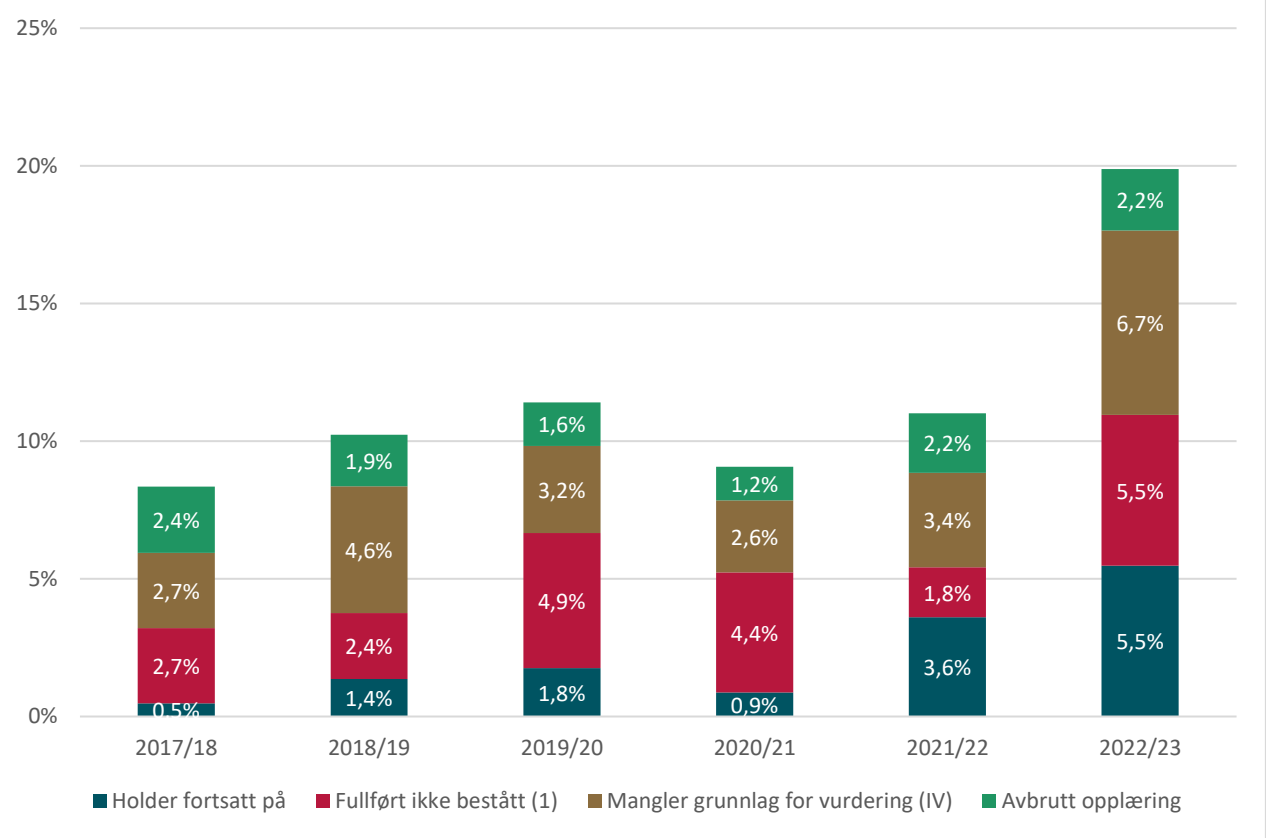
Kilde: VIGO via Qlik Sense.

Når andelen som fullfører og består skoleåret går ned, er det fordi flere elever får 1 eller IV i et eller flere fag. Det var flere med 1 og IV i fjor enn det var i 2018/19. Dette gjelder 12,7 % av elevene i fjor. Det er ikke en høyere andel elever som har sluttet i Telemark enn i resten av landet, og elevene har heller ikke spesielt høyt fravær sammenlignet med resten av landet, men andelen som fortsatt holder på eller er deltidselev har doblet seg.

Tallene for fullført og bestått per år er omtrent like store som andelen som gjennomfører videregående opplæringen innen fem/seks år. Det er betydelig flere som fullfører og består skoleåret enn de som gjennomfører videregående opplæring på normert tid (68%). Skoleårsmålingen tar med de som var på skolen 1.10. De som slutter før det regnes ikke med, men de regnes med i statistikken for gjennomføring innen fem/seks år. Det er heller ikke de samme 20% som ikke fullfører hvert år. I overkant av 80% av elevene gjennomfører hvert år, men sett over tid er det 68% som fullfører på normert tid.

Siden jentene på studieforberedende har en såpass kraftig nedgang i andelen fullført og bestått, kan det være interessant å se hvilke sluttkoder de har. Disse er vist i figur 24.

Figur 24 Sluttkoder 2017/18-2022/23. Jenter på Vg1, studieforberedende. Telemark

Kilde: VIGO via Qlik Sense.

Figuren viser at det er en økning i alle sluttkodene. Andelen som avbryter opplæringen har ikke økt, men det er en sterk økning i andelene som ikke består enten fordi de får karakteren 1 eller IV, eller som er registrert som at de fortsatt holder på.[23]

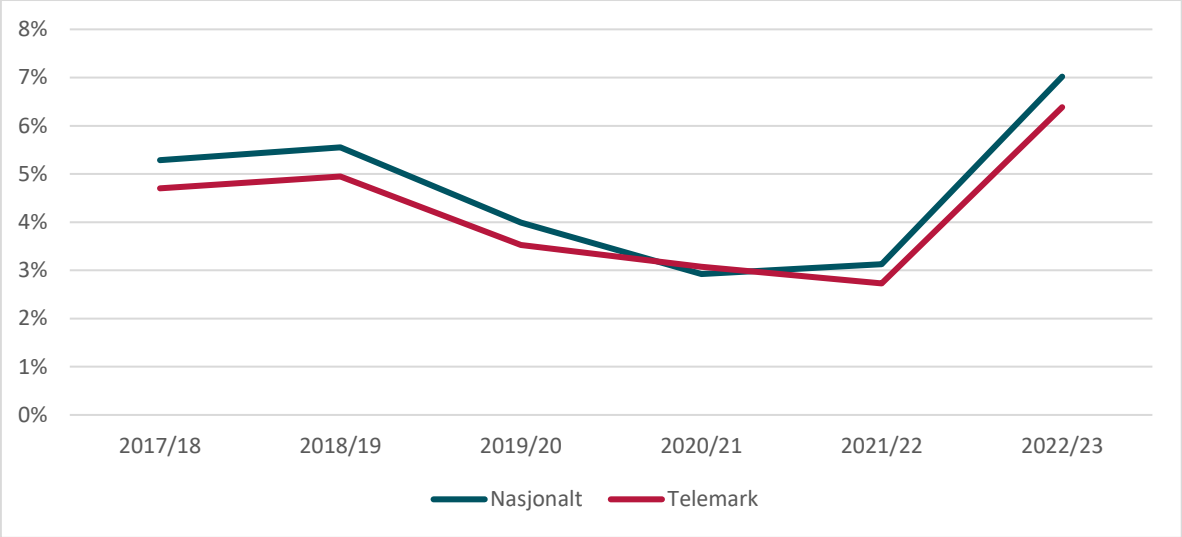
4.4. Fravær

Telemark har det nest laveste samlede skolefraværet blant fylkene i 2022/23 med 6,4 %. Skolefraværet gikk ned i hele landet under pandemien, og økte igjen i fjor til et nivå høyere enn før pandemien, som det framgår av Figur 25.

Det er en kjent sammenheng mellom fravær og frafall i skolen og elever med høyt fravær har en større risiko for å ikke fullføre og bestå skoleåret.

[23] Holder fortsatt på med opplæringen eller er deltidselev. Eleven, kandidaten (voksne) eller privatisten har ikke fullført hele utdanningsprogrammet (Vg1)/programområdet (Vg2 eller Vg3) og holder fortsatt på med opplæringen, eller er deltidselev. (fra Udir Registreringshåndbok)

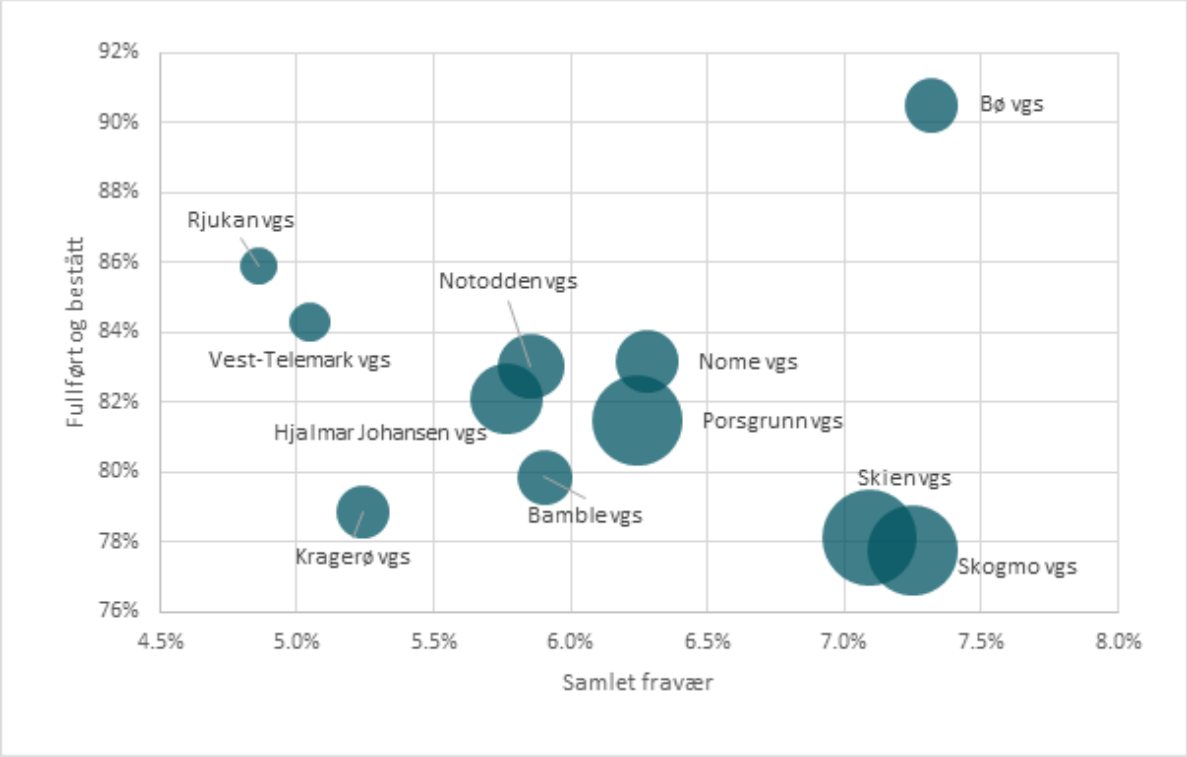
Figur 25 Samlet skolefravær i Telemark og hele landet siste seks år.

Kilde: VIGO via Qlik Sense

Det er ikke lett å se sammenhengen mellom fravær og frafall på gruppe- eller skolenivå i Telemark. For eksempel har elevene ved Bø vgs både den høyeste andelen fullført og bestått, og det høyeste totalfraværet. På den annen side har Skogmo og Skien vgs både høyt fravær og lavere andeler fullført og bestått slik figur 26 på neste side viser.

Figur 26 Fravær, fullført og bestått og antall elever. Skolene i Telemark 2023/24

Kilde: VIGO via Qlik Sense

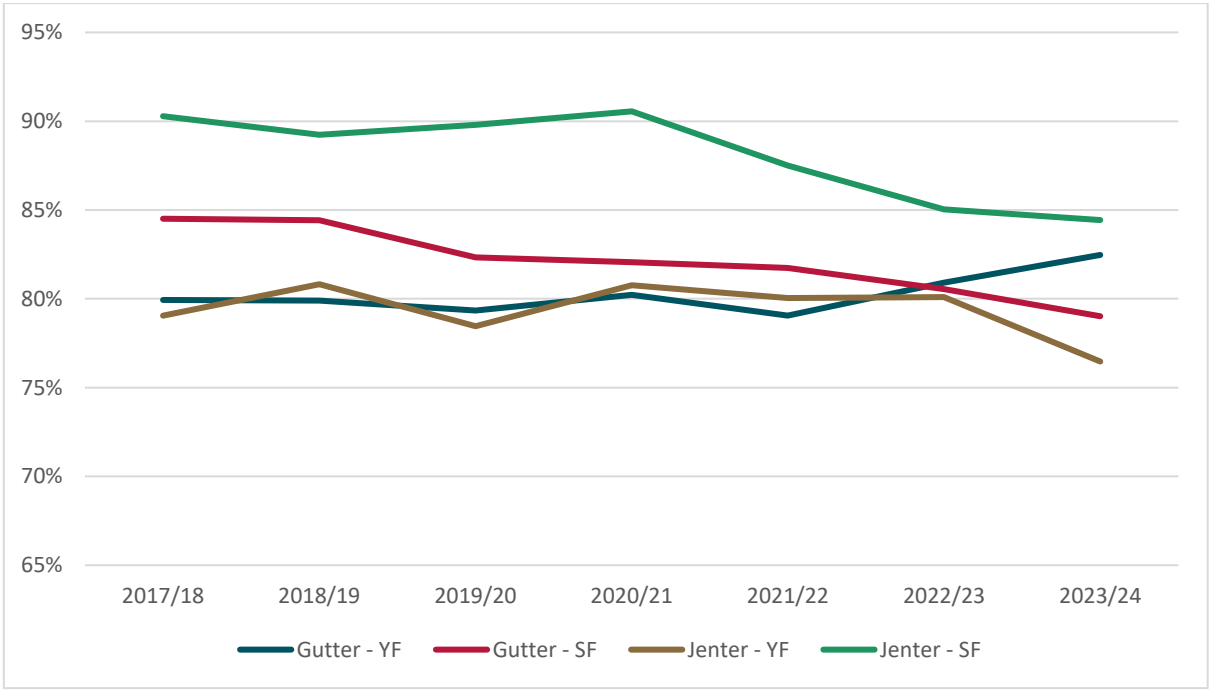
4.5. 1. termin skoleåret 2023/2024

Skolen skal være en arena som både styrker de helsefremmende faktorene og svekker risikofaktorer. Da er det ønskelig at elevene opplever høy grad av mestring, motivasjon og medvirkning. Disse faktorene virker positivt inn på egenopplevd helse, som igjen har sammenheng med opplevelsen av livsmestring.

Før koronapandemien var trenden for Telemark fylkeskommune en økning i andelen elever som fullførte og besto videregående opplæring per skoleår. Under pandemien ble fraværet kraftig redusert og andelen som fullførte og bestod skoleårene økte. Når skolene tok opp normal undervisning og oppmøte i fjor, forsvant naturlig nok denne effekten – fraværet økte og gjennomføringen falt. I mange tilfeller viser nivåene etter pandemien et brudd med trenden fram til pandemien.

Økningen i fravær og nedgangen i fullført og bestått kan være spesielt for forrige skoleår, men resultatene fra 1. termin viser at utviklingen med lavere gjennomføring på studieforberedende utdanningsprogrammer fortsetter i første halvår 2023/24. Det er jentene som har det største fallet i resultater. Gjennomgangen av resultatene fra skoleåret 2022/23 viser at spesielt jentene på studieforberedende utdanningsprogram har hatt betydelig lavere andel fullført og bestått (se 4.2). Både gutter og jenter på studieforberedende har et fortsatt fall i andel fullført og bestått i 1. termin i år. Skoleåret 2023/24 har imidlertid jentene på yrkesfag hatt en betydelig fall i andel bestått 1. termin. Tallene viser at dette gjelder jentene på Vg1. Guttene på YF har derimot hatt en positiv utvikling på alle nivåer.

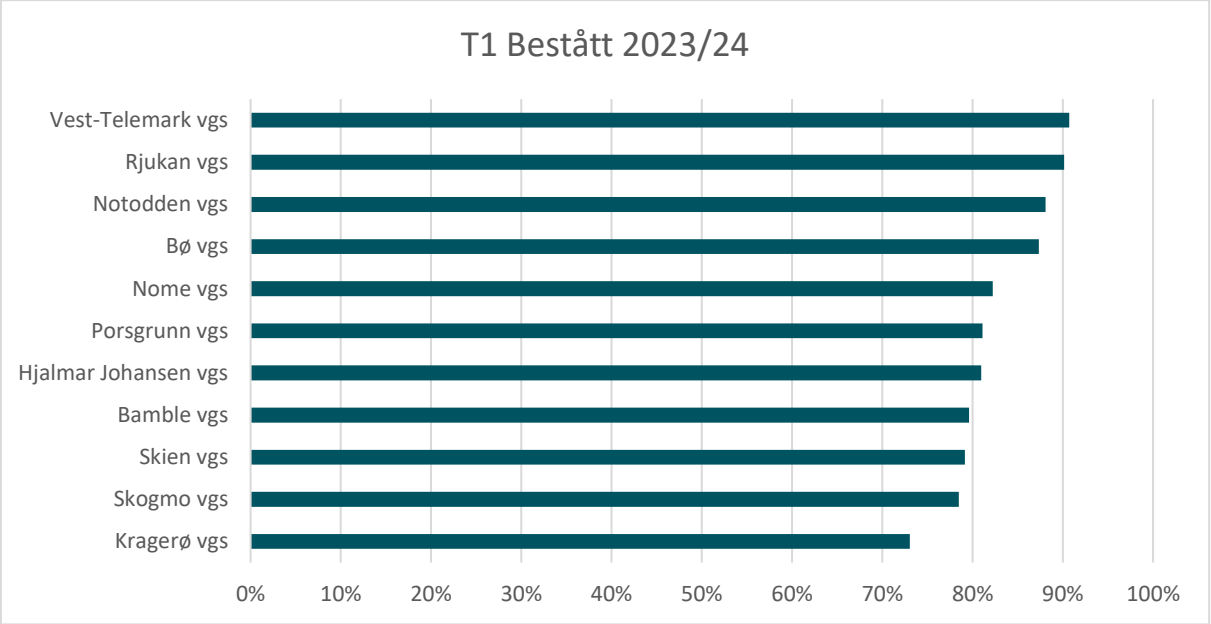
Figur 27 Bestått 1. termin per utdanningstype og per kjønn 2023/24

Kilde: VIGO via Qlik Sense

Skolene i Øvre Telemark har høyere andel bestått 1. termin enn skolene i Grenland og Kragerø.

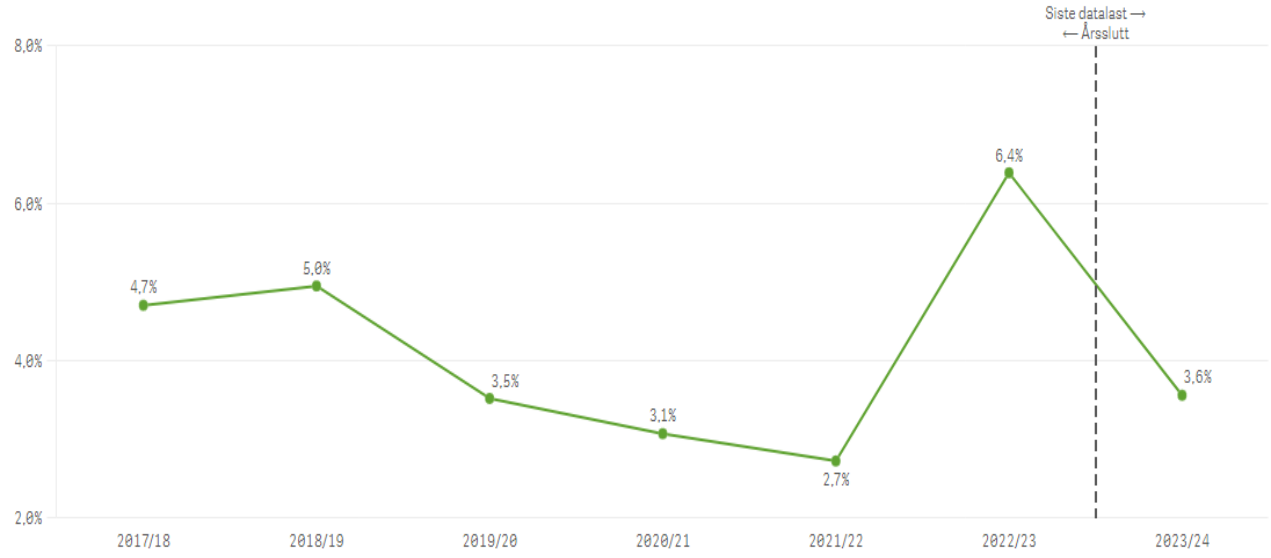
Figur 28 Bestått 1. termin 2023/24 per skole

Kilde: VIGO via Qlik Sense

Med et totalfravær på 3,6 % allerede etter 1. termin, vil økningen i totalfraværet øke ytterligere i år. *Merk at tallet for 2023/24 omfatter fravær for bare 1. termin, mens årene før inkluderer fravær for hele året.*

Figur 29 Fravær. Helårsfravær fram til 2022/23. Fravær 1. termin 2023/24.

Kilde: VIGO via Qlik Sense

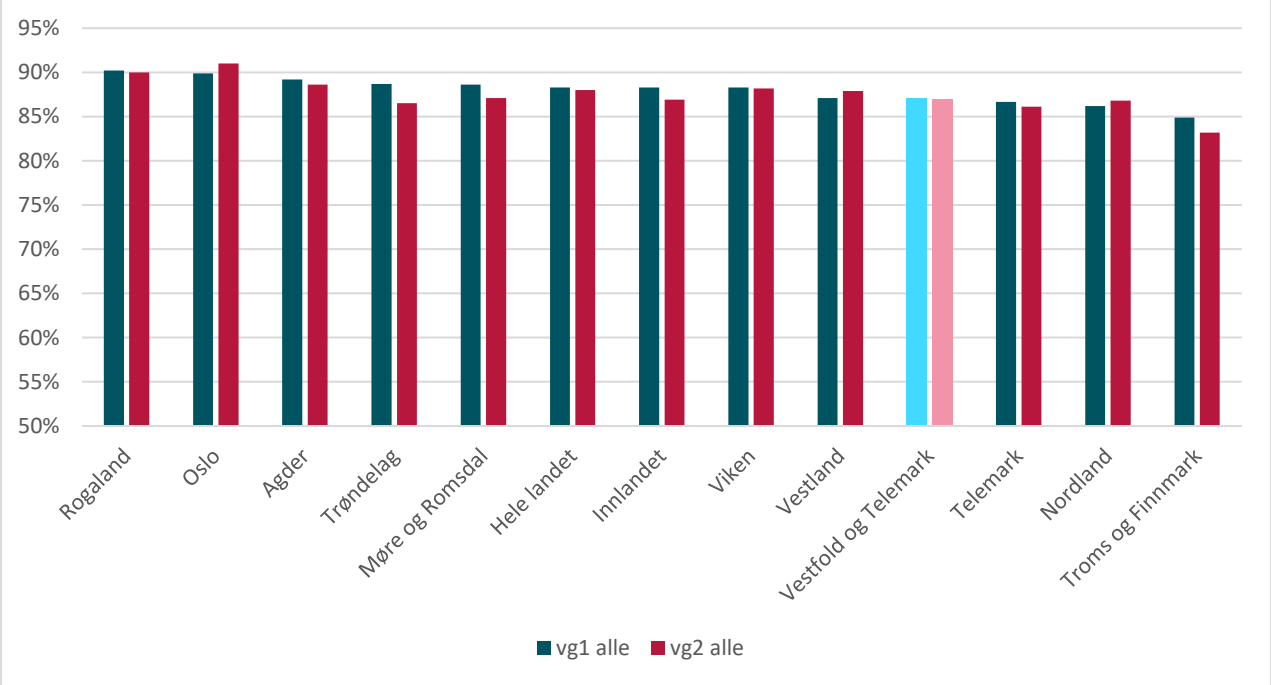
Utdanning, folkehelse og tannhelse skal legge et godt grunnlag, som både på kort og lang sikt skal bidra til hovedmålsettingene om økt læringsutbytte, økt gjennomføring med planlagt kompetanse og økt livsmestring. Det må legges til rette for at alle involverte aktører kan bidra positivt til at elever, lærlinger og lærekandidater får gode vilkår og nødvendig støtte for å kunne gjennomføre sin videregående opplæring som planlagt.

4.6. Overganger/progresjon

Ordinær progresjon er definert som overgang til et programområde på et høyere nivå. Statistikken viser status for elever 1. oktober året etter de var registrert i videregående opplæring. Utvalget består av elever i offentlige og private videregående skoler.

Figur 30 viser andelen med progresjon i vg1 og vg2 i alle fylkene og snittet for landet. 87 % av elevene på vg1 skoleåret 2022/23 og 86 % av elevene på vg2 var kommet videre på neste trinn i oktober 2023.[24] Nasjonalt varierer andelen mellom 85 % og 90 % for vg1 og 83 % og 91 % for vg2. Telemark har blant de laveste andelene elever med ordinær progresjon.

Figur 30 Progresjon Vg1 og Vg2 fra 2023. Alle fylker.

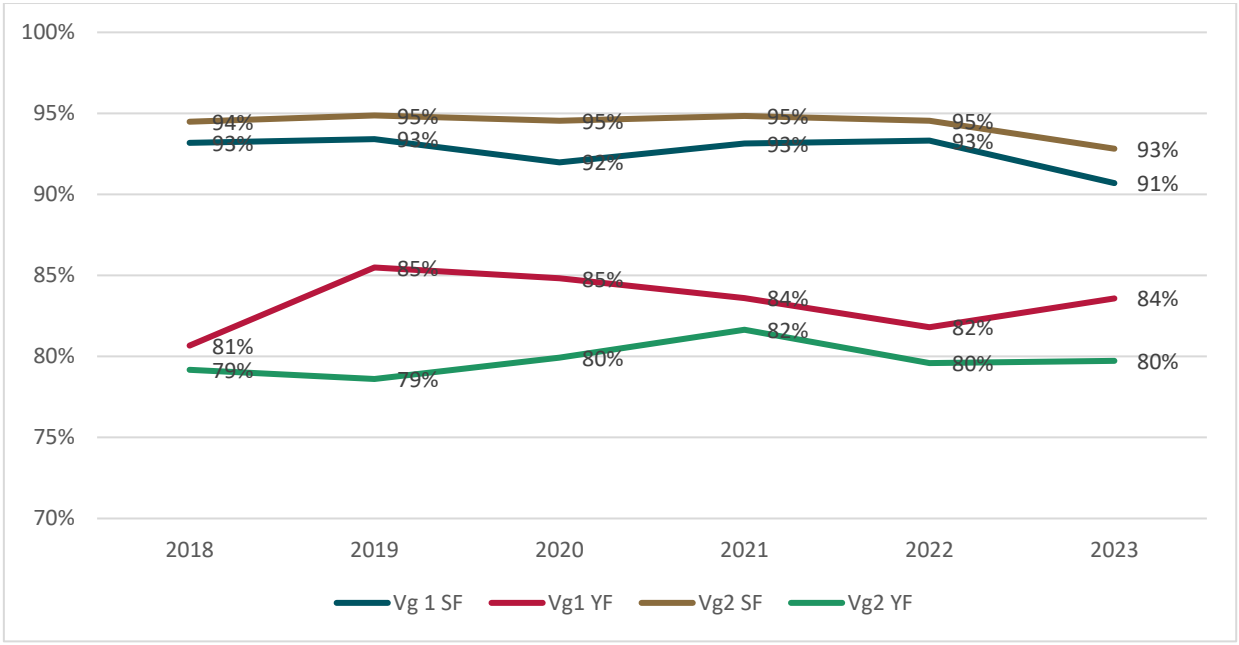
Kilde: Udir.no.no

På samme måte som andelen fullført og bestått falt i fjor, har også andelen som har ordinær progresjon på studieforberedende falt. For de yrkesfaglige linjene er progresjonen i fjor på linje med eller litt bedre enn året før.

Figur 31 viser utvikling i progresjon for vg1 og vg2 på studieforberedende og yrkesfag. Det er størst andel med progresjon som planlagt blant vg2-elevene på studieforberedende (SF). Progresjonen fra SF vg1 er betydelig lavere enn for vg2. For elevene på yrkesfag er det høyere grad av progresjon fra vg1 til vg2 enn fra vg2 til lære eller påbygg. 80 % av elevene på yrkesfag vg2 har ordinær progresjon fra 2022/23.

[24] Dette er en høyere andel enn elever som fullførte og bestod trinnene. Det betyr at en del elever som ikke fullførte eller bestod skoleåret, likevel kommer inn på neste trinn i utdanning.

Figur 31: Ordinær progresjon i Telemark. Utvikling 2017/18-2022/23 for Vg1 og Vg2 på henholdsvis yrkesfag og studieforberedende.

Kilde: VIGO via Qlik Sense

For elevene på studieforberedende utdanningsprogram er det tre kategorier i tillegg til progresjon, inntatt vg1 eller vg2 og sluttet. Inntatt vg1 og vg2 innebærer at eleven har valgt å skifte utdanningsprogram og derfor tar året om igjen på et annet program. Det kan også inkludere elever som tar samme utdanningsprogram på nytt etter å ha strøket i ett eller flere fag.

For studieforberedende utdanningsprogram vg1 skoleåret 2022/2023 var det 7,2 % av elevene som var tatt inn på nytt til vg1 året etter. 2,1 % sluttet i fjor. Disse andelene har vært ganske stabile de siste seks årene, med en økning i andelen som tar vg1 om igjen. For vg2 var det en økning i andelen som har sluttet. Det var 3,6 % i fjor mens de foregående årene har det vært mellom 2,0 % og 2,5 %.

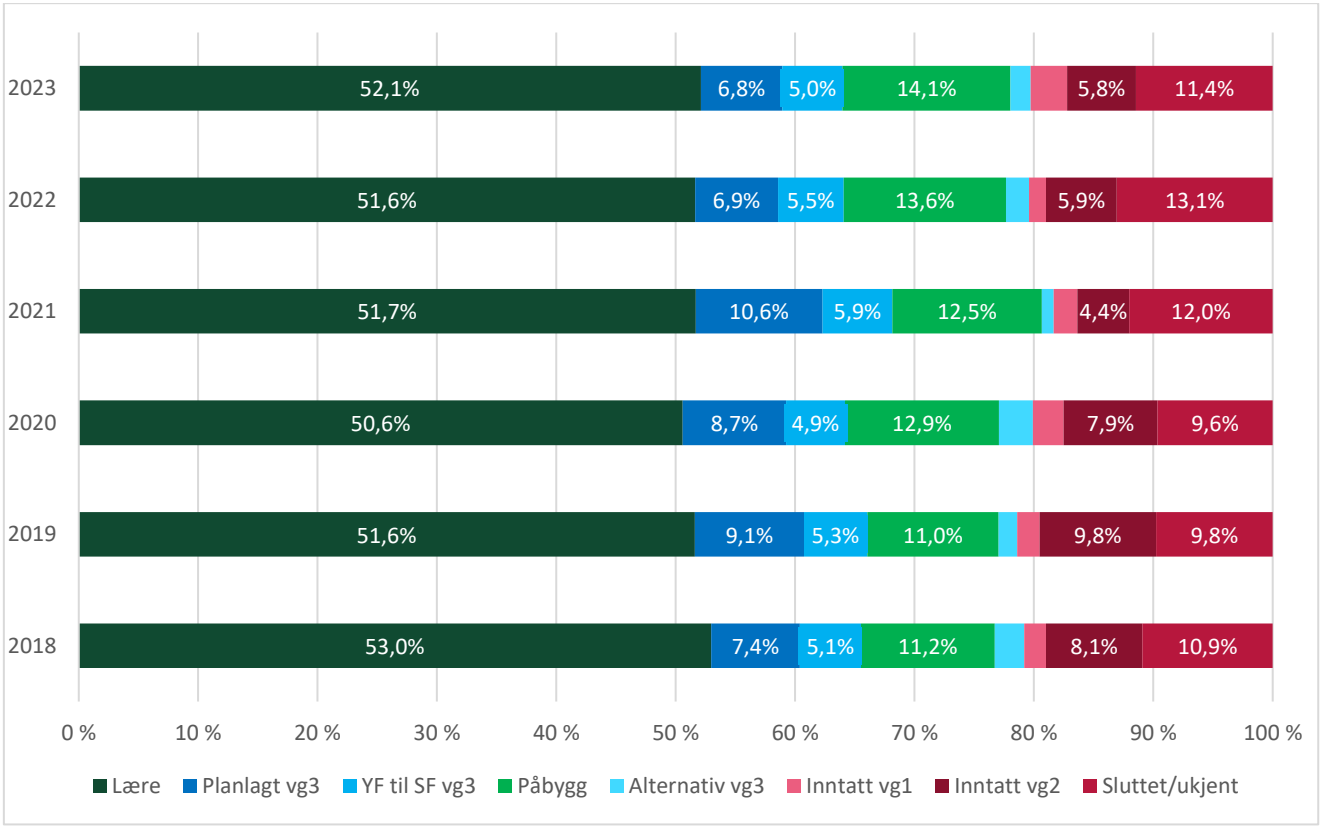
For yrkesfagelevene på vg1 har 10 % av elevene begynt på nytt på vg1. Denne andelen har vært ganske stabil de siste seks årene. Andelen som sluttet var 6,3 % i fjor. Denne andelen har variert noe mer, mellom 4,9 % og 8,4 %, uten at det er en tydelig trend.

For elevene på yrkesfag vg1 begynte 10 % på nytt vg1 skoleåret 2022/2023. Denne andelen har vært ganske stabil de siste seks årene. Andelen som sluttet var 6,3 % i fjor. Denne andelen har variert noe mer, mellom 4,9 % og 8,4 %, uten at det er en tydelig trend.

Alternativer for progresjon fra vg2 yrkesfag er:

- Lære (i bedrift)
- Planlagt vg3 (nivå 3, men ikke alternativ vg3 eller påbygg)
- YF til/mot SF vg3 (3 årig løp mot studiekompetanse, vg1 og vg2 på yrkesfag og påbyggfagene fordelt på alle tre år (helse- og oppvekstfag)
- Påbygg
- Alternativ vg3 (fagopplæring i skole)

Figur 32: Overganger fra Vg2 yrkesfag, Telemark, per overgangsår 2018 – 2023 og kategori

Kilde: VIGO via Qlik Sense

De elevene som ikke har progresjon går enten på nytt vg1 eller vg2 (omvalg eller går året om igjen), har sluttet, eller de er ikke registrert i VIGO skoleåret etter de gikk ut av vg2.

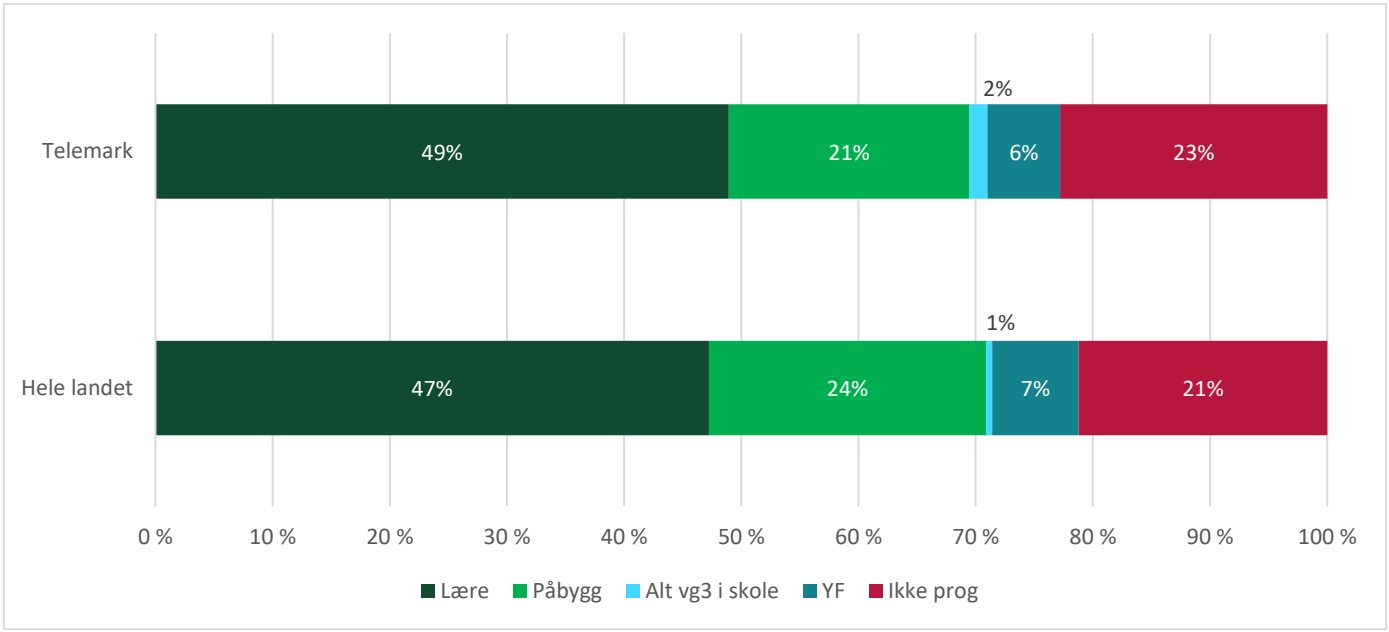
- Inntatt vg1
- Inntatt vg2
- Sluttet/ukjent

Det var 52 % av elevene på vg2 yrkesfag som startet i lære i 2023, omtrent på nivå med de fem foregående årene. 20 % av elevene hadde ikke progresjon fra vg2 yrkesfag, 11 % sluttet, 9 % gikk enten vg1 eller vg2 om igjen. 28 % hadde ulike former for progresjon. Det er liten variasjon over tid i andelene, og ingen tydelig trend.

Andelen vg2-elever som begynte i lære er noe høyere i Telemark enn i landet som helhet. Figur 33 sammenligner overganger fra vg2 yrkesfag i Telemark med landet som helhet ved hjelp av tall fra Udir.

Nasjonalt var det 47 % av yrkesfagelevene på vg2 som gikk til opplæring i bedrift i fjor. I tallene fra Udir har Telemark 49 % av vg2-elevene i lære. Udirs tall viser også at det er en noe høyere andel i Telemark som slutter etter vg2 yrkesfag i Telemark enn i landet som helhet. Andelen som tar påbygg etter to år med yrkesfag, er betydelig større i landet sammenlignet med Telemark.

Figur 33 Overgang fra Vg2 yrkesfag i Telemark og landet 2023

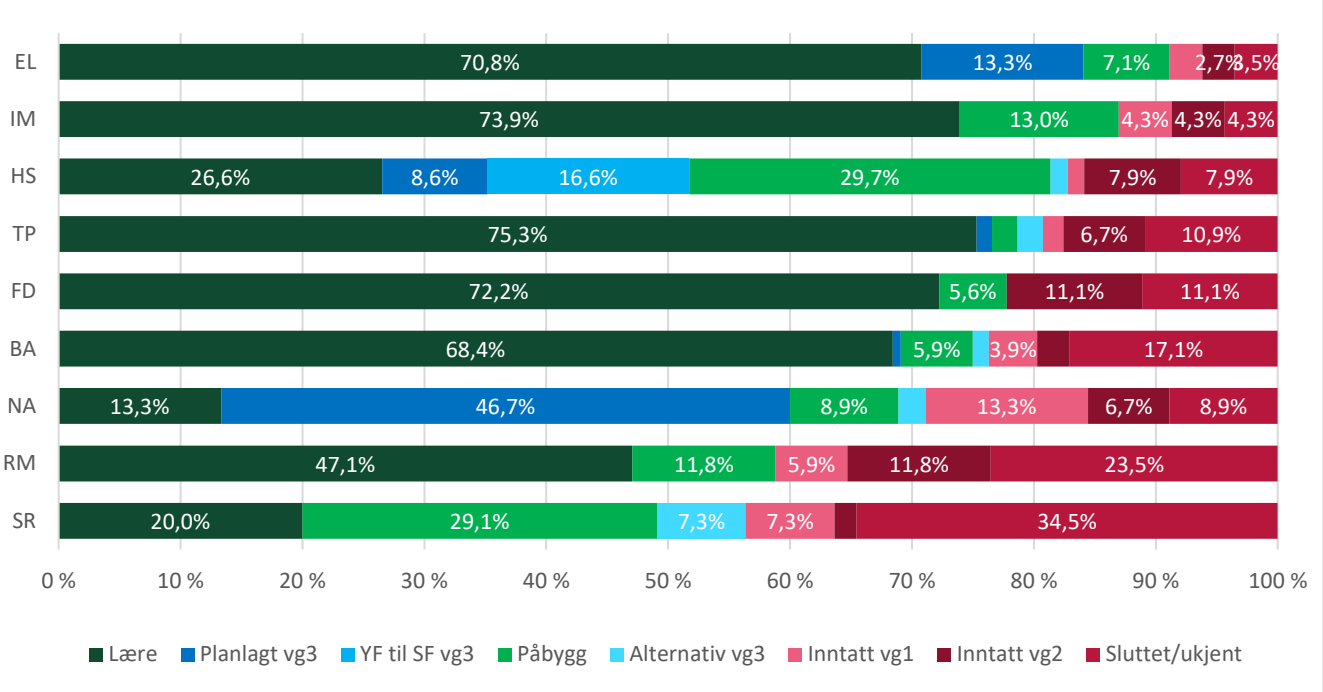

Kilde: Udir.no.no

I figur 34 vises overganger fra Vg2 YF fordelt på utdanningsprogrammer. Det er stor variasjon i andelen som går til lære etter Vg2 etter hvilke utdanningsprogram de går på. Fem av utdanningsprogrammene har rundt 70 % (68-75 %) av elevene startet i lære i fjor. Det er i Teknologi og industrifag, Informasjonsteknologi og medieproduksjon, Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign, Elektro og datateknologi og Bygg- og anleggsteknikk. Noen av studieprogrammene har en høy andel elever som er registrert på forskjellige veier til studiekompetanse.

På Helse- og sosialfag har fylkeskommunen et opplæringsløp for voksne som er et planlagt treårig komprimert løp som inneholder både yrkesfag og studiekompetanse. På Naturbruk er det også planlagt 3-årig løp med yrkesfag og studiekompetanse. Det er høyest andel elever som gikk videre til påbygg fra Salg, service og reiseliv og Helse- og oppvekstfag. Det er høyest andel som sluttet etter Vg2 på Salg, service og reiseliv, Restaurant og matfag og Bygg- og anleggsteknikk.

Figur 34 Overganger fra Vg2 yrkesfag per utdanningsprogram 2023

Kilde: VIGO, Qlik Sense

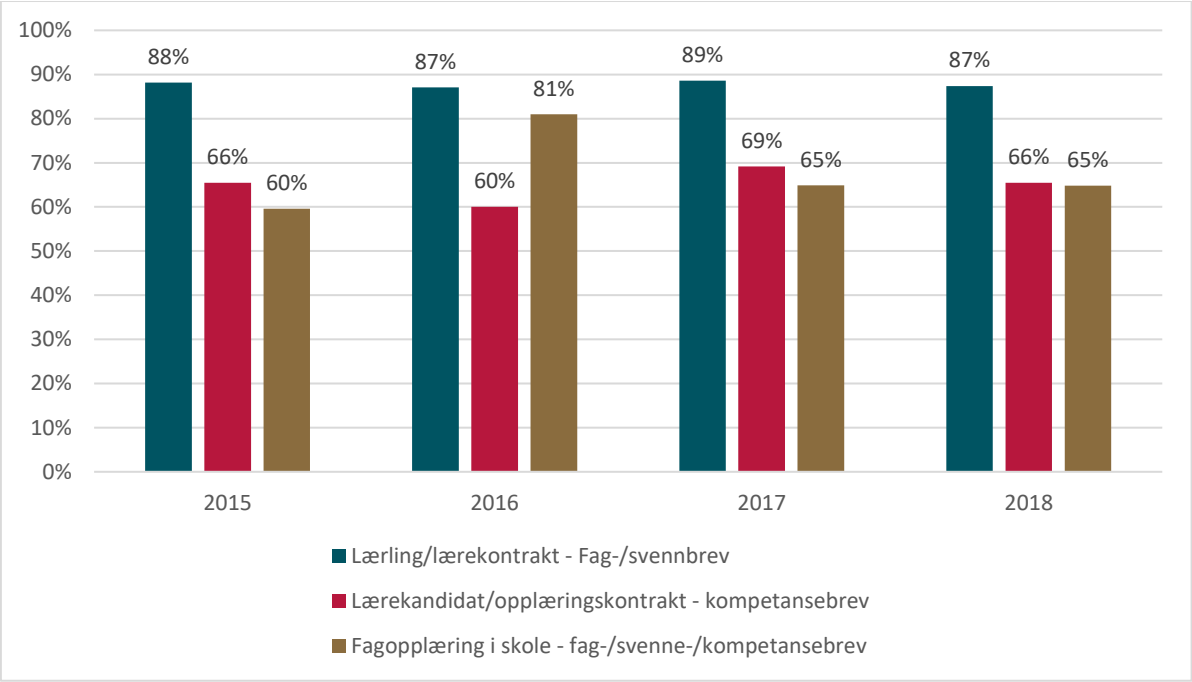
4.7. Gjennomføring av læretiden

4.7.1 Gjennomføring etter 5 år

Statistikken for gjennomføring av læretiden viser status for ett kull med lærlinger, lærekandidater og elever med fagopplæring i skole fem år etter at de startet i læreløpet. Et årskull har læretid mellom 1. oktober ett år og 30. september året etter. For eksempel er 2015-kullet de som begynte læretiden mellom 1. oktober 2014 og 30. september 2015. Hver person telles kun med én kontrakt og kun ett av tidsløpene.

Figur 35 viser hvor stor andel av lærlinger, lærekandidater og elever med fagopplæring i skole som startet læretiden årene 2015-2018 og som gjennomførte innen fem år. Gjennomføring betyr her andel lærlinger og elever med fagopplæring i skole som har oppnådd fag-/svennebrev, og lærekandidater som har oppnådd kompetansebrev.

Figur 35: Gjennomført læretid 5 år etter læretidens start, for kullene som startet læretiden 2015-2018, resultat i prosent

Kilde: Udir.no

Andelen lærekandidater og elever med fagopplæring i skole som gjennomfører innen 5 år varierer mer enn for lærlinger. Det er naturlig da antall kandidater varierer mer fra år til år enn antall lærlinger.

4.7.2 Kontrakter og hevinger

Heving av kontrakt betyr å avslutte kontrakten før kontraktens opprinnelige sluttdato, av andre årsaker enn å bestå eller ikke bestå fag-/svenneprøve.

For å gi en oversikt over antall og andel hevinger blant lærlinger, lærekandidater og fagbrev på jobb - kandidater, brukes oversikten over antall kontrakter fra Utdanningsdirektoratets statistikk og antall hevinger tatt direkte fra VIGO med Qlik Sense. Hevinger er ikke tilgjengelig i statistikken til Utdanningsdirektoratet, og antall kontrakter flere år tilbake er ikke tilgjengelig i Qlik Sense. Antall kontrakter telles per 1. oktober hvert år og antall hevinger telles per kalenderår. Andel hevinger regnes som antall hevinger delt på antall kontrakter. Fagopplæring i skole er ikke inkludert.

Som følge av sammenslåing og splitting av Vestfold og Telemark fylkeskommune er det ikke mulig å ta ut tall på antall kontrakter for årene 2019-2022 for Telemark fra statistikken til Utdanningsdirektoratet. Lokalt med Qlik Sense kan vi ikke ta ut antall kontrakter pr. år. Vi kan ta ut antall hevinger pr. år lokalt med Qlik Sense, fordelt på bare Telemark årene 2018-2023. I Utdanningsdirektoratets statistikk finner vi ikke tall for hevinger. Det gjør at det kun er 2018 og 2023 vi kan få både antall kontrakter/kandidater og antall hevinger for Telemark.

Tabell 15 Antall kontrakter som er hevet, i Telemark, årene 2018-2023

Antall hevinger	**2018**	2019	2020	2021	2022	**2023**
Lærlinger	67	76	87	101	119	136
Lærekandidater	13	10	8	6	8	13
Fagbrev på jobb	ikke startet	ikke startet	4	1	6	9
Totalt	**80**	86	99	108	133	**158**

Kilde: VIGO, Qlik Sense

Tabell 16 Antall kontrakter i Telemark, årene 2014-2018 og 2023

Antall kontrakter	2014	2015	2016	2017	**2018**	**2023**
Lærlinger	1294	1292	1 324	1 369	1 480	1 571
Lærekandidater	38	58	86	82	78	77
Fagbrev på jobb	ikke startet	ikke startet	ikke startet	ikke startet	ikke startet	28
Totalt	1270	1244	1380	1427	**1522**	**1 607**

Kilde: Udir.no

Tabell 17 Andel hevinger per år i Telemark– resultat i andel

Andel hevinger	2014	2015	2016	2017	**2018**	**2023**
Løpende kontrakter	1270	1244	1388	1427	1522	1607
Kontrakter som er hevet	har ikke tall for Telemark	har ikke tall for Telemark	har ikke tall for Telemark	har ikke tall for Telemark	80	158
Andel hevinger					**5,3 %**	**9,8 %**

Kilde: Kontrakter fra Udir.no, hevinger fra VIGO, Qlik sense

Heving av kontrakt gjøres på grunnlag av at bedriften eller lærlingen ønsker det, eller at det er enighet om det. Det er de som avslutter læretiden/kontrakten før avslutningsdatoen på kontrakten som inngår i antall hevinger.

Det registreres også hva som er årsak til hevingen. Tabell 18 viser lærlinger, lærekandidater og kandidater som tar fagbrev på jobb. Elever med fagopplæring i skole er ikke inkludert. Av hensyn til personvern, er antall under fem prikket. Det er bare mulig å vise andel hevinger for 2018 og 2023. Det er også derfor årsak til heving bare er tatt med for disse to årene.

Tabell 18 Antall hevinger per år per avslutningsårsak

Avslutningsårsak/hevingsår	2018	2023
Personlige årsaker	25	55
Feilvalg	19	36
Annen f.årsak/ikke oppgitt	12	23
Fått arbeid	3	17
Brudd på arbeidslivets regler	15	16
Økonomiske årsaker		7
Flyttet	6	*
Totalsum	**80**	**158**

Kilde: VIGO via Qlik Sense (antall under 5 er prikket i henhold til Udirs publiseringregler)

Fylkeskommunen, opplæringskontor og bedrifter jobber kontinuerlig for å forebygge og avverge heving av kontrakter. Jo tidligere problemer blir kjent og tatt tak i, jo større er sannsynligheten for at heving kan avverges. Noen ganger er det små misforståelser som man lett kan løse opp i, som gjør at arbeidsforholdene ikke fungerer godt. Andre ganger er det større problemer og ikke til å unngå at kontrakten blir hevet. Det skal alltid være et eller flere avklaringsmøter som fylkeskommunen deltar på når det er fare for at en kontrakt kan bli hevet. Det har vært en økning i hevinger av kontrakter de siste seks årene.

4.7.3 Gjennomføring av fag-/svenne-/kompetanseprøver pr år

Tabell 19 viser antall gjennomførte fag-/svenne-/kompetanseprøver per år og antall og andel av disse som ble bestått av kandidater i region Telemark. Bestått betyr at kandidaten har fått karakteren *Bestått* eller *Bestått meget godt*.

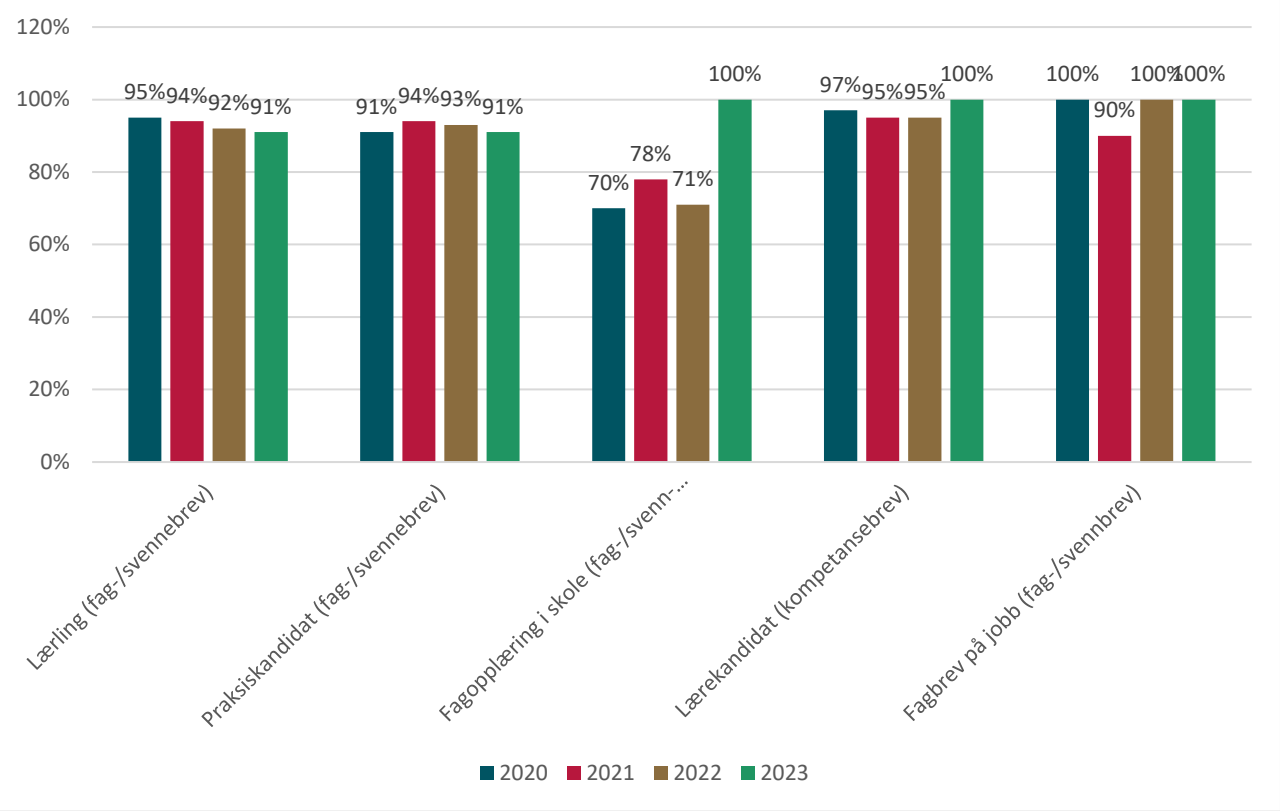
Tabell 19 Antall prøver, antall bestått og andel bestått, per år og kandidattype

	2020			2021			2022			2023		
Kandidattype	Antall prøver	Antall bestått	**Andel bestått**	Antall prøver	Antall bestått	**Andel bestått**	Antall prøver	Antall bestått	**Andel bestått**	Antall prøver	Antall bestått	**Andel bestått**
Lærling (fag-/svennebrev)	675	638	**95 %**	663	622	**94 %**	684	632	**92 %**	734	668	**91 %**
Praksiskandidat (fag-/svennebrev)	316	287	**91 %**	337	316	**94 %**	291	270	**93 %**	346	315	**91 %**
Fagopplæring i skole (fag-/svenn-/kompetansebrev)	20	14	**70 %**	32	25	**78 %**	35	25	**71 %**	17	17	**100 %**
Lærekandidat (kompetansebrev)	30	29	**97 %**	21	20	**95 %**	20	19	**95 %**	26	26	**100 %**
Fagbrev på jobb (fag-/svennbrev)	3	3	**100 %**	10	9	**90 %**	9	9	**100 %**	7	7	**100 %**
Totals	1 044	971	**93 %**	1 063	992	**93 %**	1 039	955	**92 %**	1 130	1 033	**91 %**

Andel bestått har gått noe nedover de siste 4 årene for lærlinger, jf. figur 36. For praksiskandidater, lærekandidater og fagbrev på jobb varierer det litt i andel som består. I 2023 er

det lavere antall kandidater med fagopplæring i skole enn i 2021 og 2022, men det er en høyere andel av disse som består.

Figur 36 Andel bestått, per år og kandidattype

Kilde: VIGO via Qlik Sense

4.8. Oppfølgingstjenesten

Fylkeskommunen er pålagt å ha en oppfølgingstjeneste for ungdom i alderen 15-21 år som ikke er i opplæring eller arbeid. Oppfølgingstjenestens (OT) samfunnsoppdrag er å bidra til at ungdom mestrer livet, mestrer og gjennomfører opplæringsløpet og blir aktive deltakere i samfunns- og arbeidsliv. OTs primære mål er å få ungdom tilbake i opplæring gjennom å:

- Ha oversikt over, oppsøke og tilby oppfølging og veiledning til alle ungdommer målgruppen
- Tilby opplæring, arbeidspraksis eller andre kompetansefremmende tiltak til ungdom i målgruppen
- Koordinere tjenester og hjelpetiltak rundt ungdom i målgruppen
- Jobbe frafallsforebyggende med elever og lærlinger i videregående opplæring

I juni 2023 fikk Telemark tilmeldt 1438 ungdommer. Disse ble det tatt kontakt med. Omtrent halvparten tilhørte målgruppen til OT, det vil si at de ikke var i opplæring eller arbeid. Ungdommene fikk i første omgang tilbud om oppfølging og veiledning. Deretter fikk de tilbud om aktivitet og opplæring. Målgruppen er sammensatt og mangfoldig, og det er viktig å kunne tilby ulike skreddersydde og målrettede tiltak.

Telemark har en avdeling lokalisert på Talenthuset i Skien. Talenthuset er et samarbeid mellom fylkeskommunen, NAV og Skien kommune og gir blant annet opplæring og aktiviteter til unge i målgruppen til OT. Avdelingen tilbyr også egne aktiviteter tilpasset ungdommene og gir opplæring i ulike fag med etterfølgende privatisteksamen. I distriktene i Telemark følges ungdom i målgruppen opp av OT sine rådgivere, som er lokalisert på de videregående skolene. Her får ungdommene i stor grad tilbud om råd og veiledning, og ulike tiltak i regi av NAV.

I løpet av skoleåret 2022/2023 fikk OT tilmeldt ungdommer fra inntak, fra de videregående skolene og fra opplæringsbedrifter. De tilmeldte besto av de som ikke søkte videregående opplæring eller læreplass, ikke møtte, takket nei til skole/læreplass og de som avbrøt opplæringen i løpet av skoleåret. OT kontakter alle de tilmeldte ungdommene i løpet av skoleåret for å finne ut om ungdommene tilhører målgruppen. Det vil si at de resterende tilmeldte likevel var i arbeid eller i opplæring når OT tok kontakt med dem. Utdanningsdirektoratet innhenter opplysninger fra VIGO OT tre ganger i løpet skoleåret. Statistikken publiseres 15. november, 15. februar og 15. juni. Antall tilmeldte totalt i Vestfold og Telemark Fylkeskommune for skoleåret 2022/2023 publisert fra Utdanningsdirektoratet per 15. juni 2023 er 2011. Fordelingen på telletidspunktene vises i tabell 20 og 21.

Tabell 20 Fordelingen av ungdommer på tilmeldingskoder gjennom skoleåret 2022/2023 for Vestfold og Telemark – antall i målgruppen

Tilmeldingskoder	15.11.2022	15.2.2023	15.6.2023
Ikke søkt opplæring	473	462	456
Takket nei til opplæring	186	170	158
Avbrutt videregående opplæring	198	358	509
Andre grunner	253	251	280
Tilmeldte til sammen	1628	1752	2011

Kilde: Udir.no

tabell 21 viser en oversikt over antall ungdom på landsbasis som ble tilmeldt OT skoleåret 2022/2023. Som følge av ny opplæringslov som inntrer den 01.08.24 vil OT få en økning fordi målgruppen utvides til ungdom opp til 24 år.

Tabell 21 For hele landet. Fordelingen av ungdommer på tilmeldingskoder gjennom skoleåret 2022/2023 – antall

Tilmeldingskoder	15.11.2022	15.2.2023	15.6.2023
Ikke søkt opplæring	5448	5192	5233
Takket nei til opplæring	2441	2173	2005
Avbrutt videregående opplæring	1677	3230	4406
Andre grunner	2488	2753	3114

Tilmeldte til sammen	12054	13348	14758

Kilde: Udir.no

4.9. Gjennomføring for voksne

Tilbud om videregående opplæring for voksne skal tilrettelegges i forhold til tid, sted, lengde og progresjon, men også i forhold til forutsetninger og behov. Det finnes derfor ikke en god standard på hvordan gjennomføring i voksenopplæringen skal måles. Voksne kan velge å ta enkeltfag innen studiekompetanse over flere år. Noen trenger bare ett eller to fag for å kunne oppnå studiekompetanse, mens andre trenger flere.

Av de som starter en yrkesfaglig utdanning mot fag-/svennebrev er det også flere som kun ønsker programfagene på vg1 og vg2. De går opp til en vg3-eksamen, for så å samle praksis i faget for å kunne ta fagprøven som praksiskandidat. Alle voksne deltakere får en individuell utdanningsplan mot den sluttkompetansen de har fått tilbud om. Samlet gjør dette det utfordrende å gi et helt presist bilde av hvem som faktisk fullfører til en ønsket sluttkompetanse per år.

Tabell 22 viser hvilke skoler som har hatt tilbud om tilrettelagt for voksne på de forskjellige utdanningsprogrammene.

Tabell 22 Oversikt utdanningsprogram per skole i løpet av 2023

Skole	**Utdanningsprogram**							
	ST	**HO**	**BA**	**TEK**	**EL**	**SSR**	**RM**	**NA**
Bamble vgs.		X						
Bø vgs	X							
Kragerø vgs.	X	X						
Nome vgs.		X	X					X
Notodden vgs.	X	X		X		X		
Skogmo vgs.		X	X	X	X			
Skien vgs.	X							
Hjalmar Johansen vgs.							X	

Kilde: VIGO Voksen

Tabell 23 gir en oversikt over hvordan tilskuddene fra Utdanningsløftet i videregående opplæring for voksne ble brukt i Vestfold og Telemark fylkeskommune i 2023.

Tabell 23. Oversikt over tilskudd fra Utdanningsløftet i videregående opplæring for voksne i Vestfold og Telemark fylkeskommune i 2023

Aktivitet høsten 2023	**Antall**
Eksamensforberedende tiltak for voksne	60
Deltakere i opplæring tilpasset voksne (skole) f.o.m 25 år	400
Deltakere i ungdomsopplæring f.o.m 25 år uten rett	79

Deltakere i opplæring hos private aktører	3
Sum personer i opplæring/tiltak høsten 2023	**542**

Kilde: VIGO Voksen

Tilskuddene har vært av vesentlig betydning i utviklingen av fylkeskommunens samarbeid med NAV, og flere av de som var i denne typen aktivitet høsten 2023, var også en del av voksenopplæringen skoleåret 2022/23.

Fleksibel fagopplæring er et tiltak der personer fra fylte 19 år som allerede har studie- eller yrkeskompetanse fra videregående opplæring, får mulighet til å ta et fagbrev i et fag som bransjene etterspør. Tiltaket gjennomføres i samarbeid med NAV Vestfold og Telemark. Høsten 2023 startet fylkeskommunen opp tilbud mot sluttkompetanse innen tømrer, mur og betong ved Nome videregående skole. I tillegg gjennomføres Menn i helse på Notodden vgs. og Helsefagarbeider på Nome vgs. som fleksibel fagopplæring i samarbeid med NAV.

4.9.1 Realkompetansevurdering

Antall realkompetansevurderte som har fått godkjent fag i løpet av 2023 er 54, i 2022 var det 29 personer. Videre er det lagt vekt på veiledning av skoler i saksbehandling og dokumentasjon av realkompetansevurderingene. Flere skoleringskurs og revisjon av realkompetanserutinene er planlagt i 2024.

4.9.2 Tilbudet om videregående opplæring for voksne

Det gjennomføres videregående opplæringen for voksne på de ordinære videregående skolene i Telemark. Unntaksvis kjøpes det private plasser til rettselever med ønsket sluttkompetanse som fylket ikke tilbyr.

4.9.3 Utdanningsomfang i 2023

Tabell 24 viser antall voksne deltakere som pr 01.10.2023 var i videregående opplæring for voksne. Til forskjell fra ungdomselevene, har voksne mulighet til å bruke den tiden de trenger for å oppnå planlagt sluttkompetanse. De som verken har fullført eller avbrutt har derfor status som «holder på». Kurs kan også starte f. eks i desember, og disse vil da ikke være med i denne tabellen. Det gjelder også de som ikke får dekket eksamensforberedende kurs gjennom studieforbund av fylkeskommunen.

Tabell 24 Antall voksne deltakere som pr 01.10.2023 var i videregående opplæring for voksne

Skole	Yrkesfaglig utdanningsprogram	Studieforberedende utdanningsprogram	Kommentarer til studieforberedende
Bamble vgs	44		
Bø vgs		22	Norsk og engelsk for minoritetsspråklige
Hjalmar Johansen vgs	15		
Kragerø vgs	9	10	Norsk og engelsk for minoritetsspråklige
Nome vgs	54		
Notodden vgs	163	192	50 av disse er i et eget tilbud for ungdom som av særlige årsaker får et tilpasset opplegg i videregående opplæring for voksen
Rjukan vgs	11		
Skien vgs.		122	
Skogmo vgs.	66		
Totalt	**362**	**346**	

4.9.4 Hva har fylkeskommunen har lyktes med i 2023

- Samhandling, med NAV
- Utviklet en felles forståelse med kommunal voksenopplæring av behov for språklige forutsetninger for videregående opplæring.
- Flere voksne elever ut i opplæring i bedrift

4.9.5 Viktige utfordringer i 2024

Videregående opplæring for voksne er i endring. Ny opplæringslov ble vedtatt av Stortinget 5. juni 2023 og skal gjelde fra 1. august 2024. Endringen innebærer nye regler som skal bidra til at flere kan fullfører videregående opplæring, kvalifiserer og re-kvalifisere seg til arbeidslivet. Det innebærer utvidede rettigheter innen videregående opplæring for voksne fra det året man fyller 19 år.

I tillegg kommer det en ny opplæringsmodell med modulstrukturerte læreplaner i 13 lærefag. Opplæringsmodellen vil medføre store endringer når det gjelder organisering, struktur og samhandling med opplæringskontor, bedrifter, kommuner, skoler og NAV. Modellen innebærer at opplæringen blir bedre tilpasset voksnes behov, utgangspunkt og livssituasjon. Det vektlegges også at opplæringen kun skal inneholde det som er nødvendig for å oppnå den sluttkompetansen som den voksne ønsker. Opplæring kan foregå på ulike arenaer, slik som i bedrift og virksomhet, men også gjennom introduksjonsprogrammet, i arbeidsmarkedstiltak og i skoler. Deltakeren kartlegges og innplasseres på moduler ut fra medbragt kompetanse. Avklaring, kartlegging og realkompetansevurdering vil bli enda viktigere i modulstrukturert opplæring for å komme frem til den restopplæringen den enkelte har behov for.

5. Digitalisering av opplæringen

Digital kompetanse er ett av de seks prioriterte satsingsområdene i strategiplanen for videregående opplæring for Telemark Fylkeskommune. Lokale mål i skolenes utviklingsplaner baserer seg på føringer i strategiplanen, i tillegg til Utdanningsdirektoratets rammeverk for lærerens profesjonsfaglige digitale kompetanse (PfDK). Nettverket for digitalpedagoger i Telemark fylkeskommune står sentralt i arbeidet med å utvikle digital kompetanse i opplæringen.

5.1. Digitale læringsressurser og digital infrastruktur

Elever og lærere kommuniserer og samhandler om læringsarbeidet med Office 365 som felles digital plattform og bruker Microsoft Teams for Education som læringsplattform. Teams har samhandlingsfunksjonalitet for flermedial kommunikasjon (video, lyd, bilde, tekst), samskriving og deling, og er navet i elevenes læringsprosesser.

Nasjonal digital læringsarena (NDLA) er et kommunalt oppgavefellesskap som utvikler digitale læringsressurser som tilbys åpent og gratis. Ressursene omfatter nærmere 150 eksamensfag og representerer en stor kilde til både innhold og metodikk. I forbindelse med Fagfornyelsen er læringsressursene i de ulike fagene revidert for å møte kravene i nye læreplaner. NDLA åpnet i 2023 «Min NDLA» som muliggjør personalisering og deling av innhold og læring. «Min NDLA» har også tilgang på en KI-språkmodell som ivaretar personvern og datasikkerhet på en tilfredsstillende måte.

Det skoleadministrative systemet Visma InSchool (VIS) håndterer blant annet timeplanlegging, fravær og kommunikasjon. Samlet sett utgjør dette, sammen med forlagenes egne ressurser, andre programmer, verktøy og læremidler, den digitale arbeidshverdagen for elever og lærere.

Personvern og informasjonssikkerhet er et viktig tema innen digitalisering. Mange digitale læringsressurser lærerne har tatt inn i sin praksis, har vært skytjenester som i stor grad baserer seg på registrering av personopplysninger, som så overføres til tredjeland — hovedsakelig USA. Schrems II-dommen[31], som i praksis har stoppet for lovlige overføringer til USA, har fått en særlig innvirkning på utvalget av digitale tjenester. Det er nødvendig å vurdere i hvilken grad de digitale tjenestene som benyttes er forenelig med prinsippene i personvernforordningen, og i hvilken grad lovverket gir skoleeier rettslig grunnlag for å behandle elever og ansattes personopplysninger til de formålene det er behov for. Det er samlet ressurser under en tjenestekatalog på Innsida (fylkeskommunens intranett), for å gjøre det mer oversiktlig for skolene og lærerne å vite hvilke ressurser som er vurdert, og der det er inngått databehandleravtale med leverandør. Det pågår samtidig et arbeid med å synliggjøre dette på en slik måte at det også svarer til lovkravene om informasjon til både ansatte, elever og foresatte.

5.2. Digitalpedagogisk kompetanseutvikling

Alle de videregående skolene har digitalpedagoger. Det blir avholdt jevnlige samlinger i digitalpedagognettverket som koordineres av rådgivere fra seksjon Utdanning, folkehelse og tannhelse. Skolene har fremdeles noe ulik ressursforpliktelse, som gir ulik grad av kapasitet til arbeid på egen skole og deltakelse i nettverket.

Arbeidet rundt KI og personvern har vært det største og viktigste temaet i 2023.Utvikling av retningslinjer for bruk av KI i klasserommet har vært viktig for å etterkomme forespørsler fra lærere som både vil begrense og ta i bruk teknologien. Samtidig som bruken øker blant elevene er det er viktig å videreføre arbeidet med profesjonsfaglig digital kompetanse rundt bruk og generering av innhold. Fylkeskommunen lanserte våren 2023 ChatVTfk. Det er en kunstig intelligent samtalerobot (samme tjeneste som ChatGPT) som ikke overfører brukerens personopplysninger, og der data slettes etter 30 dager. Lærere og elever har også tilgang til NDLA sin samtalerobot.

Kunstig intelligens gir oss nye utfordringer når det kommer til personvern. Det blir nye scenarioer som må håndteres og det blir stadig viktigere med en reflektert holdning til, og god kunnskap om, personvern både hos elever og lærere.

5.3. Deling av digitale løsninger

Beslutningen om å dele fylkeskommunen i to nye fylker fikk implikasjoner for digitalisering av opplæringa. Det er mange systemer og tjenester med mange brukere som skal flyttes over til nye lokasjoner, og det medførte et betydelig arbeid i 2023. Forberedelsen til delingen la beslag på mye ressurser, og førte til mindre ressurser til digitalt pedagogisk utviklingsarbeid.

5.4. Digitalisering i fag- og yrkesopplæring

Fagsystemet VIGO brukes av fag- og yrkesopplæring og er også en plattform for samarbeid med eksterne parter gjennom webløsningene VIGO bedrift for prøvenemnder og lærebedrifter (opplæringskontor og frittstående lærebedrifter), og VIGO skole. Mangfoldet i fag og bransjer og spriket i digital kompetanse, gjør det nødvendig med tilpasninger og opplæring i digitale løsninger for interne og eksterne samarbeidspartnere.

Kurs på Teams for faglige ledere, veiledere, lærebedrifter, prøvenemnder, lærlinger og lærekandidater har blitt videreført i Telemark. Lærlinger, lærekandidater og deres bedrifter har vært svært positive til å treffes på Teams, blant annet for å få informasjon om fagprøven. De melder også tilbake at de opplever det digitale møtet som mer personlig enn å sitte i et stort rom med andre. Med stor geografisk spredning i fylket er det fortsatt enklere for flere aktører å delta på møter digitalt. Individuelle møter med lærlinger gjennomføres fortsatt fysisk.

6. Videregående skoler i Telemark

Fylkestinget vedtok i sak 97/20 den 16. juni 2020 at tilstandsrapporten skal inneholde en side om hver videregående skole. Skolene har i år svart på disse tre spørsmålene;

1. *Hva var skolen spesielt fornøyd med i skoleåret 2022/2023?*
2. *Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret?*
3. *Hvilke strategiområder og tiltak ble prioritert?*

Fylkestinget vedtok i samme sak at det også skal rapporteres på bygningsmassens tilstand.

I 2021 ble arbeidet med en eiendomsstrategi påbegynt i forbindelse med opprettelsen av Vestfold og Telemark fylkeskommune. Delrapport 1 fra juni 2022 er en del av grunnlaget for utarbeidelse av eiendomsstrategien og gir en beskrivelse av dagens situasjon og utfordringsbilde.

6.1. Status for de videregående skolene i Telemark

6.1.1 Bygninger

- 7 av 11 videregående skoler anses godt vedlikeholdt eller nybygd
- Porsgrunn vgs er i dag spredt på to lokasjoner, men er vedtatt sammenslått. Det er avsatt investeringsmidler til dette for 2024-2026. Porsgrunn kommune har gitt dispensasjon til igangsetting av samlokaliseringsprosjekt på avdeling sør
- Skogmo vgs er underdimensjonert, og leier i dag lokaler utenom skolen
- Notodden vgs er underdimensjonert for voksenopplæring, og trenger tilbygg for å dekke dette behovet
- Nome vgs er i dag på to lokasjoner, hvorav avdeling Søve har behov for oppgraderinger

6.1.2 Økonomi

Drifts-, vedlikeholds- og investeringsbudsjett er i dag ikke tilstrekkelig for å dekke behovene for oppgradering og nybygg i sektoren.

6.1.3 Utfordringer

- Sikre at alle elever får likeverdige tilbud om opplæring i hensiktsmessige lokaler, uavhengig av bosted
- Sørge for rutiner og samhandling slik at endringer i hvilke utdanninger som tilbys går i takt med hvor raskt det er mulig å tilpasse bygningsmassen deretter
- Utdanning, folkehelse og tannhelse utgjør en så stor del av fylkeskommunens eiendomsmasse at denne bør ligge til grunn i alt arbeid med helhetlig eiendoms - forvaltning i Telemark fylkeskommune
- For å sikre smart areal- og ressurseffektiv drift, bør nøkler for beregning av areal i nybygg så langt som mulig også gjøres gjeldende for eldre bygg. Det bør etableres økonomiske modeller som sikrer effektiv drift
- Utleie utover kveldsleie (til idrettslag og annet) er krevende. Dersom skolene er tenkt brukt som flerbrukshus eller kulturhus, må dette reflekteres i skolens driftsbudsjett

6.2. Bamble videregående skole

Foto: Morten Løkslid

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2022/2023?

- Fokus på livsmestring for elever. Vi deltar på Erasmus prosjekt på dette tema.
- Organisering av skolen med undervisning i flytteprosess og intern oppgradering.
- Fortsetter den gode utviklingen med forbedring av karaktersnitt på standpunkt.

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2022/2023?

- Skolen har små fagmiljøer slik at vi er avhengig av fagnettverkene i fylket.
  Felles planleggingsdager i er til god hjelp for oss.

Hva prioriteres i 2023/2024 knyttet til strategiplanen 2021 - 2025?

- Samlet elevdemokrati. Strategiområde: Livsmestring.
- Bruk av miljøterapeut. Strategiområde: Livsmestring.
- Ungdom og helseuke som temauke på Vg1. Strategiområde: Livsmestring.

6.3. Bø vidaregåande skule

Foto: Eva Susanne Drugg

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2022/2023?

- 90,5% av elevene fikk fullført og bestått.
- Prosjektet "Kraftkollektivet" mellom Ung Arena Midt-Telemark og Bø vgs har gitt positive resultater i forhold til skolenes TPO-arbeid, i tillegg til at flere gode inkluderingstiltak er prøvd ut.
- Samarbeidsavtale mellom USN (Campus Bø) og Bø vgs er igangsatt. Viktig både mht. profesjonsutvikling og arbeid inn mot å gjøre elevene mer studieforberedt.
- Bø vgs er kommet med i Erasmus Pluss og samarbeider nå med skoler i Spania og Tyskland,
  både gjennom lærerutveksling og elevutveksling.
- Innføring av fagdager

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2022/2023?

- Stram økonomisk situasjon reduserte dessverre skolens pedagogiske handlingsrom. Dette rammet bl.a. behov for støtte av enkeltelever og grupper.
- Betydelig etterslep i forhold til fornyelse av utstyr og inventar har dessverre negativ innvirkning på det pedagogiske arbeidet.
- Skolen ser behov for å arbeide mer med elevmedvirkning, spesielt i fag/grupper på klassenivå. God og målrettet bruk av klassens time er også en utfordring.

6.3.1 Hva prioriteres i 2023/2024 knyttet til strategiplanen 2021 - 2025?

- Utvikle mer og bedre elevmedvirkning for elever og ansatte. Strategiområde: Livsmestring og profesjonsfellesskap.
- Prioritering av arbeidet med økt inkludering. Strategiområde: Livsmestring og profesjonsfellesskap. Jmf. Prosjektet «Kraftkollektivet»
- Videreføring og styrking av arbeidet med evaluering av opplæringen gjennom skolering, deling av gode eksempler og tettere oppfølging av den enkelte lærer. Dette handler også om økt ansvarliggjøring av elevene. Strategiområde: Profesjonsfellesskap.

6.4. Hjalmar Johansen videregående skole

Foto: Eva Susanne Drugg

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2022/2023

- Andel fullført og bestått = 82,1%. Svak nedgang fra forrige år (84,3 %)
- Stabilt karaktersnitt på over 4 siste fem år og en positiv utvikling fra termin 1 til termin 2.

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2022/2023?

- Elevene på avdeling for AHT[1] har i langt større grad helse- og omsorgsrelaterte utfordringer enn tidligere. Det legger press på kompetanse, økonomi, bemanning og rom. Skolen er avhengig av å leie en ekstra bygning for å gi elever et forsvarlig opplæringstilbud.

Hva prioriteres i 2023/2024 knyttet til strategiplanen 2021 - 2025?

- Struktur og systematikk i arbeidet i fagteamene med fagkoordinatorer. Målsettinger for strategiområdet er hensiktsmessig og effektiv organisering og oppgavefordeling i organisasjonen, høy faglig kompetanse hos ansatte og lærende felleskap i fagteam og avdelinger. Strategiområde: Profesjonsutvikling.
- Systematikk i det sosialpedagogiske arbeidet[2]. Målsettinger er systematisk arbeid med elevenes skolemiljø på alle nivåer, oppfølging og støtte til hver enkelt elev, faglig og sosialt, og at opplæringen skal være meningsfull og relevant for elevene. Strategiområde: Livsmestring.
- Tilsette miljøarbeider fra h24

6.5. Kragerø videregående skole

Foto: Kragerø videregående skole

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2022/2023?

- Fysisk aktiv læring - mye mer aktivitet, latter og inkludering i elevgruppene, både inne og ute. Bakgrunnen er at skolen v/avdelingen for helse- og oppvekstfag tidligere har pilotert Liv og Røre. Dette skoleåret startet hele skolen med å ta i bruk veilederen for Liv og Røre, med fokus på Fysisk Aktiv Læring (FAL-aktiviteter) og 5-minutteren.
- Medvirkning - gode medvirkningsprosesser med elever og lærere der man har jobbet mye med innholdet på fagdager og organiseringen av disse. Reell medvirkning gir mer motivasjon og engasjement i læringsprosessene.
- Inkludering - enda høyere grad av trivsel og mer inkludering gjennom samarbeid med elevtjenesten og elevrådet. Elevtjenesten ble styrket ved å ansette ny avdelingsleder, og egen NAV-veileder i skolen. Tillitsvalgte elever har vært på opplæring og kursing. Elevtjenesten og elevrådet har samarbeidet om sosiale aktiviteter for alle elevene i midtfri 2 ganger i uka. Spillrom ble også opprettet i kantina.

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2022/2023?

- Kommunikasjon og samarbeid på tvers Medarbeiderundersøkelsen viste et behov for bedre kommunikasjon og samarbeid på tvers av avdelingene og skolen. Dette ble løst ved å forbedre infokanal i teams og sette opp flere pedagogiske samarbeidsmøter for hele skolen for kommende skoleår.
- Færre valgmuligheter og sammenslåtte klasser - kutt av programfag på studieforberedende, kutt av støttelærere og flere sammenslåtte elevgrupper.
- Innkjøp av læremidler - større behov for innkjøp av oppdaterte læremidler enn det skolen har mulighet til å kjøpe.

Hva prioriteres i 2023/2024 knyttet til strategiplanen 2021 - 2025?

Et trygt og godt skolemiljø - hele skolen jobber sammen i pedagogiske refleksjoner og aktiviteter for å få til et enda bedre læringsmiljø, faglig og sosialt. Det er VÅRE elever, og alle ansatte skal bidra til økt læringsutbytte ut fra den rollen man har. Strategiområde: Livsmestring

- Livsmestring med fokus på søvn - Fortsette implementering av veilederen for Liv og Røre, denne gangen med fokus på Søvn.
  Strategiområde: Livsmestring
- Undervisningstilbud - minimumsløsning av programfag og støttelærere, og sammenslåtte elevgrupper grunnet stram økonomi. Kan bruke nettskolen til å tilby flere valg innen programfag.

6.6. Nome videregående skole

Foto: Eva Susanne Drugg

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2023/2024?

- Høy trivsel blant elever og lærere
- Elevene får lærer ved å få lov til å prøve og feile
- Elevmedvirkning

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2023/2024?

- Differensiering innenfor våre økonomiske og fysiske rammer.
- Økende antall elever med diagnoser og/eller psykososiale vansker.
- Mange elever med varierende grad av store lese- / skrive- og regnevansker.
- Høyt sykefravær – mye vikarer – utfordrende læringsmiljø

Hva prioriteres i 2024/2025 knyttet til strategiplanen 2021 - 2025?

- Arbeidet med kompetanseløftet der vi er pilotskole. Forsterket innsats og samarbeid om inkludering der vi har to konkrete prosjekter med utgangspunkt i lese- og skrivevansker. Strategiområde: Livsmestring og grunnleggende ferdigheter.
- Økt bruk av digitale verktøy i undervisningen samt økt lærertrygghet på digitale plattformer. Strategiområde: Digital kompetanse.

6.7. Notodden videregående skole

Foto: Tore Hansen

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2022/2023?

- Fokus på grunnleggende ferdigheter har ført til god gjennomføring og bevisstgjøring hos både elever og lærere.
- Skolens fylkestilbud om tilpasset opplæring på nett har høy andel fullført og bestått i et eller flere fag.
- Bra arbeid knyttet til elevmedvirkning, både når det gjelder i klasserommene/verkstedene, i fellesområdene og med å utvikle elevdemokratiet.
- Oppgradering av ansattes arbeidsforhold og møterom til både elever og ansatte
- Plan og tiltak knyttet til psykisk helse og rus.

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2022/2023?

- Elever med skolevegring og psykisk uhelse som mangler motivasjon og mestring.
- Mange elever som opplever lav utholdenhet med lesing og skriving.
- Nedgang i tallene «fullført og bestått» i likhet med resten av landet.

Hva prioriteres i 2023/2024 knyttet til strategiplanen 2021 - 2025?

- Videreutvikling av skrivestudio i tillegg til matematikkstudioet. Kompetanseutvikling for yrkesfaglærere i samarbeid med USN. Strategiområde: Grunnleggende ferdigheter.
- Utvikling av koordinerende plan for pedagogisk utviklingsarbeid. Kompetanseheving av lærere knyttet til å utvikle læringsstøttende fellesskap. Strategiområde: Profesjonsutvikling.
- Utvikle ettermiddagsarrangementer for elever; Afterschool. Strategiområde: Livsmestring.

6.8. Porsgrunn videregående skole

Foto: Eva Susanne Drugg

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2022/2023?

- Kollektiv utvikling av kompetanse i fagmøter med temaene vurdering, tverrfaglighet og lesing på digitale flater. Skolen jobber systematisk med kollektivt utviklingsarbeid gjennom hele året.
- Lærekandidatordning på AHT og samarbeid med OKTAV.

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2022/2023?

- Økonomi- manglende muligheter for å sette inn vikar og delingstimer, 2 lærer i fag.
- Mangler økonomiske rammer til å ansette miljøterapeuter
- Tid til kollektivt utviklingsarbeid iht. SFS2213. Avtalen begrenser tid til
- Å øke gjennomføring og bestått, livsmestring og inkludering for minoritetsspråklige elever

Hva prioriteres i 2023/2024 knyttet til strategiplanen 2021 - 2025?

- Kollektiv utvikling av vurderingskompetanse. Strategiområde: Profesjonsutvikling og vurderingspraksis.
- Deltagelse og implementering av kompetanseløftet på tvers av fag.
- Få tilbake fokuset på yrkesretting av fellesfag
- Ny plan for pedagogisk utvikling. Mer fokus på grunnleggende pedagogikk
- Økt gjennomføring og bestått for elever i matematikk. Skolen ønsker å etablere et prosjekt sammen med USN i P-matematikk, med tolærer-ordning i utsatte klasser. Strategiområde: Profesjonsutvikling.
- Utvikle egen plan for skolemiljø, ansette to miljøterapeuter
- Livsmestring settes på agendaen ved at Flex ID prioriteres. Satsningen skal bidra til null mobbing og opplevelse av utenforskap. Strategiområde: Livsmestring.

6.9. Rjukan videregående skole

Foto: Kristin Ekmann

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2023/2024?

- Lav andel elever som slutter og høy gjennomføringsgrad.
- Høy trivsel blant elevene, og et oversiktlig og inkluderende miljø. Høy deltagelse på elevundersøkelsen.
- Lave mobbetall

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2023/2024?

- Sammenslåtte grupper i fellesfag på Yrkesfag gjør at gruppene blir store. Kompetansemålene er mer yrkesfagretta i fellesfag enn det de har vært tidligere, noe som fører til flere læreplaner innenfor samme fag, og samme gruppe.
- Mangel på kvalifiserte vikarer
- Mangel på lærer i kjemifaget

Hva prioriteres i 2023/2024 knyttet til strategiplanen 2021 - 2025?

- VIP i skolen, systematisk oppfølging og informasjon om psykisk helse samt seksuell helse er fokus dette skoleåret. Strategiområde: Livsmestring.
- Egenvurdering for elever (vurdering for læring)

6.10. Skien videregående skole

Foto: Hanne Hekkelstrand

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2022/2023?

- Vi har fått god organisering av skolevandring, og vi er ute flere ganger per år. Det er svært mange klasser som har blitt vandret på, og det er flere og flere lærere som er med på å vandre. Dette gir utgangspunkt til gode pedagogiske samtaler.
- Vi har en opplevelse av at skolemiljøet er rolig, og at jobben vi har gjort med fokus på elevenes plikter og rettigheter fungerer bra. Elevrådet er koblet på i prosessen, og de jobber godt med alle elever.
- Skolen har samlet arbeidet godt med KI, og vi opplever at vi forsøker å bruke det som et godt verktøy, istedenfor å finne metoder å unngå det. Det har vært prioritet på møter og plandager.
- Etter opprettelse av plan gruppe (fire lærere som arbeider tett med ledelsen) opplever vi at vi treffer godt på pedagogiske opplegg, både på møter planleggingsdager og pedagogisk utviklingsdager (PUD)

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2022/2023?

- Digitale utfordringer knyttet til vurdering og KI.
- Vi har en høy andel av IV og 1, spesielt i matematikk.
- Mange elever er ikke vant til å arbeide med lange tekster, og flere oppgaver blir derfor utfordrende for de
- Det er store grupper i alle timer, og i noen fag gjør dette at vi ikke får arbeidet godt nok med hver enkelt elev noe som kan være grunnen til mange 1 og IV.

Hva prioriteres i 2023/2024 knyttet til strategiplanen 2021 - 2025?

- Vi har startet på en prosess med å utforme nye planer og satsinger for skoleåret 25-26. Kommende år benytter vi samme plan som i 23-24 med små justeringer. Hele skolen skal involveres i denne prosessen for å skape eierskap, og ha en felles plattform.
- Elevdemokratiet fungerer bedre nå enn tidligere, men det er fremdeles et satsingsområde fremover. Målet er at elevrådet skal være med i arbeidsgrupper med både ledere og andre ansatte.
- KI og vurdering er en jobb som vi har kommet godt i gang med, og vi fortsetter dette som en satsing fremover også. Både på møter og planleggingsdager vil dette være tema.
- Profesjonsfellesskap

6.11. Skogmo videregående skole

Foto: Dag Jenssen

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2022/2023?

- Resultater fra elevundersøkelsen viser fortsatt god trivsel
- Forsterket samarbeid med næringslivet
    - Utprøving av plan med praksis for vg1-elever på Bygg og anlegg knyttet til faget yrkesfaglig fordypning
    - I tillegg til Håndverkermessa ble det gjennomført «speed-date» med bedrifter innenfor Bygg- og anlegg
    - Helse- og oppvekst vg1 startet nytt samarbeid med frivillige organisasjoner, der deler av programfagsopplæringen ble lagt til Frelsesarmeens ordinære aktivitetstilbud.
- Etablering av «+team»
    - Ny organisering knyttet til oppfølging av elever med både faglige- og livsmestrings utfordringer, på og utenfor skolen.

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2022/2023?

- Endret ungdomsgenerasjon – sannsynligvis forsterket av pandemien. Antall elever med psykiske utfordringer og skolemestringsutfordringer synes å stige i antall og/eller krever tidligere og utvidet oppfølging.
- Økt antall elever uten karakterer fra grunnskolen.
- Betydelig antall falske brannalarmer

Hva prioriteres i 2023/2024 knyttet til strategiplanen 2021 - 2025?

- «Kompetanseløftet for spesialundervisning og inkluderende praksis»

    - Kartlegging av kompetansebehov og iverksetting av tiltak knyttet til inkludering og mestring
- Det 4-årig yrkesfagløpet
    - Ansettelse av yrkesfaglig koordinator, med fokusområde på overgang mellom skole – lærlingplass og oppfølging/ivaretakelse av elever som synes å ha utfordringer med å mestre praksis og overgangen til lærlingtid
    - Utforske nye opplæringsarenaer, forsterke samarbeidet om lærekandidatplasser, alternativ opplæringsorganisering innenfor skolens rammer.
- Utprøving av ny modell i faget Yrkesfaglig fordypning for Teknologi og Industrifag
- «Camp Skogmo»
    - Innskolingsprogram for nye elever før skolestart

6.12. Vest-Telemark vidaregåande skule

Foto: Telemark fylkeskommune

Hva var skolen spesielt godt fornøyd med i skoleåret 2022/2023?

- Rehabilitering av fellesareala i skulebygget gir rom for auka trivsel og trivselsskapande tiltak.
- Satsinga på dysleksi – og gjennomføring av tiltak i samband med prosjektet, ma «dysleksidrypp» gjennom året i fellesmøte har gitt auka forståing av emnet.
- Lokalt arbeid i faggrupper med fokus på vurderingsarbeid har resultert i kontinuitet og meir tryggleik i arbeidet med fag.

Hva var de største pedagogiske utfordringene i skoleåret 2022/2023?

- Rekruttering og det å ha nok tilbod til elevane i regionen, særskilt når det gjeld det å få ungdom i Vest-Telemark til å søkje studiespesialisering.
- Nye elevgrupper; tilrettelagt opplæring, kombinasjonsklasse og vekslingsmodell har gitt utfordringar, men også gode løysingar.
- Behov for samarbeid i nettverk innan fag og vurdering
- VIS har gitt auka ansvar for HR med fleire oppgåver på færre. Dette gir mindre rom for pedagogisk fokus

Hva prioriteres i 2023/2024 knyttet til strategiplanen 2021 - 2025?

- Fokus på dysleksi, men «Dysleksistøttande skule» meir enn sertifisering som dysleksivennleg skule[25]. Strategiområde: Profesjonsutvikling og Livsmestring.
- Kontinuere arbeidet i faggrupper med samarbeid med USN/DEKOMP med vekt på vurdering og tilrettelagt opplæring. Strategiområde: Profesjonsutvikling.
- Tiltak for å auke trivselsutfordringar knyta til stress, bekymring, press, juks og klikkdanning. Fokus på eit trygt og godt skulemiljø, ved hjelp av trivselsskapande faktorar i skulekvardagen. Utgangspunkt i kantina og fellesareal, og å markere ulike hendingar (solfest, påske, 1. desember etc) Strategiområde: Livsmeistring.

Analyse av no-situasjon, samarbeid med grunnskulane, erfaringsdeling, resultat frå undersøkingar som Ungdata og Elevundersøkinga og samhandling i skulen sine ulike organ dannar grunnlag for satsings- og utviklingsområde framover. Dette skal nedfellast i ny utviklingsplan våren 24.

[25] Etablert ei styringsgruppe med T-leiar, rektor og pedagogar, kartlagt no-situasjonen, behov og ynskje om prioritering i heile kollegiet. Prosjektet er forankra i leiargruppa og med dei tillitsvalde.

7. Kilder og metoder

I de påfølgende kapitlene er det innhentet tall og statistikk fra ulike kilder. Tallene er de endelige resultatene for skoleåret 2022/2023 og kalenderåret 2023. Det enkelte skole har rapportert om sine styrker, pedagogiske utfordringer og prioriteringer. Samlet sett gir kunnskapen en oversikt over tilstanden for videregående opplæring i fylket i 2023.

7.1. Datakilder og systemer

I tilstandsrapporten er det først og fremst de offisielle kildene SSB og Utdanningsdirektoratets statistikkportal Statistikkbanken som er benyttet. Det er VIGO Sentralbase som er datakilde for disse statistikkene. I enkelte tilfeller, der de offisielle kildene ikke er tilstrekkelig, er det hentet data direkte fra VIGO eller det skoleadministrative systemet Visma InSchool (VIS).

VIGO Sentralbase er en database for all videregående opplæring i alle landets fylkeskommuner. Databasen inneholder data om alle som får plass på skole eller i en bedrift, og alle som er og har vært i videregående opplæring.

For fag- og yrkesopplæring er VIGO registreringsverktøyet for alle data knyttet til opplæring i bedrift. Det gjelder blant annet lærlinger/lærekandidater, lære-/opplæringskontrakter, fag-/svenneprøver, bedrifter med fag og ansatte og prøvenemnder. VIGO inneholder webapplikasjonene VIGO Skole, VIGO Opplæring, VIGO Bedrift og VIGO OT.

Alle fylkeskommuner benytter nå det skoleadministrative systemet Visma InSchool (VIS). I VIS blir alt fra utdanningsprogram til karakterer og fravær registrert på individnivå. Filer som inneholder alle data fra VIS per skole lastes inn i VIGO Sentralbase fire ganger i året.

Alle fylkeskommunene har tilgang til samme statistikkvisninger med VIGO data fra eget fylke i BI-verktøyet Qlik Sense. Visningene er utarbeidet av Novari IKS (tidligere Vigo IKS) i samarbeid med representanter fra ulike fylkeskommuner. Qlik Sense henter og sammenstiller data fra de siste seks årene fra VIGO Sentralbase. Brukeren av Qlik Sense kan, avhengig av tilgangsnivå, ta ut statistikk om elever for skoler, programområder og nivåer.

Lærlingeundersøkelsen og Elevundersøkelsen er viktige kilder i denne rapporten. Det er Utdanningsdirektoratet som eier og administrerer undersøkelsene. Begge undersøkelsene er obligatoriske for Vg1 og gjennomføres årlig, i løpet av høstsemesteret.

Alle lærlinger og lærekandidater som per 1. oktober har vært i lære i mer enn 11 måneder inviteres til å delta i lærlingeundersøkelsen. Høsten 2023 var det 505 av de 833 inviterte som svarte (61%). Det nasjonale snittet er 53 %. Det er frivillig for elevene, lærlingene og lærekandidatene å delta i undersøkelsene. Det er også mulig for de som deltar å hoppe over enkeltspørsmål underveis. Dette medfører at antall respondenter kan variere fra spørsmål til spørsmål. Det betyr også at andeler presentert i denne rapporten, kan være basert på utregninger med ulike nevnere. Resultatene fra elev- og lærlingeundersøkelsen er hentet fra Utdanningsdirektoratet sin statistikkbank.

Elevundersøkelsen gjennomføres på alle tre nivåer i Telemark fylkeskommune. Høsten 2022 gjorde Utdanningsdirektoratet store endringer i elevundersøkelsen av personvernhensyn. Resultatene er nå kun tilgjengelig fordelt på Vg1, Vg2 og Vg3. Dette medfører at det ikke lenger er

offisielle totale tall på fylkes- eller nasjonalt nivå. Dette påvirker også mulighetene for å rapportere på resultatene på fylkesnivå.

I rapporten presenteres også noen sentrale KOSTRA-tall for videregående opplæring. KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner og fylkeskommuner. KOSTRA-tall publiseres av SSB og er basert på innrapportert regnskapsinformasjon og informasjon om tjenester fra landets kommuner og fylkeskommuner. Publiserte nøkkeltall og grunnlagsdata skal bidra til å gi innbyggere, media, kommunesektoren selv, staten og andre muligheten til å gjøre sammenligninger.

7.2. Hvordan tolke tallene?

Utdanningsdirektoratet og SSB bruker VIGO Sentralbase som kilde til data om videregående opplæring. Det vil likevel forekomme avvik i resultater hentet direkte fra VIGO eller VIS sammenliknet med publisert statistikk fra SSB og Utdanningsdirektoratet. Dette skyldes blant annet prosedyrer for kvalitetssikring og ulik sammenstilling av tall ut fra behov på ulike tidspunkter av året. VIGO Sentralbase og VIS gir oss løpende og foreløpige tall, mens det er en forsinkelse i publisering hos SSB og Utdanningsdirektoratet. Høsten 2023 publiserte Novari IKS en nasjonal rapport i Qlik Sense som sammenligner fylkeskommunenes resultater per skoleår for indikatorene Fullført og bestått, Sluttet og Fravær. De offisielle kildene er brukt til andre sammenlikninger med andre fylker og landsgjennomsnitt.

7.3. Tidsserier

Det er ønskelig å presentere tidsserier for å gi et bilde av utvikling over tid der hvor det er hensiktsmessig. Lengden på tidsseriene er begrenset av sammenslåtte tall for Vestfold og Telemark bakover i tid, og endringer i kilder eller digitale verktøy. Derfor varierer tidsseriene i denne tilstandsrapporten.

Etter omleggingen av elevundersøkelsen høsten 2022, beregnet Utdanningsdirektoratet resultatene fra elevundersøkelsen høsten 2021 på nytt. Det betyr at det er tre år som kan sammenliknes, høsten 2021, høsten 2022 og høsten 2023. Lærlingundersøkelsen gjennomføres på samme måte som før. Derfor er resultatene fra de tre årene for Vestfold og Telemark fylkeskommune tatt med, fra høst 2021 til høst 2023.

Det er viktig å bemerke at endringer i resultater over tid, statistisk sett, kan forklares med at de er tilfeldige eller naturlige variasjoner. Dette gjelder særlig der hvor statistikken er basert på forholdsvis få individer. Få individer gir mer usikre tall, og resultater bør derfor tolkes med varsomhet. Dette kan også gjelde der endringer eller ulikheter er små.

Tilstandsrapport 2024 presenterer karakterer fra utvalgte fag i skoleårene 2020/2021 til 2022/2023, resultater for de obligatoriske indeksene i elevundersøkelsen fra 2021 til 2023 og resultater om mobbing fra lærlingundersøkelsen fra 2022 og 2023.

7.4. Personvernhensyn

Det vil forekomme noe skjerming av resultater i rapporten. Dette skyldes lave antall svar/elever samt tilfeldig skjerming for å skjule lave antall. Begge deler er markert med stjerne (*) i tabeller og med tomme celler eller søyler i figurer. Med noen unntak er det antall lavere enn fem som

skjermes, jf. Utdanningsdirektoratet sin praksis Udir Visning av resultater og skjermingsregler. Tomme celler og søyler i figurer kan også betyr at det ikke foreligger resultater.

Resultatene fra elevundersøkelsen skal ikke publiseres på en måte som gjør det mulig å gjenkjenne elevenes svar. Utdanningsdirektoratet gjennomførte derfor store endringene i elevundersøkelsen høsten 2022 av personvernhensyn. Endringene førte til færre muligheter for å gjøre utvalg og mer skjerming av resultater i 2022. Det fikk store konsekvenser for oppfølging av resultatene og var gjenstand for massiv kritikk fra skoler og skoleeiere over hele landet. Tilbakemeldingene og evalueringen førte til en ny endring og noe forbedring i presentasjonen av resultatene for undersøkelsen som ble gjennomført i 2023.

7.5. Gjennomføring av videregående opplæring per kull

Gruppen av elever som starter samtidig i Vg1 for første gang omtales ofte som et kull. I kapittel 5 presenteres resultatene per kull. Det vil si:

- Hvor mange av elevene som startet i Vg1 på et studieforberedende utdanningsprogram for første gang samme skoleår har fullført etter fem år?
- Hvor mange av elevene som startet i Vg1 på et yrkesfaglig utdanningsprogram for første gang samme skoleår har fullført etter seks år?

7.6. Gjennomføring av videregående opplæring per skoleår

Beregningen av resultat per kull må ikke forveksles med resultater per skoleår. Når det presenteres resultater per skoleår, inngår alle elevene uavhengig av når de startet sin videregående opplæring, i grunnlaget for de aktuelle skoleårene. Det vil si at indikatoren er basert på skoleårsmåling og ikke årskull. Andelen som fullførte og bestod skoleåret utgjør andelen fullført og bestått.

7.7. Progresjon i videregående opplæring

Ordinær progresjon er definert som overgangen til et programområde på et høyere nivå. Elevene som ikke har progresjon har enten gjort omvalg, tar samme nivå om igjen eller er ute av videregående opplæring.

8. Vedlegg

8.1. Spørsmålene i elevundersøkelsen

Følgende spørsmål inngår i de fire første obligatoriske indeksene:

Støtte fra lærerne

a) Opplever du at lærerne dine bryr seg om deg?
b) Opplever du at lærerne dine har tro på at du kan gjøre det bra skolen?
c) Opplever du at lærerne behandler deg med respekt?
d) Når jeg har problemer med å forstå arbeidsoppgaver på skolen, får jeg god hjelp av lærerne
e) Jeg ber læreren om hjelp hvis det er noe jeg ikke får til
f) Lærerne hjelper meg slik at jeg forstår det jeg skal lære

Vurdering for læring

a) Forklarer lærerne hva som er målene i de ulike fagene slik at du forstår dem?
b) Forklarer lærerne godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet ditt vurderes?
c) Forteller lærerne deg hva som er bra med arbeidet du gjør?
d) Snakker lærerne med deg om hva du bør gjøre for å bli bedre i fagene?
e) Hvor ofte får du tilbakemeldinger fra lærerne som du kan bruke til å bli bedre i fagene?
f) Får du være med og foreslå hva det skal legges vekt på når arbeidet ditt skal vurderes?
g) Får du være med og vurdere skolearbeidet ditt?
h) Jeg får hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan jeg utvikler meg i faget.

Mestring

a) Får du lekser som du greier å gjøre på egen hånd?
b) Tenk på når du får arbeidsoppgaver på skolen som du skal gjøre på egen hånd. Hvor ofte klarer du oppgavene alene?
c) Tenk på når læreren går gjennom og forklarer nytt stoff på skolen. Hvor ofte forstår du det som læreren gjennomgår og forklarer?

Elevdemokrati og medvirkning

a) Er dere elever med på å foreslå hvordan dere skal arbeide med fagene?
b) Legger lærerne til rette for at dere elever kan delta i elevrådsarbeid og annet arbeid som tillitsvalgt?
c) Hører skolen på elevenes forslag?
d) Er dere elever med på å lage regler for hvordan dere skal ha det i klassen/gruppa?

Spørsmål som inngår i indeks 5) Læringskultur

- Det er god arbeidsro i timene.
- I klassen min synes vi det er viktig å jobbe godt med skolearbeidet.
- Mine lærere synes det er greit at vi elever gjør feil fordi vi kan lære av det.

9. Tabeller

Tabell 1 Oversikt over programmer og forkortelser 6
Tabell 2: De videregående skolene i Vestfold og Telemark fylkeskommune per 1.1.2024 – i nummerrekkefølge fra kart. 7
Tabell 3**:** Organisering i andre grupper enn de ordinære 7
Tabell 4 Oversikt over pedagogisk personale på skolene 11
Tabell 5 Andre opplæringsenheter i fylkeskommunen 12
Tabell 6 Oversikt over sosialfaglig ansatte ved skolene 13
Tabell 7: Oversikt over helsesykepleierenes tilstedeværelse på skolene 14
Tabell 8 Oversikt over videreutdanning for lærere 2023 15
Tabell 9 Forbruk per elev ved tre ulike definisjoner 16
Tabell 10 KOSTRA-tall for øvrige områder i videregående opplæring 16
Tabell 11 Beskrivelse av KOSTRA - funksjonene 17
Tabell 12 Eksamenskarakterer – resultat i gjennomsnitt 28
Tabell 13: Standpunktkarakterer – resultat i gjennomsnitt 29
Tabell 14 Antall løpende kontrakter for lærlinger, lærekandidater, fagbrev på jobb og avtaler for fagopplæring i skole 31
Tabell 15 Antall kontrakter som er hevet, i Telemark, årene 2018-2023 48
Tabell 16 Antall kontrakter i Telemark, årene 2014-2018 og 2023 48
Tabell 17 Andel hevinger per år i Telemark– resultat i andel 48
Tabell 18 Antall hevinger per år per avslutningsårsak 49
Tabell 19 Antall prøver, antall bestått og andel bestått, per år og kandidattype 49
Tabell 20 Fordelingen av ungdommer på tilmeldingskoder gjennom skoleåret 2022/2023 for Vestfold og Telemark – antall i målgruppen 51
Tabell 21 For hele landet. Fordelingen av ungdommer på tilmeldingskoder gjennom skoleåret 2022/2023 – antall 51
Tabell 22 Oversikt utdanningsprogram per skole i løpet av 2023 52
Tabell 23 gir en oversikt over hvordan tilskuddene fra Utdanningsløftet i videregående opplæring for voksne ble brukt i Vestfold og Telemark fylkeskommune i 2023 52
Tabell 24 antall voksne deltakere som pr 01.10.2023 var i videregående opplæring for voksne 54

10. Figurer

Figur 1 Kvalitetsutvikling 4
Figur 2 Kart over videregående skoler i Telemark fylkeskommune – folketall per kommune (1.1.2023). De videregående skolene er markert med nummer. 8
Figur 3: Flere løp for å oppnå fagbrev eller svennebrev 9
Figur 4 Lærere per 100 elever i fylkene 2022/23 12
Figur 5 Netto driftsutgifter per elev i fylkene 2023. 15
Figur 6 Resultater fra 11 indekser i elevundersøkelsen. Vg1 Telemark og hele landet 2023 19
Figur 7 Indikatorer fra Elevundersøkelsen vg1 per utdanningsprogram, 2023 Telemark. 20
Figur 8 Indikatorer fra elevundersøkelsen. Gutter og jenter ved vg1 i Telemark 2023. 20
Figur 9 Elevundersøkelsen – mobbing, Vg1, alle utdanningsprogram. 2021/22 og 2022/23 viser tall for Vestfold og Telemark. 2023/24 viser tall for Telemark. 21
Figur 10 Mobbing per utdanningstype. Vg1, Vestfold og Telemark for årene 2021/22-2022/23. Telemark for 2023/24. 22
Figur 11 Mobbing per trinn i vgs. Vestfold og Telemark i årene 2021/22 og -23. Telemark i 2023/24. 23
Figur 12 Mobbing på arbeidsplassen, ikke opplevd mobbing i det hele tatt de siste månedene– resultat i andel 24
Figur 13 Mobbing på arbeidsplassen, opplevd mobbing to/tre ganger i måneden eller oftere – resultat i andel 25
Figur 14 Grunnskolepoeng fra ungdomsskolen 26
Figur 15 Utviklingen i grunnskolepoeng for vg1 elever i Telemark 27
Figur 16 Antall løpende kontrakter for lærlinger, lærekandidater, fagbrev på jobb og avtaler for fagopplæring i skole 30
Figur 17 : Antall fagbrev, svennebrev og kompetansebrev per kandidattype 32
Figur 18: Fullført og bestått etter 5 år, inkludert andel fullført med planlagt grunnkompetanse – resultat i andel 33
Figur 19 Gjennomført innen fem/seks år etter studieprogram 2016-2022 i Telemark. 34
Figur 20 Andel av elevene som har fullført og bestått skoleårene. Nasjonalt og Telemark. 35
Figur 21 Andel fullført og bestått skoleår per utdanningstype 35
Figur 22 Andel fullført og bestått blant elever på studieforberedende fordelt på kjønn. 36
Figur 23 Sluttkoder 2017/18-2022/23. Alle elever, Telemark. 37
Figur 24 Sluttkoder 2017/18-2022/23. Jenter på Vg1, studieforberedende. Telemark 38
Figur 25 Samlet skolefravær i Telemark og hele landet siste seks år. 39
Figur 26 Fravær, fullført og bestått og antall elever. Skolene i Telemark 2023/24 39
Figur 27 Bestått 1. termin per utdanningstype og per kjønn 2023/24 40
Figur 28 Bestått 1. termin 2023/24 per skole 41
Figur 29 Fravær. Helårsfravær fram til 2022/23. Fravær 1. termin 2023/24. 41
Figur 30 Progresjon Vg1 og Vg2 fra 2023. Alle fylker. 42
Figur 31: Ordinær progresjon i Telemark. Utvikling 2017/18-2022/23 for Vg1 og Vg2 på henholdsvis yrkesfag og studieforberedende. 43
Figur 32: Overganger fra Vg2 yrkesfag, Telemark, per overgangsår 2018 – 2023 og kategori 44
Figur 33 Overgang fra Vg2 yrkesfag i Telemark og landet 2023 45
Figur 34 Overganger fra Vg2 yrkesfag per utdanningsprogram 2023 46

Figur 35: Gjennomført læretid 5 år etter læretidens start, for kullene som startet læretiden 2015-2018, resultat i prosent 47
Figur 36 Andel bestått, per år og kandidattype 50

Telemark
FYLKESKOMMUNE

telemarkfylke.no

Postadresse:
Postboks 2844
3702 Skien

Besøksadresse:
Torggata 18
3717 Skien

Tlf. 35 91 70 00
post@telemarkfylke.no